71 let
Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 20. julija 2018

Leto LXXI, št. 58, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Jesenice dobile aparthotel

V obnovljeni Kazini so novi lastniki uredili triinpetdeset ležišč. Nad dosedanjim obiskom so tudi sami presenečeni, saj imajo ob koncih tedna vse sobe povsem zasedene.

Urša Peternel

Jesenice – Turizem se prebuja tudi na industrijskih Jesenicah. Potem ko so v mestu jekla in narcis vrsto let pogrešali hotel, zasebnih sob pa skorajda ni bilo, se stvari v zadnjem času premikajo na bolje. Na Lipcah je zaživel kamp Perun, zasebniki so začeli urejati turistične sobe in apartmaje (ponudnikov je že več kot trideset), zdaj pa je vrata odprl tudi Aparthotel Kazina. Nekdaj eminentno stavbo, ki nosi letnico 1914 (zgrajena je bila sicer leta 1904), so novi lastniki iz podjetja BERS z Jesenic povsem prenovili, v pritličju ohranili restavracijo, v dveh zgornjih nadstropjih pa uredili aparthotel s štirinajstimi lično urejenimi sobami, apartmaji in suito, v katerih je skupaj 53 postelj. Kot je v imenu lastnikov povedala Tina Krašovec, so v nakup in prenovo vložili okrog milijon evrov, pri čemer v samo zasnovo objekta niso posegali, so pa korenito obnovili notranjost in tudi okolico z veliko teraso pod kostanji in parkirišči. Aparthotel je prve goste sprejel sredi maja, nad dosedanjim obiskom pa so tudi sami, sicer novinci na področju turizma, prijetno presenečeni. Našteli so že več kot petsto nočitev, doslej pa so bili ob koncih tedna povsem zasedeni. Gostje prihajajo od vsepovsod, celo iz Avstralije, Švedske, Nizozemske, Danske ... Večinoma gre za tranzitne goste in ostanejo le noč ali dve, nekaj jih je doslej ostalo tudi ves teden. Glede na to, da je v pritličju stavbe restavracija (v najemu jo imata znana jeseniška gostinca, zakonca Janc), gostom ponujajo zajtrk, polpenzion ali poln penzion.

5. stran

Kazina je bila v začetku dvajsetega stoletja shajališče uradnikov in inženirjev Kranjske industrijske družbe, kasneje so v njej prirejali plese, proslave ... Lepo obnovljena zdaj vabi turiste.

V trgovini bodo višje plače

Nova kolektivna pogodba za trgovino med drugim prinaša povišanje najnižjih osnovnih plač s 1. januarjem prihodnje leto, zaprtje trgovin na vse praznike in višje dodatke za nedeljsko delo.

Simon Subic

Kranj – V ponedeljek podpisana nova kolektivna pogodba za trgovino, ki bo veljala do 31. decembra 2022, prinaša povišanje najnižjih osnovnih plač s 1. januarjem 2019 ter njihovo usklajevanje z rastjo cen življenjskih potrebščin do dveh odstotkov. Nova panožna kolektivna pogodba sicer velja za okoli 87.600 od skupno 108 tisoč zaposlenih v trgovini.

Kot je pojasnil generalni sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije pri ZSSS Ladi Rožič, se bodo zaposlenim od prvega do petega tarifnega razreda, ki so bili delnega povišanja plač že deležni v prejšnjih pogajanjih, plače januarja povišale za pet odstotkov, pol leta kasneje pa še za dva odstotka glede na današnjo osnovo. Za prodajalko v četrtem tarifnem razredu se bo tako plača z zdajšnjih 624,10 evra osnovne plače z januarjem povišala na 655,31 evra, z julijem pa na 667,79 evra. Še višji dvig – za deset odstotkov – bodo doživele plače zaposlenih v šestem in sedmem tarifnem razredu, torej z zdajšnje najnižje osnovne plače 814,97 evra oz. 971,95 evra na 896,47 evra oz. 1069,15 evra od januarja naprej.

Že prihodnje leto bo moral delodajalec izplačati regres za letni dopust v višini minimalne plače. Če del regresa izplača v nedenarni obliki, znaša regres 970 evrov, v denarju pa mora izplačati najmanj 55 odstotkov tega zneska.

2. stran

Trgovine bodo po novem zaprte na vseh petnajst praznikov, ki so dela prosti dnevi. /Foto: Gorazd Kavčič

Kupi embalaže manjši

Na dvoriščih komunalnih podjetij in centrov za ravnanje z odpadki se večinoma kopiči le še odpadna embalaža, ki bi jo morala odpeljati družba Interseroh.

Simon Šubic

Kranj – Mesec in pol po tem, ko so v Zbornici komunalnega gospodarstva javno opozorili na problem kopičenja odpadne embalaže na dvoriščih komunalnih podjetij in centrov za ravnanje z odpadki, se stanje na tem področju vendarle umirja. Večina od šestih družb za ravnanje z odpadno embalažo, ki so v preteklih mesecih odklanjale odvoz viška odpadne embalaže, namreč v skladu z novimi okoljevarstvenimi dovoljenji zdaj odvaža vso embalažo. Še vedno pa problem ostaja za družbo Interseroh, ki ji ministrstvo za okolje zaradi pritožbe na upravno sodišče še ni moglo izdati novega okoljevarstvenega dovoljenja.

3. stran

Prilogi: Kamničanka
deželne novice

9 770352 666025

GORENJSKA
Pogrešajo »turistično« ambulanto
V turistični sezoni se število obiskovalcev v gorenjskih turističnih krajih močno poveča, s tem pa tudi pritisk na tamkajšnje ambulante. Na Bledu in v Bohinju obišče ambulanto v sezoni kar šestdeset odstotkov več ljudi. 4

GORENJSKA
Odlični rezultati umirjanja prometa
Bohinjci so pred začetkom letošnje poletne sezone vpeljali vrsto pomembnih ukrepov, s katerimi želijo zmanjšati pritisk prometa na jezero in nižje ležeče planine. Rezultati prvih tednov pa so navdušujoči. 5

GG+
Andreja z Gasilske ulice
Kranjčanka Andreja Valtanen že 26 let živi na Finskem. Letos je postala slovenska častna konzulka na Finskem s sedežem v ulici Palokunnantie, po slovensko Gasilski ulici, v Lahtiju, kjer z družino živi od leta 2000. 20

ZADNJA
Plaz Čikla se ob deževju premika
Občan, ki redno spremlja stanje plazu Čikla nad Koroško Belo, je poklical na številko 112 in sporočil, da se plaz premika. Panika ni potrebna, občane pomirja poveljnik občinskega štaba civilne zaščite Igor Arh. 32

VREME
Danes bo večinoma sončno. Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. V nedeljo bo oblačno, nastajale bodo plohe.
15/28 °C
jutri: delno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Uporaba izdelkov iz konoplje pri otrocih

Nekateri starši imajo še vedno pomisleke v zvezi z izdelki s CBD-jem, ko pide do njihove uporabe pri otrocih. Vendar moramo vedeti, da izdelki iz konoplje v prosti prodaji ne bi bili dovoljeni, če bi povzročali odvisnost, prav tako pa bi stroka opozarjala na nevarnosti njihove uporabe pri otrocih. Raziskave namreč dokazujejo, da CBD aktivira imunski sistem, deluje protivnetno in antibakterijsko, pomaga pri atopičnem in kontaktnem dermatitisu, umirja kožne alergije, zmanjšuje srbenje in otekline pri pikih žuželk, deluje protibolečinsko in poskrbi za dobro razpoloženje.

Za otroke so najbolj priporočljivi naslednji izdelki Be Hempy: triodstotne konopljine kapljice MiniCanna, ki so narejene posebej zanje, kapsule, konopljini proteini ali v primeru težav s kožo mazilo iz konoplje. Več informacij na www.be-hempy.si. Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo konopljino mazilo s smiljem. Nagradno vprašanje: Kateri izdelki Be Hempy so najbolj priporočljivi za otroke? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 1. avgusta 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Spet je čas za petje in ples, smeh in ljubezen!

Deset let po prvem delu uspešnice glasbene komedije Mamma Mia!, ki je osvojila gledalce po vsem svetu, se filmska ekipa vrača na velika platna. Tudi tokrat bo veliko plesa, petja, zabave, smeha in še in še ... Snemanje drugega dela priljubljenega muzikala je več tednov potekalo na hrvaškem otoku Vis, ki je za potrebe filma postal grški otok Kalokairi, kjer se odvija zgodba tudi v drugem delu. Znova bomo lahko zaplesali in zapeli na glasbo priljubljene skupine ABBA, in sicer na uspešnice, ki jih v prvem delu nismo slišali. Vrača se originalna igralska zasedba, ki smo jo dodobra spoznali v prvem delu, tokrat pa se v muzikalu predstavijo tudi novi obrazi – ki bodo zaigrali glavne igralce v mladih letih. Zgodba se torej vrača nekaj desetletij v preteklost in se prepleta s sedanjostjo. Težko pričakovana glasbena komedija Mamma Mia! Spet začenja se bo v kinematografih na rednem sporedu od 2. avgusta 2018 dalje. Premiero pa si lahko ogledate v soboto, 28. julija, ob 20. uri v Koloseju Kranj.

Trem naročnikom Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za premiero v Kranju, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Na katerem hrvaškem otoku so snemali drugi del filma Mamma Mia! Spet začenja se? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 25. julija 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenca

V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. julija 2018, prejmeta po eno vstopnico za koncert Severine v Portorožu Breda Mesec iz Selc in Janez Šlibar iz Kamne Gorice.
Nagrajencema čestitamo!

Janša zavrnil mandatarstvo

Včeraj je po izteku roka, ki ga je dal predsednik države Borut Pahor, Janez Janša predsedniku sporočil, da ne obstaja potrebna večina za sestavo nove vlade.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Janez Janša je včeraj v pismu obvestil predsednika države Boruta Pahorja, da za zdaj ne obstaja potrebna večina za oblikovanje stabilne vlade, da pa obstaja možnost, da se takšna večina oblikuje v naslednjih tednih. Komunikacija s strankami je namreč pokazala pripravljenost za preseganje razlik med programsko različnimi strankami, je zapisal Janša.

Potem ko je v ponedeljek pozno zvečer prvak NSi Matej Tonin po seji izvršilnega odbora stranke sporočil, da v Šarčevo koalicijo v prvem krogu stranka ne bo šla, so čakali na včerajšnjo odločitev Janeza Janše, ali bo kot relativni zmagovalec volitev v državni zbor sprejel mandat za sestavo vlade. Niti LMŠ s petimi levosredinskimi strankami, ki se že od junijskih volitev naprej dogovarjajo o morebitni koaliciji, niti relativna zmagovalka volitev SDS še nimata zadostnega števila glasov za sestavo koalicije. NSi, ki je bila povabljena v koalicijo z Marjanom Šarcem, se o sodelovanju pogovarja tudi s SDS. Poleg tega naj bi glasove morebitni Janševi koaliciji dala tudi SNS Zmaga Jelinčiča. Janša in Tonin sta ta teden tudi povedala, da si za koalicijskega partnerja ne želita nobene od treh vladnih strank v zadnjem mandatu. Tako bi bila morebitna partnerja zanju lahko LMŠ in Stranka Alenke Bratušek (SAB).

Janez Janša: Za zdaj ne obstaja potrebna večina za oblikovanje stabilne vlade. / Foto: Gorazd Kavčič

Ta teden so se tudi pogajanja LMŠ in ostalih levosredinskih strank umirila. Za koalicijo bi jim tako ostala še edino Levica, s katero pa so najmanj usklajeni glede morebitne koalicijske pogodbe in bi jo morali tako rekoč napisati na novo. Tako sedaj pri Šarcu čakajo, kako se bo razpletel prvi krog pogajanj in morda začel drugi, v katerem računajo, da so odprte še vse opcije, morda tudi še sodelovanje stranke NSi.

V trgovini bodo višje plače

1. stran

Nedenarni del regresa (do 45 odstotkov) mora delodajalec zagotoviti v obliki, s katero je delavcu omogočen nakup širokega nabora izdelkov, ki jih potrebuje za zadovoljevanje vsakodnevnih življenjskih potreb.

Če je do zdaj veljalo, da lahko zaposleni v trgovini delajo največ 15 nedelj in pet praznikov na leto, sta se pogajalski strani z novo kolektivno pogodbo dogovorili, da bodo trgovine od 1. septembra naprej zaprte na vse državne praznike, ki so dela prosti dnevi, zaposleni pa bodo lahko delali do dvajset nedelj na leto, a največ dve na mesec. Izjeme so bencinski servisi, lekarne, zaposleni v skladiščih ... Nedeljsko delo bo po novem tudi bolje plačano, saj bo delavec upravičen do nedeljskega dodatka v višini sto odstotkov od bruto osnovne plače oz. ustrezne urne postavke, pri čemer dodatek ne sme biti manjši od 6,05 evra na uro bruto (doslej 5,40 evra na uro bruto). S povišanjem plač bo urna postavka za nedeljo z dodatkom približno 10 evrov, je pojasnil Rožič. Če pa bo kršeno določilo o največ dveh delovnih nedeljah, bo delodajalec za kazen moral delavcu za tretjo (tudi četrto, morda celo peto) nedeljo plačati petkrat več.

Dogovorili so se tudi, da tedenski delovni čas, vključno z nadurami, v primeru neenakomerno razporejenega in začasno prerazporejenega delovnega časa ne sme preseči 56 ur tedensko. Če delavec do konca leta ne izrabi presežka ur, ki jih je opravil zaradi neenakomerne razporeditve ali začasne prerazporeditve delovnega časa, mu je delodajalec v naslednjem mesecu dolžan izplačati presežek ur s 60-odstotnim dodatkom. Zaposleni bodo odslej morali en teden vnaprej vedeti, kako bodo delali, če pa se delavca dnevno razporeja, mu bodo morali 24 ur prej povedati, da bo drug dan delal drugače. V primeru nespoštovanje tega določila se bo delavcu plačilo za te ure povečalo za sto odstotkov.

Pri dopustih so si člani sindikata delavcev trgovine izborili pravico, da štiri dni dopusta porabijo ob dnevih, ki si jih sami določijo, ostali zaposleni pa imajo možnost lastne izbire koriščenja za tri dni dopusta. Člani sindikata imajo tudi pravico do enega dodatnega dneva plačane odsotnosti z dela v posameznem koledarskem letu zaradi sindikalnega izobraževanja ali usposabljanja.

Krek se je odločil za Brezje

Pred sto tridesetimi leti je bila v sedanji cerkvi svetega Vida na Brezjah prva nova maša. Daroval jo je slavni Janez Evangelist Krek.

Jože Košnjek

Brezje – Med letošnjimi jubileji Marijinega svetišča na Brezjah je eden še posebej zanimiv. V nedeljo, 22. julija, bo minilo 130 let od prve nove maše v sedanji cerkvi svetega Vida. Novomašnik pa ni bil nihče drug kot slavni slovenski duhovnik, pisatelj, organizator socialnega gibanja in politik Janez Evangelist Krek, sicer tudi gorenjskih korenin, saj je bil njegov oče iz Selc, po njegovi smrti pa se je mama s petimi otroki in šestim še nerojenim preselila v Selce. V zgodovinskih virih piše, da sta se Krek in njegov stanovski sobrat Slak odločila, da bosta imela novi maši 22. julija leta 1888 na Brezjah in sta žrebala, kdo bo imel peto in kdo tiho mašo. Janezu je žreb namenil tiho, kar mu je ustrezalo, saj je želel ta korak v duhovništvo storiti bolj na tiho. Pa ni bilo tako. Romarji od blizu in daleč so prišli na Brezje. Za pridigarja se je ponudil brezniški župnik Mayer, za cerkveno petje pa je poskrbel dovški župnik Jakob Aljaž s svojim zborom. Janez Evangelist Krek, takrat že politično dejaven, ni mogel iz svoje kože. Zgodovina je zapisala, da je imel po novi maši v bližnji gostilni ognjevit socialni govor. Do smrti leta 1917 je za govornico ob različnih priložnostih in na različnih krajih stopil več kot tri tisočkrat!

V začetku julija je v župniji Velika Dolina pri Brežicah daroval srebrno mašo ob 25-letnici duhovniškega poklica gvardijan frančiškanskega samostana na Brezjah in rektor Marijinega svetišča pater dr. Robert Bahčič. Na slovesni maši je pridigal njegov frančiškanski sobrat, ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore.

Kupi embalaže manjši

1. stran

Na Komunali Kranj so nam tako razložili, da so v zadnjem mesecu zmanjšali količino odpadne embalaže v njihovih skladiščih, saj so odpeljali približno 330 ton teh odpadkov, trenutno pa jih skladiščijo še okoli petdeset ton. »Embalažo trenutno prevzemajo vse družbe za ravnanje z odpadno embalažo, razen Interseroha,« so sredi tedna še pojasnili v kranjskem komunalnem podjetju. Tudi v jeseniškem Jeku se je količina odpadne embalaže do zdaj znižala za približno trideset ton, a še vedno začasno skladiščijo petdeset ton tovrstnih odpadkov. Embalažo jim odvažajo vse družbe za ravnanje z odpadno embalažo, so še dejali.

Kupi odpadne embalaže, ki je prve pol leta družbe za ravnanje z odpadno embalažo niso hotele prevzeti, v zadnjem mesecu vendarle počasi izginevajo. / Foto: arhiv GG

Okoljska ministrica Irena Majcen, ki opravlja tekoče posle, je sicer v ponedeljek po srečanju s predsednikom Združenja centrov za ravnanje z odpadki Slovenije in direktorjem ljubljanske Snage Jankom Kramžarjem pojasnila, da so junija vse družbe za ravnanje z odpadno embalažo z izjemo Interseroha dobile nova okoljevarstvena dovoljenja in kmalu zatem še inšpekcijske odločbe, ki so jim naložile odvoz embalaže, ki je v prvem polletju še niso odpeljale. Po njenih besedah mora tako Interseroh odpeljati več kot devetdeset odstotkov odpadne embalaže, ki trenutno še vedno leži v skladiščih centrov za ravnanje z odpadki. Ministrica pa v ponedeljek še ni bila seznanjena z odločitvijo upravnega sodišča glede Interserohove tožbe na spremenjeno okoljevarstveno dovoljenje. Zdaj je že znano, da je sodišče pritožnika zavrnilo, kar pomeni, da Agencija RS za okolje (Arso) lahko spremeni okoljevarstveno dovoljenje Interserohu. A kot je poudarilo sodišče, je Interseroh »(še nadalje) dolžan prevzemati zgolj količino odpadne embalaže, ki izhaja iz njegovih pogodbenih obveznosti«. V skladu s sodno odločbo mora torej Interseroh prevzemati odpadno embalažo od izvajalca javne službe po deležih, ki jih (na novo) določi vlada, a se deleži lahko nanašajo le na odpadno embalažo, ki so jo na trg dali zavezanci, s katerimi ima Interseroh sklenjene pogodbe o prevzemanju obveznosti ravnanj z odpadno embalažo.

Predsednik Združenja centrov za ravnanje z odpadki Slovenije Janko Kramžar je pojasnil, da je imelo šest centrov, ki so člani združenja, v začetku tedna na svojih dvoriščih še okoli 3800 ton nakopičene odpadne embalaže. Najhuje je v Ljubljani, kjer je na odvoz čakalo skoraj 2500 ton embalaže.

»To je občutno preveč, da bi lahko rekli, da je ta sistem vzdržen,« je poudaril Kramžar. Združenje meni, da bi morala te kupe z interventnimi ukrepi zmanjšati država, s tem pa bi se zmanjšala »tudi tveganja, povezana s takim skladiščenjem, od požarnih do sanitarnih«, vzporedno pa bi bilo treba delati tudi na sistemskih spremembah tega področja. Ministrica Majcnova je ob tem napovedala, da bo država problem prevzema odpadne embalaže na dolgi rok sistemsko rešila v novem zakonu o varstvu okolja, katerega predlog bo za javno obravnavo pripravljen do konca leta.

Polnoletnim več odgovornosti

V skladu z novimi šolskimi predpisi, ki so nastali na podlagi evropske uredbe o varstvu osebnih podatkov, bodo morali starši polnoletnih dijakov dobiti njihovo pisno soglasje, če bodo želeli biti s strani šole obveščeni o dijakovem šolskem delu.

Mateja Rant

Kranj – Tako med zaposlenimi v šolah kot med starši so omenjene spremembe povzročile precej razburjenja. V šolah bodo morali po novem imeti pisno soglasje polnoletnih dijakov, če bodo hoteli njihove starše obveščati o ocenah, neopravičenih izostankih ali vzgojnih ukrepih za dijaka. Prav tako bodo morali starši za udeležbo na govorilnih urah in roditeljskih sestankih pridobiti dovoljenje dijaka, ki si bo lahko sam napisal tudi opravičilo v primeru odsotnosti. To je na noge dvignilo starše, ki so po drugi strani obvezani vzdrževati otroka, dokler se šola.

Ogromno vprašanj v zvezi s tem so v zadnjem času tako predstavniki šol kot starši naslovili tudi na Nino Ano Jäger, vodilno strokovnjakinjo na področju šolskega prava in mediatorko. Kot opozarja, z osemnajstim letom po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih preneha roditeljska pravica, osemnajstletnik pa postane polno opravilno sposoben. »Kljub temu da je bilo torej to že doslej v neskladju z zakonom, so v srednjih šolah starši obdržali roditeljsko pravico.« Z novo evropsko uredbo o varstvu osebnih podatkov pa se je to spremenilo, kar po njenih besedah podpirajo tudi nekateri starši. Tudi sama se namreč strinja, da so osemnajstletniki samostojne odrasle osebe, mnogi starši pa kljub temu menijo, da je njihovo starševstvo ogroženo. »Problem vidim predvsem v tem, da se je pristojno ministrstvo za spremembe odločilo praktično čez noč in se tako ne starši ne v šolah niso imeli časa pripraviti nanje oziroma jih ozavestiti,« je opozorila Nina Ana Jäger. Ob tem pa se je treba tudi zavedati, še dodaja, da otroci že pri štirinajstih letih postanejo kazensko, prekrškovno in odškodninsko odgovorni. Zato meni, da bi morali otroke že pri tej starosti začeti vzgajati v smeri večje odgovornosti, saj bi bilo potem veliko lažje doseči, da bi bili pri osemnajstih letih povsem samostojni in odgovorni. S pripravo na ozaveščanje sprememb, ki jih prinašajo novi predpisi, bi morali po njenem prepričanju pri ministrstvu začeti že vsaj leto ali dve nazaj. Kot možno rešitev navaja podaljšanje roditeljske pravice do konca srednje šole, a do prihodnjega šolskega leta se ji to ne zdi izvedljivo.

Treba se je tudi zavedati, da otroci že pri štirinajstih letih postanejo kazensko, prekrškovno in odškodninsko odgovorni. Zato Nina Ana Jäger meni, da bi morali otroke že pri tej starosti začeti vzgajati v smeri večje odgovornosti, saj bi bilo potem veliko lažje doseči, da bi bili pri osemnajstih letih povsem samostojni in odgovorni.

KOMENTAR
Mateja Rant

Služba in družba

Pokljuka je bila minulo soboto v znamenju slovesnosti ob zaključku 33. pohoda na Triglav, s katerim se spominjajo, kako je slovenska zastava na vrhu Triglava po zaslugi treh partizanskih patrulj zaplapolala sredi vojne vihre leta 1944, pa tudi ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991. Prireditev ima zato velik domoljubni naboj, ki združi vse tri veteranske organizacije v Sloveniji – združenje borcev za vrednote NOB, veterane vojne za Slovenijo in slovenske častnike – in gre tudi zato po mnenju organizatorja za edinstven dogodek. Kljub temu pa je letošnja prireditev pustila grenak priokus zaradi ravnanja naravovarstvenega nadzornika Triglavskega narodnega parka (TNP), ki je ekipi nacionalne televizije onemogočil snemanje in torej poročanje z dogodka.

Težko je ugibati, kaj je vodilo omenjenega nadzornika, da se je ravno tisti dan odločil strogo slediti črki zakona, ki res med drugim tudi določa, da je za snemanje filmov, videospotov in video izdelkov za javno predvajanje treba pridobiti soglasje upravljavca narodnega parka, torej javnega zavoda TNP. V osmih letih, kar je minilo od uveljavitve zakona o TNP, se je namreč na Pokljuki zvrstila vrsta dogodkov, večinoma športnih, na katerih niso bile prisotne samo slovenske, ampak tudi mednarodne snemalne ekipe, a se doslej očitno snemanje javnih prireditev znotraj parka še nikomur ni zazdelo sporno oziroma bi v tem videl kršenje zakona. Zato ne čudi, da je organizator posumil, da je šla mogoče komu tokratna prireditev v nos zaradi ideoloških razlogov. A karkoli je že bil razlog, tudi če je imel nadzornik zgolj slab dan in je lahko nad nekom znesel slabo voljo, ker je recimo moral delati ob koncu tedna, ob tem ni pomislil, da je nekomu drugemu onemogočil opravljanje njegovega dela. Mogoče je sicer marsikomu težko razumljivo, da smo na družabnih prireditvah, na katerih se večina druži v prostem času, novinarji predvsem zato, da opravljamo svoje delo. In verjetno bi bilo potrebno samo malce empatije, da bi tudi nadzornik uvidel, da sta novinar in snemalec na dogodku samo želela opraviti svoje delo.

Vsekakor se tega zavedajo v javnem zavodu TNP, kjer obžalujejo dogodek in so se zanj tudi opravičili. Zavedajo se, da je člen zakona, ki določa pogoje snemanja v TNP, očitno zapisan zelo široko in lahko dopušča različne interpretacije, čeprav je v prvi vrsti namenjen temu, da bi preprečili izkoriščanje naravnih vrednot v parku za lastno promocijo v komercialne namene. Glede na to, da zakon v prihodnje čakajo spremembe, zato verjetno ne bo odveč tudi razmislek, da bi iz omenjenega člena izvzeli snemanje z namenom obveščanja javnosti.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V stiski so tako pacienti kot zdravniki

Ob spremembah, kot so odhodi zdravnikov v druge službe ali v pokoj, se morajo pacienti odločiti za zamenjavo osebnega zdravnika, kar pa tako zanje kot za zdravstvene ustanove ni vedno lahko delo.

Vilma Stanovnik

Menjava osebnega zdravnika je za marsikoga stres, še zlasti če je to v času dopustov, ko so posamezni zdravniki še bolj obremenjeni. / Foto: Tina Dokl

Kranj – O obremenjenosti družinskih zdravnikov na Gorenjskem smo že večkrat pisali, prav tako o obremenitvah v družinskih ambulantah in vzporedni slabi volji. Dopusti zaposlenih in odhodi zdravnikov stanje le še poslabšajo, na to pa opozarjajo tudi pacienti, ki se marsikdaj znajdejo v stiski in ne vedno, kaj storiti. Tako je tudi zadnje mesece, ko je ambulanto kranjskega zdravstvenega doma zapustil dr. Aleksander Stepanović in sporazumno odšel v Zdravstveni dom Škofja Loka, kjer opravlja delo direktorja in delno družinskega zdravnika. »Njegovo ambulanto je neposredno po odhodu prvega aprila prevzela zdravnica Simona Jenko, specialista družinske medicine, ki je pred tem več let delala v nujni medicinski pomoči. Prevzela je vse paciente, ki so bili opredeljeni k dr. Stepanoviću. To pomeni, da nihče od pacientov ni ostal brez pomoči, nudene so bile vse storitve na enak način kot pri prejšnjem izbranem zdravniku. Zamenjava izbranega osebnega zdravnika je s seboj prinesla tudi nujni administrativni del, to je podpis novega obrazca o izbiri osebnega zdravnika. Ker je postopek ponovne registracije več kot dva tisoč opredeljenih pacientov velika administrativna obremenitev za družinsko ambulanto, smo se dogovorili z ZZZS, OE ZD Kranj, da so počakali z obvestili o prekinitvi izbire osebnega zdravnika vsem pacientom dr. Stepanovića za dva meseca, in v tem času pokušali čim več pacientov že sami ponovno registrirati,« je pojasnil vodja zdravstvene nege asist. Jože Prestor, mag. zdrav. nege, in dodal, da so bila navodila za paciente objavljena na spletni strani TZD Kranj, ob obisku v ambulanti pa je bila pacientom ponujena možnost izbire nove izbrane osebne zdravnice.

Obvestilo v času dopusta

»Po preteku dogovorjenih dveh mesecev je ZZZS poslal obvestilo pacientom, ki se še niso registrirali na novo izbrano zdravnico, da je dr. Stepanović odšel in da trenutno nimajo osebnega zdravnika. Dodatno je bilo napisano, naj se za izbiro osebnega zdravnika obrnejo na medicinsko sestro v ambulanti, kjer so imeli prej izbranega zdravnika. Praksa, da ZZZS obvešča paciente o prekinjeni izbiri osebnega zdravnika ali zobozdravnika, je na našem območju dosledna šele v zadnjih nekaj letih. Resnično pa je obvestilo ZZZS doseglo paciente dr. Stepanovića v zelo nerodnem trenutku, ko sta bili zdravnica in medicinska sestra ravno na dopustu. Vznemirjenje pacientov s prekinjeno izbiro osebnega zdravnika je tako doletelo sosednjo družinsko ambulanto, ki je z nujnimi storitvami za paciente pokrivala odsotnost tima v ambulanti. Tudi zaposleni so poročali, da so telefonske linije ''pregorevale'' in da ni bilo mogoče odgovoriti na vsa vprašanja, prav tako ni bilo mogoče zagotoviti kadrovske okrepitve, saj je število zaposlenih v javnem sektorju na minimumu, dopusti pa so bili že skoraj na vrhuncu,« je tudi pojasnil Prestor in dodal, da nobenega pacienta dr. Stepanovića v novi ambulanti niso zavrnili.

Ob vsaki spremembi je veliko pacientov, ki želijo zamenjati svojega osebnega zdravnika. Večina zdravnikov v ZD Kranj mora po pravilih ZZZS še vedno sprejemati nove paciente, čeprav je število opredeljenih pacientov na posameznega zdravnika med najvišjimi v državi, zato je razumljiv zadržek pred registracijo novih pacientov.

Velike obremenitve zdravnikov

»Ob vsaki spremembi je veliko pacientov, ki želijo zamenjati svojega osebnega zdravnika. Večina zdravnikov v ZD Kranj mora po pravilih ZZZS še vedno sprejemati nove paciente, čeprav je število opredeljenih pacientov na posameznega zdravnika med najvišjimi v državi, zato je razumljiv zadržek pred registracijo novih pacientov. Vsi pacienti, ki potrebujejo zdravstvene storitve, jih v ZD Kranj tudi prejmejo. Želimo pa si več timov družinske medicine, ginekologov in pediatrov, da bi bila obravnava za vse bolj prijazna in bi se lahko javili na vse telefonske klice,« pravi Prestor, ki se zaveda, da je stiska tako za paciente kot zdravnike te dni še večja.

»Trenutno je veliko dopustov, tudi med zaposlenimi v ZD Kranj. Ena družinska ali pediatrična ambulanta dela storitve in preglede za dve ali celo več ambulant hkrati. Sicer imajo dopuste tudi pacienti in se pozna pri obisku v ambulantah. Vendar je za bolne ali paciente z drugačnimi težavami dostop do ambulante osebno ali po telefonu iz objektivnih razlogov v času dopustov otežen. Situacijo bi lahko rešili s kadrovskimi okrepitvami, ki pa jih pripadajoča sredstva ne zagotavljajo,« še pravi Jože Prestor.

Sestdeset let pobratenja

Te dni Kranj in francoski La Ciotat praznujeta jubilej, saj sta pred šestimi desetletji v nekdanji Jugoslaviji prva sklenila pobratenje.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kranj je bilo prvo mesto v nekdanji Jugoslaviji, ki je sklenilo pobratenje s katerim koli mestom v tujini. Te dni tako praznujejo šestdeset let pobratenja med Kranjem in francoskim La Ciotatom. Župana obeh mest sta ob tej priložnosti podpisala dodatni sporazum o krepitvi sodelovanja med mestoma.

Župan mesta La Ciotat Patrick Boré in župan Mestne občine Kranj Boštjan Trilar sta se ob tem zavzela za večje sodelovanje med kulturnimi, športnimi in izobraževalnimi organizacijami. Predvsem pa bosta naredila vse, da bo pobratenje še vedno povezovalo prebivalce obeh mest.

»Kljub temu da smo že nekaj časa v Evropski uniji, so bile prednosti glede mednarodnega sodelovanja doslej premalo izkoriščene. To bomo sedaj popravili in konec leta na izmenjavo pripravniškega dela v La Ciotat poslali prvega Kranjčana, ki bo delo opravljal v tamkajšnji mestni upravi devet mesecev,« je ob podpisu listine dejal župan Boštjan Trilar.

Delegacija mesta Kranj, ki so jo sestavljali župan Boštjan Trilar, podžupan Boris Vehovec, predsednica Komisije za mednarodno in medmestno sodelovanje Sonja Mašić ter predstavniki kranjskega Društva prijateljev mesta La Ciotat, si je v tem francoskem obalnem mestu ogledala številne prireditve, s katerimi so počastili visoki jubilej pobratenja.

Pogrešajo »turistično« ambulanto

V času turistične sezone se število obiskovalcev v gorenjskih turističnih krajih močno poveča, s tem pa tudi pritisk na zdravnike v tamkajšnjih ambulantah.

Mateja Rant

Bled, Bohinj – Na preobremenjenost zdravnikov v času največje turistične sezone vse glasneje opozarjajo tudi v gorenjskih zdravstvenih domovih. Na to temo je v ponedeljek potekal tudi sestanek v Zdravstvenem domu Bohinj, na katerem so o problematiki spregovorili s predstavniki Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG). Po besedah direktorja OZG Jožeta Veternika so ugotavljali, da v času poletne turistične sezone ambulanti na Bledu in v Bohinju obišče kar šestdeset odstotkov več ljudi. Zato so razmišljali tudi o ustanovitvi tako imenovane turistične ambulante po vzoru ambulante v občini Piran, a letos za to še ni realnih možnosti, saj v tako kratkem času ob splošnem pomanjkanju zdravnikov ne bo mogoče zagotoviti dodatnih zdravnikov, je opozoril Veternik in dodal, da bodo ob pomoči obeh občin, blejske in bohinjske, tovrstno rešitev poskušali zagotoviti za prihodnje leto.

Največja težava je poleti izvajanje zdravstvene oskrbe za lokalne prebivalce. »Prikrajšani namreč niso toliko turisti kot domačini, ko čakajo izbranega zdravnika, če mora ta nujno na teren,« je opozoril Veternik. Razen tega se po besedah direktorja Zdravstvenega doma Bled Leopolda Zonika obremenitve zdravnikov in drugih zaposlenih poleti že tako povečajo zaradi nadomeščanja odsotnih, potem pa morajo prevzeti še urgenco. »Pri nas si ta čas v urgentni ambulanti pomagamo z mladimi zdravniki, specializanti družinske medicine, k njim potem usmerjamo tudi turiste.« Strinja pa se, da bo v prihodnje treba najti sistemsko rešitev. Prihodnje leto naj bi v času največje turistične sezone, predvidoma od 15. junija do 15. septembra, organizirali dodatno ekipo zdravnika in medicinske sestre, ki bi bila vsaj del dneva, in sicer od 14. do 20. ure, prisotna v zdravstvenem domu v Bohinju za izvajanje vseh storitev nujne medicinske pomoči tako za turiste kot tudi druge paciente. »Ob tem bomo preverili, ali je možno zagotoviti sistemsko financiranje prek zavoda za zdravstveno zavarovanje. Če to ne bo mogoče, bosta morali občini zagotoviti financiranje iz lastnih proračunskih sredstev,« je pojasnil Veternik. Po izračunih bi za ta namen za vse tri mesece potrebovali okrog 40 tisoč evrov. Drug problem pa je zagotavljanje kadra, je še opozoril. »V delo bi vključili specializante, mlade zdravnike – sekundarije in specialiste družinske medicine z območja Gorenjske. Ali bomo pri tem uspešni, pa je težko napovedati,« je končal Veternik.

Prihodnje leto naj bi v času turistične sezone, predvidoma od 15. junija do 15. septembra, organizirali dodatno zdravniško ekipo.

Odlični rezultati umirjanja prometa

Bohinjci so pred začetkom letošnje poletne sezone vpeljali vrsto pomembnih ukrepov, s katerimi želijo zmanjšati pritisk prometa na jezero in nižje ležeče planine, rezultati prvih tednov pa so navdušujoči.

Andraž Sodja

Ribčev Laz – V Bohinju si že vrsto let prizadevajo za prometno razbremenitev okolice Bohinjskega jezera, ukrepe pa so letos še nadgradili, in sicer s poletnim režimom, ki je stopil v veljavo 23. junija. Prvi trije tedni pa so kljub slabemu vremenu postregli z navdušujočimi rezultati. Ob podražitvi parkirnine na jezeru najbližjih parkirišč so tako obiskovalcem ponudili vrsto cenejših ali celo brezplačnih alternativ. Parkiranje na Veglju vas bo tako stalo 2,5 evra na uro, a obstajajo alternative. Od 23. junija je tako mogoče parkirati na novo urejenem brezplačnem parkirišču pri Kampu Danica v Bohinjski Bistrici, od koder se vsak petek, soboto in nedeljo v času poletne turistične sezone z brezplačnim avtobusom lahko odpeljete do Bohinjskega jezera in nazaj. Za pet evrov na dan (z vključenim brezplačnim prevozom) lahko parkirate na travnatem parkirišču na vstopu v Ribčev Laz nasproti Hotela Kristal. Za planince pa je na voljo parkiranje v Senožetih v Srednji vasi za dva evra na dan, od koder je organiziran brezplačni prevoz vsak petek, soboto in nedeljo do križišča za Voje in Blato. Kot je poudaril Jože Sodja, vršilec dolžnosti župana Občine Bohinj, gre za politiko, s katero obiskovalcem ob višjih cenah parkirišč ob jezeru ponujajo cenejše alternative, v skladu s sprejeto strategijo trajnostnega razvoja v Bohinju. Pomemben dodatek je tudi uporaba gozdne ceste na Voje, Vogar in Blato, kjer so že v preteklih letih zaračunavali nadomestilo, zaradi občutljivosti območja in omejevanja prometa sedaj na vhodu na cesto stoji zapornica, nadomestilo deset evrov pa velja za 24 ur, vožnja do planin pa je možna le, dokler kapacitete parkirnih mest niso zasedene.

Po besedah direktorja bohinjske občinske uprave Mira Sodje so številke več kot zadovoljive, kar kaže, da so obiskovalci Bohinja novosti sprejeli. Kot smo izvedeli v pogovoru z obiskovalci, pa zlasti tujci tovrstno ponudbo zelo pozdravljajo, medtem ko bo pri domačih gostih treba več poudarka pri spremembi navad. »Do zdaj nismo prejeli večjih pritožb, se pa med pripombami pojavljajo predvsem pobude, naj brezplačne prevoze do križišča za planino Blato in Vogar vzpostavimo vsakodnevno in ne zgolj ob petkih, sobotah in nedeljah. Naš cilj je, da počasi ukinjamo parkirišča neposredno ob Bohinjskem jezeru in tudi, da zvišujemo pogostost brezplačnega prevoza in le tega povsod ponudimo vsak dan. Skupaj smo z brezplačnimi avtobusi od 23. junija do 8. julija prepeljali že 1813 obiskovalcev, v zadnjem tednu pa še nekaj več kot petsto, nekaj več kot petsto pa še s Hop on-Hop off avtobusom na Pokljuko,« je zaključil Miro Sodja.

Kot je še dodal direktor občinske uprave, Občina Bohinj za urejanje prometa in trajnostni promet namenja precejšnja sredstva, tako so zgolj za investicije v urejanje prometne infrastrukture in novih parkirišč ter informacijski sistem, ki ga bo kmalu dopolnila še informacijska tabla pred Bohinjsko Bistrico, ki bo kazala zasedenost parkirišč, namenili več kot 350 tisoč evrov, s čimer so uredili parkirišče pri kampu Danica, parkirišče in počivališče za avtodome v Senožetih, organizirali brezplačne prevoze z avtobusom, vzpostavili dve novi točki za najem koles in vrsto drugih investicij v kolesarsko infrastrukturo. Posebno pa si želijo, da bi se v prihodnjem letu nadaljevali projekti kolesarske povezave Bled–Bohinj, kjer so kolesarji med posebej problematičnimi in ogroženimi udeleženci v prometu.

Z brezplačnim avtobusom do jezera in nazaj / Foto: Andraž Sodja

Golfsko igrišče bodo povečali

V Kranjski Gori potekajo ureditvena dela na golfskem igrišču, ki ga bodo povečali na devet igralnih polj.

Urša Peternel

Kranjska Gora – V Kranjski Gori so začeli s širitvijo igrišča za golf, ki ga bodo povečali na devet igralnih polj. S sedanjimi šestimi namreč ni zadoščalo standardom in so ga lahko uporabljali le kot vadbišče. A pot do širitve igrišča ni bila lahka; golfisti so si za to prizadevali več kot desetletje, v postopku pa je sodelovala tudi Občina Kranjska Gora. Država je leta 2015 po zakonu o razvoju turizma brezplačno prenesla potrebna zemljišča na Občino Kranjska Gora, ki je pripravila ureditveni načrt in zagotovila sredstva za zavarovanje in ureditev struge hudournika Pišnica. Po besedah župana Janeza Hrovata so za to namenili 133 tisoč evrov, skupaj z davkom in nekaterimi dodatnimi deli, ki so se izkazala za potrebna, pa bo znesek znašal okrog 200 tisoč evrov.

Ureditev igrišča naj bi stala dodatnih 200 tisoč evrov, po besedah predsednika Golf kluba Kranjska Gora Grege Benedika jo bo financiral klub, morda tudi ob pomoči lokalnega gospodarstva. Dela naj bi bila zaključena še letos, tako da bodo dvajsetletnico kluba prihodnje leto praznovali že na novem igrišču. Kot je ob tem poudaril Benedik, bo razširjeno golfsko igrišče izpolnjevalo vse pogoje in se bo na njem lahko igralo za tako imenovani hendikep. Po njegovem bo to velika turistična pridobitev tudi za Kranjsko Goro, ki ima tudi nastanitve in ostale storitve na visoki ravni. S tem se strinja župan Hrovat, ki je poudaril, da je edina »industrija« v Kranjski Gori turizem, golf pa privlači zlasti premožnejše goste. Za občino Kranjska Gora pa je pomembno tudi, da bodo uredili doslej degradirano območje ob Pišnici, kjer naj bi nastala tudi sprehajalna pot.

Foto: Gorazd Kavčič

Igrišče za golf v Kranjski Gori bodo povečali za še enkrat, projekt je obsežen. Dela naj bi bila zaključena še letos, na novem igrišču pa bo mogoče igrati prihodnje leto.

Jesenice dobile aparthotel

1. stran

Aparthotel tržijo prek Bookinga, v teh dneh pripravljajo tudi brošure in navezujejo stike. Svojo priložnost vidijo tudi v sodelovanju z večjimi jeseniškimi podjetji, ki potrebujejo prenočišča za gostujoče tuje menedžerje, in v skorajšnji gradnji druge cevi predora Karavanke, ko bodo strokovnjakom, ki bodo sodelovali pri gradnji, lahko ponudili sodobne sobe oziroma apartmaje. Želeli pa bi pridobiti tudi športnike, ki gostujejo na Jesenicah.

V zgornjih dveh nadstropjih je urejenih štirinajst sob, apartmajev in suita, v katerih je skupaj 53 postelj.

Obnova ceste od Leš proti Peračici

Tržič – Na cesti Leše–Peračica so na delu, ki sodi pod tržiško občino, pretekli teden končali ureditev grobega ustroja ceste z odvodnjavanjem in drenažami. Ta čas se po besedah tržiškega župana Boruta Sajovica nadaljujejo dela tudi v radovljiški občini. Želijo namreč, da bi do sredine avgusta dobili sodobno cestno povezavo. »Veseli je bodo tako domačini, ki jim ta cesta predstavlja bližnjico do avtoceste, kot tudi številni rekreativci, pohodniki, kolesarji ter lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč.«

Obisk iz Japonske na Občini Jesenice

Jesenice – V začetku meseca so Občino Jesenice obiskali predstavniki mestne skupščine japonskega mesta Fukui ter predstavniki veleposlaništva Japonske v Republiki Sloveniji. Namen njihovega obiska je bil povezan z olimpijskimi igrami v Tokiu, mesto Fukui se je namreč prijavilo kot gostiteljsko mesto za slovensko košarkarsko ekipo in med svojim obiskom v Sloveniji so predstavniki mesta želeli bolje spoznati slovensko okolje. Delegacijo sta sprejela župan Tomaž Tom Mencinger in podžupanja Vera Pintar, ki sta jim predstavila zgodovino, razvoj in značilnosti občine Jesenice. Metod Rogelj iz Zavoda za varstvo narave Kranj je predstavil narcise, saj je tudi za mesto Fukui značilno gojenje narcis, gosti pa so si ogledali tudi film o naravnih rastiščih narcis na območju občine Jesenice.

Brezposelnost se še naprej zmanjšuje

Kranj – Po podatkih zavoda za zaposlovanje je bilo ob koncu letošnjega junija v Sloveniji 74.988 brezposelnih, kar je bilo 9805 ali 11,6 odstotka manj kot v primerljivem lanskem mesecu. Brezposelnost je v enem letu upadla v vseh območnih službah (OS) zavoda, na območju kranjske območne službe, kjer je še 4769 brezposelnih, se je zmanjšala za 12,8 odstotka. Delodajalci največ povprašujejo po delavcih za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev, čistilcih, strežnikih in gospodinjskih pomočnikih, zidarjih, varilcih, natakarjih, prodajalcih, orodjarjih, predmetnih učiteljih v osnovnih šolah in po delavcih za preprosta dela pri nizkih gradnjah.

Opazovanje nočnega neba

Bohinj – Javni zavod Triglavski narodni park in Žičnice Vogel vabita na opazovanja nočnega neba. Opazovanje bo v Centru Triglavskega narodnega parka Bohinj potekalo jutri, v soboto, ob 21. uri. Predavanja, ki jih pripravlja prof. dr. Tomaž Zwitter, so letos tematsko različno obarvana. Predavanju z naslovom Črne luknje v vesolju bo sledilo opazovanje nebesnih teles skozi okular teleskopa. Praktični del bo vodil ljubiteljski astronom Tilen Kuhar. Organizatorji sporočajo, da so potrebne predhodne prijave, prijaviti pa se je moč še danes na naslov info.bohinjka@tnp.gov.si ali na telefon 04 578 02 45. Obiskovalci bodo potrebovali topla oblačila. Cena za odrasle je tri evre, za otroke pa evro in pol.

Krajevno praznovanje v Lescah

Praznično razpoloženje je v kraju čutiti že ves mesec, v soboto pa so pripravili osrednjo prireditev ob krajevnem prazniku. Predsednik sveta Krajevne skupnosti Lesce Jože Mlinarič je Turističnemu društvu Lesce in zdravnici dr. Mateji Lopuh izročil priznanja.

Marjana Ahačič

Lesce – Krajevni praznik v Lescah obeležujejo 14. julija, na dan, ko so domačini leta 1956 začeli z urejanjem rekreacijskega parka Šobec. Tudi letos so na praznični dan pripravili slovesnost, na kateri je predsednik sveta KS Jože Mlinarič podelil dve plaketi krajevne skupnosti, zdravnici mag. Mateji Lopuh in domačemu turističnemu društvu, ki letos obeležuje šestdeset let delovanja.

Mateja Lopuh je specialistka anesteziologije, reanimatologije in intenzivne terapije v Splošni bolnišnici Jesenice, kjer je vodja Centra za interdisciplinarno zdravljenje bolečine in paliativno oskrbo. Je tudi nacionalna koordinatorica paliativne in hospic oskrbe in predsednica slovenskega Združenja paliativne medicine. »Doktorica Mateja Lopuh je svojemu delu predana z vsem srcem in skorajda ne pozna počitka. Bolnikom in svojcem je na voljo 24 ur dnevno in mnoge je opogumila in naučila, da so svoje umirajoče bližnje negovali v zadnjih tednih in dnevih na domu,« so med drugim zapisali v obrazložitvi. »Kljub številnim obveznostim ji nikoli ni odveč časa, ki si ga vzame za sočloveka, potrebnega pomoči.«

Turistično društvo Lesce letos praznuje šestdesetletnico delovanja. Od leta 1984 pa ga vodi Zlatko Kavčič. »Prav pod njegovim vodstvom se je dosedanje delo nadaljevalo z investicijsko politiko, prostorskim razvojem, posodobitvijo objektov in naprav ter infrastrukture, predvsem pa je bil uresničen sodobnejši tržni pristop. Društvo je tudi odločilno vplivalo na kakovosten razvoj širšega okolja Krajevne skupnosti Lesce in dalo odločilen prispevek pri delovanju vseh društev v kraju ter mednarodni prepoznavnosti kraja in občine,« so med drugim zapisali v obrazložitev.

Predsednik Mlinarič je na slovesnosti poudaril največje dosežke preteklega leta. Tako je celotna krajevna skupnost sedaj opremljena z defibrilatorji, povsod so nameščeni na zunanjih stenah, tako da je omogočen 24-urni dostop.

Podpredsednica KS Tatjana Justin, predsednik Turističnega društva Lesce Zlatko Kavčič in Jože Mlinarič, predsednik sveta KS Lesce / Foto: Gorazd Kavčič

»Pomembna investicija, ki jo trenutno izvaja naša krajevna skupnost, je ureditev prostora za raztros pokojnih in postavitev kostnice na pokopališču. Največja investicija pa je ureditev poti do Hlebc, ki se bo začela še v tem mesecu. Ob zelo prometni cesti Lesce–Hlebce bomo v sodelovanju z občino zgradili pas, ki bo omogočal varno pot vsem šibkejšim udeležencem v prometu,« je povedal Mlinarič in ob tem opozoril na še vedno neurejeno stanje na občinskih cestah skozi Lesce, najbolj na cesti za Verigo, Železniški ulici in Begunjski cesti mimo šole. »Upoštevati je treba, da so Lesce kraj, ki raste najhitreje v občini. Lesce rastejo hitreje, kot se rešujejo problemi v kraju. Z občino sicer korektno sodelujemo, a stvari se odvijajo prepočasi.«

Praznujejo dvajset let delovanja kluba

Z družabnim srečanjem v Ribnem so člani Kluba CVB, ki združuje bolnike po možganski kapi in njihove svojce, v sredo obeležili dvajsetletnico delovanja.

Marjana Ahačič

Radovljica – Življenje se po možganski kapi popolnoma spremeni, pravi Bogo Košnik iz Lesc, ki se je z možgansko kapjo soočil pred desetimi leti. »Ne le za bolnika, za vso njegovo družino. Zato je pomembno, da vsi najdejo oporo pri tistih, ki so se znašli v enaki situaciji. Če si član kluba, je prav gotovo lažje.«

Majda Čufar je članica že 16 let. Vključila se je, ker so ji klub priporočili. »Dobro se počutim, niti enega srečanja ne zamudim. Vsa družina ima podporo v klubu; veste, včasih je za sopotnike še težje kot za bolnika,« je povedala.

Klub bolnikov po možganski kapi Bled je junija 1998 nastal na pobudo Petra Kunca, ki je bil takrat bolnik po možganski kapi že od leta 1984. Kunc je bil izvoljen za prvega predsednika in organizacijo uspešno vodil vse do leta 2913. Naslednja štiri leta je, kot poudarja sedanja predsednica Marija Zupančič Vičar, klub z veliko mero energije, znanja in požrtvovalnosti vodil Ladislav Piber, ki je leta 1997, kmalu po upokojitvi, doživel možgansko kap in že dvajset let ga spremlja skrajno težavno življenje.

Majda Čufar, Marija Zupančič Vičar (predsednica) in Bogo Košnik, člani sicer sedemčlanskega upravnega odbora kluba

Zupančič Vičarjeva je bila za predsednico izvoljena pred dobrim letom in pol, sicer pa je že vrsto let članica kluba kot spremljevalka svojega moža, ki je bolnik po možganski kapi. »V klubu si prizadevamo za izboljšanje kvalitete življenja vseh članov in članic in za izmenjavo izkušenj. Namen kluba pa je tudi, da bi se srečevali in razvedrili ter si dajali medsebojno spodbudo,« pravi. »V okviru klubov in med klubi so organizirane raznovrstne dejavnosti, kot so sekcije za šport, pohodniško-planinske skupine, pevske, dramske in likovne skupine, ohranjanje starih običajev in navad ter bogato medklubsko delovanje, kot so obiski klub-klubu, vseslovenski izlet in podobno. Za člane kluba pa je zelo pomembna tudi organizacija fizioterapije in vadbe. Prav zdaj se dogovarjamo z Domom dr. Janka Benedika v Radovljici, da bodo tam omogočali izvajanje fizioterapije za naše člane.«

V Klub CVB Bled je trenutno vpisanih skoraj sto članov – bolnikov in njihovih svojcev ali prijateljev, 76 je aktivnih. Največ jih prihaja iz občine Radovljica, veliko pa tudi iz občin Bled, Gorje, Bohinj, Jesenice, Žirovnica in Kranjska Gora.

V vseh obdobjih delovanja kluba so bila in so tudi sedaj organizirana razna predavanja strokovnjakov, bodisi iz Kliničnega centra bodisi iz drugih zdravstvenih ustanov, še pojasnjuje Marija Zupančič Vičar in poudarja, da je ob druženju prav izmenjava informacij tista, ki jo člani najbolj potrebujejo. »Marsikdo se nam še vedno ne upa pridružiti, morda celo ne ve za nas, zato bi bili veseli, če bi nove bolnike do nas morda lahko usmerjali tudi v zdravstvenih ustanovah. Sicer pa se dobivamo vsako tretjo sredo v mesecu ob 16. uri v restavraciji Venter v Lescah, kjer nam že vsa leta prijazno brezplačno dajejo na voljo prostor za druženje.

Dvajsetletnico Kluba CVB Bled so praznovali tako, kot to najraje počnejo: z druženjem ob kulturnem in zabavnem programu, ki so ga pripravili na prireditvenem prostoru v Ribnem.

Študenti očitajo slabo plačilo, delodajalci nevestnost

Pred poletno sezono in med njo se povpraševanje po študentskem delu poveča, saj imajo dijaki in študentje počitnice in posledično več časa za opravljanje različnih del. Največ zanimanja je za delo v strežbi, trgovini in proizvodnji, ključno vlogo pa imata višina urne postavke in urnik dela.

Maša Likosar

Kranj – Povpraševanje po študentskem delu se poveča že v mesecu maju, traja pa vse do oktobra. V poletnih mesecih je v primerjavi s preostalimi meseci po podatkih sto odstotkov več opravljanja študentskega dela, a dejstvo je, da se mladi vse manj odločajo za študentsko delo. »Razlogi so običajno slabi pogoji, ki jih ponujajo delodajalci, temu pa botruje tudi to, da je splošni interes študentov in dijakov za opravljanje študentskega dela v primerjavi s preteklimi leti precej upadel,« pravi regionalna vodja Agencije M servis Špela Oblak.

Foto: Tina Dokl

Regionalna vodja Agencije M servis Špela Oblak s študentkami, ki pri njih opravljajo študentsko delo.

Statistika sicer kaže, da so se v zadnjih letih urne postavke precej povišale, saj študentje niso bili več pripravljeni delati za minimalne urne postavke. Solastnik kranjskega KluBara Gregor Dolžan je do študentov in njihovega dela precej oster: »Mi študente iščemo že deset let, a jih enostavno ne dobimo. Zdi se, kot da študentje po opravljenih izpitih nujno potrebujejo dopust, da se spočijejo, zato izginejo, a vprašanje je, od kod jim denar. Poleg tega se zdi, da starši otrok ne vzgajajo več v duhu delavnosti. Mislim, da so študenti plačani preveč, glede na to, kako vestni so, pri nas si celo delovnik izbirajo sami, a očitno jim tudi to ni dovolj. Ravnokar smo sprejeli pet novih študentov, a obdržala se bosta mogoče dva. Z dekletom, ki pri osemnajstih ne ve, kaj je čistilo za steklo, žal nimam kaj početi. Nihče se ne zaveda, da potrebujem nekaj mesecev, celo let, da nekoga uvedem. To je zame izgubljen čas, sploh če študent po nekaj mesecih odide, ravno zato pri nas sprejmemo le tiste, ki so pripravljeni delati tudi med šolskim letom.«

Na drugi strani pa študentje, ki opravljajo študentsko delo v gostinstvu, pravijo podobno: porazno plačilo in neznosen urnik. »Moram se preživeti, a kar dobim, ne zadostuje, delam pozno v noč, zjutraj pa sem primoran biti že zelo zgodaj na delovnem mestu. V strežbi nisi le natakar, skrbeti moraš tudi za čistočo in dobro vzdušje v lokalu,« pravi Žiga Jakupak, ki na študentsko napotnico v strežbi dela že pet let.

Zavedati se moramo, da vsesplošne zahteve študentskega dela tudi delodajalcem niso naklonjene, so pa v dobrobit študenta. Špela Oblak pojasni, da v primeru, da je urna postavka pet evrov na uro bruto, pomeni, da dobi študent neto izplačilo 4,22 evra na uro, delodajalčevo končno plačilo pa je 7,06 evra na uro, saj je ta dolžan plačati tudi prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje študenta, prispevek za poškodbe pri delu in poklicno bolezen, prispevek za zdravstveno zavarovanje ter koncesijske dajatve. »V zadnjem času je bilo veliko podjetij primoranih ljudi redno zaposliti, saj študentov, ki bi delali, enostavno ni bilo,« pravi Oblakova in doda: »Po mojem mnenju bo študentsko delo ne glede na vse obstalo, vendar se bo verjetno vse bolj uveljavilo kot občasna pomoč, saj so delodajalci postavljeni pred dejstvo, ali za podobne stroške ponudijo delo študentu ali raje nekoga redno zaposlijo. Glede na to, da zanimanje za študentsko delo z leti upada, je naloga staršev in družbe, da dijake in študente spodbuja pri delu in jih hkrati opozarja na pomembnost izkušenj, ki jih pridobijo s študentskim delom.«

Solastnik lokala KluBar Gregor Dolžan (desno) z enim izmed študentov, ki delajo prek študentske napotnice v strežbi. / Foto: Tina Dokl

Turiste vabijo tudi s prireditvami

Kranfest bo danes in jutri privabil obiskovalce od blizu in daleč, kot ugotavljajo na Zavodu za turizem in kulturo Kranj, pa se obisk turistov tudi letos povečuje.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kranjski turistični delavci so se lani razveselili spodbudnih številk o prihodih in prenočitvah turistov, trend pa je pozitiven tudi letos. Tako je v prvih petih mesecih letošnjega leta po podatkih SURS občina Kranj zabeležila 23.779 turističnih prihodov, kar je za tri odstotke oziroma 618 turističnih prihodov več kot v enakem obdobju lani. V obdobju zadnjega leta, od lanskega do letošnjega maja, je v Kranj prišlo 69.524 turistov, kar je 15 odstotkov več kot v enakem obdobju leto prej.

Več je bilo tudi prenočitev. V prvih petih mesecih letošnjega leta je občina Kranj zabeležila 41.040 turističnih prenočitev, kar je za 5.293 turističnih prenočitev več kot v enakem obdobju leta 2017. Število turističnih prenočitev v prvih petih mesecih letošnjega leta je bilo za 15 odstotkov večje kot v enakem obdobju lanskega leta. V obdobju zadnjega leta, od lanskega do letošnjega maja, je bilo v Kranju ustvarjenih 108.738 prenočitev, kar je za 19 odstotkov več kot v enakem obdobju leto prej.

Povprečna doba bivanja turistov v Kranju je bila v prvih petih mesecih letošnjega leta daljša kot v enakem obdobju lani.

Tudi povprečna doba bivanja turistov v Kranju je bila v vseh petih mesecih letošnjega leta večja kot v enakem mesecu lani. Povprečna doba bivanja v obdobju zadnjih 12 mesecev je bila 1,6 dneva, kar je šest odstotkov več kot v enakem obdobju leto prej.

Te številke so spodbudne tudi pred eno največjih kranjskih prireditev Kranfestom, ki se je začel včeraj, vrhunec pa bo danes in jutri, ko bodo mestne ulice Kranja postale oder kulturnih dogodkov, kulinaričnih doživetij, umetniških tržnic in športnih iger za vse generacije.

V mestu hkrati poteka mednarodni lajnarski festival, na njem pa je zbranih več kot štirideset lajnarjev iz različnih koncev Evrope. Prav tako bodo potekale uličnе predstave gledališča Ane Monroe, novost letošnjega Kranfesta pa je chillout, koktaili in ognjena predstava na vrtu gradu Khislstein.

Pri Zavodu za Turizem in kulturo Kranj obiskovalce vabijo tudi na voden ogled Rovov pod starim Kranjem ter voden ogled kanjona reke Kokre, drugega najvišjega kanjona ob mestu v Evropi.

Poživitev poletja so tudi sredini koncerti pod grajsko lipo, četrtkovi filmi na Vovkovem vrtu in koncerti v Letnem gledališču Khislstein.

Mnogim pomaga že pogovor

V Karitasu Škofja Loka se okoli šestdeset prostovoljcev ukvarja s pomočjo tistim, ki so je najbolj potrebni. Razdeljuje hrano, oblačila, pohištvo revnim, obiskujejo starejše in invalide, pomagajo otrokom s šolskimi potrebščinami ... Včasih je v stiski dovolj le pogovor.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Prostovoljci iz Karitasa Škofja Loka so lani opravili več kot devet tisoč ur prostovoljnega dela. Družinam v socialni stiski med letom razdelijo približno 25 ton hrane, jeseni zbirajo in razdeljujejo ozimnico, hrano pa dvakrat letno v posebnih akcijah zbirajo tudi po trgovinah v Loki, v Selški in v Poljanski dolini. »Za vse prejemnike hrane se ob božičnih praznikih pripravijo tudi vizitke z voščili ter sladkimi domačimi dobrotami, ki jih spečejo skrbne gospodinje iz Stare Loke. Letos jim je gospa iz Dolenčic, ki se ukvarja tudi s peko kruha, pripravila še dodatno presenečenje, saj je zanje spekla domači kruh,« pravi tajnik škofjeloškega Karitasa Milan Mur. Poleg hrane zbirajo in razdeljujejo tudi oblačila, kakih sedem ton letno. Njihovi akciji zbiranja šolskih potrebščin se pridružujejo osnovne šole in šolarji na Škofjeloškem; preko Škofijske karitas pa poskrbijo za letovanje nekaj družin na morju; bolj množično pa za nakup delovnih zvezkov, za približno od sedemdeset do osemdeset otrok. Za pridobitev bonov za šolske potrebščine morajo prosilci oddati vlogi z zahtevanimi dokazili o finančnem stanju že v maju za naslednje šolsko leto. Zbirajo in delijo tudi pohištvo in opremo za stanovanja, lani so razdelili okoli 130 kosov pohištva. Zbirajo tudi še uporabna zapakirana zdravila, ki jih oddajo v ambulanto za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja, nudijo tudi brezplačno izposojo ortopedskih pripomočkov.

Posebna pozornost otrokom

»Vsako sredo smo na voljo tudi za svetovanje. Tako opravimo letno od 250 do 300 evidentiranih pogovorov. Posebno pozornost posvečamo otrokom, ki za nastale težke situacije niso nič krivi. Zgodi se, da prav preko otroških oči vidimo, da nam je uspelo. Ni hujšega, kot dobesedno ubit, mrtev pogled majhnega otroka in za nas je vedno največja nagrada nasmeh otrok in njihov svetel radoživ pogled,« poudarja Milan Mur. Njihovi prostovoljci obiskujejo tudi bolne in ostarele na domu.

Že petič po vrsti so mladi pripravili dobrodelni koncert. Vsako leto Karitas izpelje tudi srečelov: lani so pri posameznikih in podjetjih nabrali 1360 dobitkov in zanje iztržili 4267 evrov. Konec lanskega poletja je bila zaključena obširna akcija pomoči mami in sinu, ki so ju skupaj s pomočjo več donatorjev preselili iz nevzdržnih razmer v boljše, tople in predvsem varne prostore. Sodelovali so tudi v akciji zbiranja sredstev za nakup kombija družini s fantkom, ki ima cerebralno paralizo. Omenjajo skupno Miklavževo akcijo obdarovanja otrok, v kateri so člani Lions kluba Škofja Loka in podjetje Eltip v sodelovanju z Alpino in Massom obdarovali z obutvijo 29 otrok. Pohvalijo svoje sodelovanje z Rotary in Lions klubom, ki pomagata pri reševanju socialnih stisk večjih družin in tudi družin z invalidnimi otroki. Dobro pa sodelujejo tudi s Centrom za socialno delo Škofja Loka in z občino, kjer so tudi člani v komisiji za socialna vprašanja, omenjajo sodelovanje z Rdečim križem, Prosvetnim društvom Sotočje in z osnovnimi šolami, redno jim pomaga več lokalnih podjetij, naklonjeni so jim lokalni mediji. Ob letošnjem občinskem prazniku je Karitas Škofja Loka prejel srebrni grb občine.

Nepredstavljive stiske ljudi

Ob pomoči ljudem na območju Škofje Loke z okolico imajo velikokrat opravka s hudimi in nepričakovanimi stiskami in nesrečami, včasih z raznimi odvisnostmi, mnogokrat z boleznimi, vse več je duševnih stisk in bolezni, včasih pa gre tudi za neznanje ali zanemarjenost, zato za vse oblike denarne in dolgoročne pomoči vedno preverijo podatke tudi na CSD Škofja Loka. »Trudimo se, da res pomagamo tistim, ki se znajdejo v težavah. Včasih pomaga že to, da človeka poslušamo. Zato vsi tisti, ki imate voljo in moč, lepo povabljeni k sodelovanju,« vabijo pri Karitas Škofja Loka. »Lahko nas obiščite eno od naslednjih sred v mesecu septembru v pisarni Karitas, Mestni trg 38. Pridružite se nam lahko pri zbiranju in delitvi hrane, obiskih, svetovanju, zbiranju in razdeljevanju stanovanjske opreme, izdelavi voščilnic, pripravi daril ... Vsem, ki nam že zdaj stojite ob strani in pomagate, pa se iskreno in od srca zahvaljujemo.«

Karitas Škofja Loka si je za svoje delovanje zaslužil eno letošnjih občinskih priznanj. Na sliki Valentin Jesenovec in Milan Mur. / Foto: Tina Dokl

Od tod prihaja Škofjeloški pasijon

Od letošnjega julija je tudi škofjeloški kapucinski samostan vpisan v nacionalni register kulturne dediščine kot duhovni nosilec dediščine Škofjeloškega pasijona. Ta je bil sicer kot prva enota te vrste vpisan v register že leta 2008.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Kapucinski samostan Škofja Loka je bil 3. julija letos uradno vpisan kot nosilec enote nesnovne dediščine Škofjeloškega pasijona v Registru nesnovne dediščine Slovenije, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, strokovno pa zanj skrbi Slovenski etnografski muzej. Pred časom nas je o tem obvestil Aleksander Igličar, predsednik Muzejskega društva Škofja Loka. Naj spomnimo, da je bil Škofjeloški pasijon leta 2008 kot prva enota vpisan v slovenski register nesnovne dediščine, kot njegov nosilec pa je bila vpisana Občina Škofja Loka. Prvega decembra 2016 pa je bil pasijon kot prva slovenska enota vpisan na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Nacionalni register kulturne dediščine so letos na pobudo nekaterih posameznikov in kapucinov dopolnili in vanj vnesli tudi Kapucinski samostan Škofja Loka, kajti loški kapucini so nosilci duhovne dediščine Škofjeloškega pasijona. Besedilo patra Romualda Marušiča, ki ga je napisal leta 1721 prav v škofjeloškem kapucinskem samostanu, še danes hranijo v tamkajšnji knjižnici. V Registru nesnovne dediščine Slovenije je pri opisu dejavnosti loških kapucinov med drugim zapisano, da ima pri varovanju dediščine Škofjeloškega pasijona kapucinski samostan pomembno vlogo, bratje kapucini pa so po svojem duhovnem izročilu varuhi duhovne vsebine pasijona in skupaj z Občino Škofja Loka soodgovorni, da Škofjeloški pasijon ostane zvest prvotnemu namenu, oznanilu božje ljubezni v Jezusu Kristusu in povezanosti ljudi med seboj. V samostanski knjižnici je javnosti na ogled stalna predstavitev o Škofjeloškem pasijonu, ki jo je pripravilo Muzejsko društvo Škofja Loka. V muzejskem društvu dodajajo, da gre za pomembno dopolnitev vpisa, ki loškim kapucinom tudi navzven in formalno priznava status varuhov duhovne vsebine Škofjeloškega pasijona.

Bratje kapucini v samostanu v Škofji Loki, kjer je nastal Škofjeloški pasijon očeta Romualda Marušiča. / Foto: Tina Dokl

Kako vpis v nacionalni register kulturne dediščine dojemajo v samostanu? »To je pomembno dopolnilo, ki Škofjeloški pasijon zaokrožuje v celoto. S tem dobiva še drugi, duhovni steber, na katerem Škofjeloški pasijon sloni in hodi po Škofji Loki in svetu. Trenutno se morda še ne zavedamo dovolj veličine tega vpisa, ne le za naš samostan in Škofjo Loko, temveč za Slovenijo in svet,« je o tem povedal predstojnik loških kapucinov brat Jožko Smukavec. V nacionalnem registru kulturne dediščine je danes vpisanih 65 enot, ki imajo po enega ali več nosilcev, te vrednote pa usklajuje etnografski muzej, ki je tudi predlagal, da se register revidira z novostmi, ki jih je od vpisa leta 2008 prinesel čas. »Dopolnitev je bila spodbujena tudi z vpisom v Unescov seznam nesnovne svetovne dediščine leta 2016,« pa pravi Aleksander Igličar, ki je bil s sodelavci z občine in Loškega muzeja tudi navzoč na zasedanju Unesca v Etiopiji, ko je bila sprejeta odločitev o vključitvi na Unescov reprezentativni seznam. Da je upoštevana tudi duhovna dimenzija Škofjeloškega pasijona, po njegovem mnenju prinaša obogatitev pasijona in vseh njegovih prihodnjih uprizoritev. Kot vemo, bo naslednja leta 2021, ko bo minilo tristo let od Romualdovega zapisa.

»Pozdravljam odločitev o novem vpisu, prav kakor tudi lanski vpis kurentov s Ptujskega polja na Unescov seznam svetovne nesnovne kulturne dediščine človeštva, kajti vsaka od teh stvari nas bogati,« pa odločitev o dopolnitvi vpisa v slovenski register kulturne dediščine komentira župan Miha Ješe. »Nosilec dediščine Škofjeloškega pasijona je Občina Škofja Loka, na smemo pa pozabiti, kje je bil ta pasijon napisan in v začetku tudi uprizorjen, zato je prav, da je kapucinski samostan dobil svoje obeležje med bogatimi kulturnimi znamenitostmi Škofje Loke.«

Azilnega doma v Kamniku ne bo

Vse od prodaje dvorca Katzenberg se med občani v Kamniku širijo govorice, da naj bi novi lastnik v dvorcu želel urediti azilni dom, a kot zatrjujeta novi lastnik in občinska uprava, govorice niso resnične.

Aleš Senožetnik

Kamnik – Družba Iskra Mehanizmi je junija nekdanjo upravno stavbo kamniške smodnišnice na javni dražbi za 310 tisoč evrov prodala kamniškemu podjetju VPS Svetovanje Miloša Njegoslava Milovića. Vse odtlej se v Kamniku pojavljajo ugibanja, kaj naj bi se zgodilo z dvorcem Katzenberg, ki je v zadnjih letih pod vodstvom Gorana Završnika iz Kulturnega društva Priden možic ponudilo prostor številnim kulturnim dogodkom v Kamniku in bo čez nekaj tednov ponovno prizorišče priljubljenega poletnega festivala Kamfest.

Govorice o azilnem domu izhajajo iz dogajanja v Velenju, kjer je že pred časom javnost razburkala vest, da naj bi v nekdanjem Vegradovem samskem domu, katerega lastnik je družba VPS Svetovanje, uredili azilni dom, kar se na koncu sicer ni zgodilo.

Govorice o azilnem domu izhajajo iz dogajanja v Velenju, kjer je že pred časom javnost razburkala vest, da naj bi v nekdanjem Vegradovem samskem domu, katerega lastnik je družba VPS Svetovanje, uredili azilni dom.

Kot je za različne medije že večkrat zatrdil Miloš Milović, v Katzenbergu azilnega doma zagotovo ne bo. Kakšne načrte ima z nekdanjo upravno stavbo smodnišnice, pa Milović še ne razkriva.

Da govorice o azilnem domu v Kamniku niso resnične, zatrjujejo tudi na kamniški občinski upravi, kjer poudarjajo, da je območje namenjeno centralni dejavnosti, v skladu s tem pa bodo v Kamniku vodili tudi prostorsko politiko. To nam je v nedavnem pogovoru zatrdil tudi podžupan Igor Žavbi, ki po odhodu Marjana Šarca začasno opravlja funkcijo župana.

Občina se sicer ob prodaji dvorca ni odločila uveljaviti predkupne pravice, kar je v Kamniku naletelo na nekaj negodovanja. Si pa prizadeva za odkup severnega dela območja Kemijske industrije Kamnik, ki je v stečaju, za kar so v proračunu zagotovili 350 tisoč evrov.

Uspešnih šest gorenjskih turističnih organizacij

Na javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij se je v prvem roku prijavilo 28 od 34 vodilnih slovenskih destinacij, med njimi tudi šest gorenjskih.

Aleš Senožetnik

Kranj – Namen javnega razpisa, ki ga je spomladi objavilo ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in ga delno financira tudi Evropski sklad za regionalni razvoj, je spodbujanje razvoja in krepitve promocije turistične ponudbe vodilnih destinacij v Sloveniji s poudarkom na pospeševanju digitalne promocije na tujih trgih.

Skupno je za sofinanciranje namenjenih 4,6 milijona evrov, od tega za zahodno kohezijsko regijo, v katero se uvršča tudi Gorenjska, 1,54 milijona evrov.

V prvem roku, ki je potekel aprila letos, je sredstva pridobilo 28 upravičencev za sofinanciranje, na drugega konec junija pa so prispele še tri vloge. Na ministrstvu sicer pričakujejo, da bo v vseh treh rokih (zadnji je konec septembra) prijavo oddalo vseh 34 slovenskih vodilnih destinacij.

Na razpisu je bilo uspešnih tudi šest turističnih organizacij z območja Gorenjske, ki so za projekte prejele vsaka okoli 77 tisoč evrov. Na Turizmu Bled jih bodo namenili za digitalni razvoj in promocijo svoje ponudbe v tem in prihodnjem letu. Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik jih je namenil za projekt, ki so ga poimenovali Kamnik. Aktivna, zelena in vitalna alpska destinacija. Javni zavod za turizem in kulturo Radovljica pa za digitalno komuniciranje destinacije Radol'ca na evropskem trgu. Na razpisu pa so bili uspešni tudi Zavod za turizem in kulturo Kranj, Turizem Bohinj in Zavod za turizem Cerklje.

Na razpisu je bilo uspešnih šest turističnih organizacij z območja Gorenjske, ki so za projekte prejele vsaka okoli 77 tisoč evrov.

Tako kot v preostalih turističnih organizacijah bodo sredstva tudi v Cerkljah namenili za digitalno promocijo svoje turistične ponudbe. »Pridobljena sredstva bomo namenili modernizaciji spletne strani z novo fototeko in videoteko ter pospešeni promociji turizma prek družbenih medijev. Turizem v občini Cerklje na Gorenjskem je v zadnjih letih v porastu, s pospešeno digitalno promocijo pa si obetamo še več obiska in nočitev tako domačih kot tudi tujih gostov,« je rezultate razpisa komentiral direktor cerkljanskega zavoda za turizem Tomaž Tolar.

Cankar na obisku pri Prešernu, Jenku in Puharju

Kranj – Na vsakoletnem srečanju treh znanih kranjskih osebnosti iz preteklosti se bo pesnikoma in izumitelju fotografije (tudi pesniku) na steklo letos pridružil še pol stoletja mlajši Ivan Cankar. V petek, 20. julija, ob 20. uri se bodo v Prešernovem gaju srečali France Prešeren, Simon Jenko in Janez Puhar, v goste pa so povabili Ivana Cankarja. Slovenskega naroda sinovi bodo skupaj z obiskovalci prisluhnili koncertu svoje uglasbene poezije v izvedbi skupine Tantadruj. Inovativna premierna uprizoritev bo literarni, glasbeni in scenski dogodek, ki bo prvi tovrstni performans v parku, kjer ležijo trije veliki ustvarjalci, in je prispevek h kulturnemu oživljanju Gaja. Projekt nadaljuje tridesetletno tradicijo skupine Tantadruj, ki se sistematično loteva uglasbitev poezije slovenskih pesnikov tako, da jih na izviren način povezuje z avtorsko glasbo. Na dogodku bo prvič v songovski obliki celovito predstavljenih najmanj pet novouglasbenih pesmi Franceta Prešerna, šest Simona Jenka ter ena Janeza Puharja. Skupina Tantadruj, Boštjan Soklič (kitara, glas), Mateja Blaznik (kitara, glas) in Aleš Hadalin (glas), bo tokrat nastopila z gosti: Andrej Tomazin (tolkala), Vid Sark (flavta), Petra Trobec (kontrabas) in Bojan Šen (mandolina). Vse štiri znane osebnosti bodo nastopile tudi v performansu, ki ga bodo posvetili omenjenim trem in Ivanu Cankarju ob stoti obletnici njegove smrti.

Ko se srečajo Jenko, Puhar, Cankar in Prešeren ...

FotoFantazija Aleksandra Čufarja

Železniki – V petek, 20. julija, ob 19. uri bo v Galeriji Muzeja Železniki odprtje fotografske razstave fotografa Aleksandra Čufarja, lastnika več visokih fotografskih nazivov (MF FZS, MPSA, EFIAP diamant 2), sicer člana FD Jesenice. Razstavo fotografij je naslovil FotoFantazija.

Mančin glas v Rusko noč

Ruska noč je naslov koncerta, na katerem se bo v Letnem gledališču Khislstein v Kranju v torek, 24. julija, ob 21. uri na turneji ob izidu novega albuma Ruska kolekcija predstavila pevka Manca Izmajlova.

Igor Kavčič

Kranj – Naša odlična mezzosopranistka Manca Izmajlova se je v zadnjem letu posvečala pripravi novega albuma z naslovom Ruska kolekcija, na katerem je izbrala dvanajst ruskih pesmi dvajsetega stoletja, od romanc in pesmi iz ruskih filmov do zimzelenih melodij za vse generacije. »Kolekcija je najboljše, kar je po najinem okusu, in se odlično poda Mančinemu glasu, hkrati pa je všeč tako Rusom kot tujcem,« o novem albumu razmišlja njen mož, violinist Benjamin Izmajlov, ki tudi tokrat nastopa v vlogi avtorja priredb, aranžerja in producenta albuma. Manca velja za odlično interpretko ruskih pesmi, ki jih začuti v srcu, pa naj gre za besedila ali značilne melodije. To je publiki všeč, tako ruski kot slovenski. Na domačih koncertih z mednarodnim programom publiki najbolj do srca sežejo prav njene izvedbe ruskih pesmi.

»Kljub temu da se z Benjaminom zadnjih deset let veliko ukvarjava s slovenskim glasbenim izročilom, naju življenje ob različnih ljudeh, ki jih poznava in s katerimi sodelujeva, vedno znova vabi nazaj v Rusijo oziroma k ruskim pesmim. Pred leti sva bila povabljena v Kopenhagen, kjer sva ob praznovanju sedemdesete obletnice konca druge svetovne vojne pripravila koncert ruskih pesmi, veliko sva nastopala v Rusiji, doma me vedno pokličejo, kadar gostijo visoke goste iz Rusije. Na mojem ''ruskem'' repertoarju se je tako nabralo že 55 ruskih pesmi iz različnih obdobij,« svojo pevsko ljubezen pojasnjuje Manca Izmajlova, Benjamin pa dodaja: »V vseh teh letih in nastopih z ruskimi pesmimi se je tako rekoč pokazala že nujnost izbor teh pesmi tudi posneti z orkestrom. Dodaten izziv je bil, ker sva izbrala pesmi, ki so v Rusiji zelo priljubljene, zato sva se jih lotila še z dodatno previdnostjo.«

Foto: arhiv Mance Izmajlove

Manca Izmajlova v koprskem studiu York med snemanjem pesmi za najnovejši album Ruska kolekcija

Manca, ki je v Rusiji tudi študirala, odlično zna rusko, a je tokrat tako rekoč vsako besedo, ki jo zapoje, dala dodatno pod drobnogled. Tudi tokrat sta pesmi posnela v Moskvi s tamkajšnjim Ruskim državnim filmskim simfoničnim orkestrom, vokal je Manca posnela v Sloveniji, zadnji korak k popolnosti albuma – mastering – pa je nastal v ZDA.

Nekaj skladb z novega albuma Ruska kolekcija bo Manca Izmajlova ob spremljavi Benjamina Izmajlova na violini in Olge Ulokine na klavirju izvedla tudi na koncertu v Khislsteinu. Ruska noč pa bo seveda v prvi vrsti ubrana z mnogimi tudi pri nas znanimi pesmimi, kot so Črne oči, Večerni zvon, Temna noč, Podmoskovske večeri, Katjuša in druge. Tako Manca kot Benjamin bosta na koncertu predstavljala tudi zgodbe, ki jih pripovedujejo posamezne pesmi. Ne bodo izostale tudi skladbe znanih skladateljev, kot so Rahmaninov, Rimski Korsakov in Čajkovski, na koncert pa seveda sodi tudi kakšna stara romanca in ciganska pesem. Po koncertu bo Manca tudi podpisovala najnovejšo ploščo Ruska kolekcija.

Gimnazijke pele Valižanom

Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj je pred nedavnim nastopil na festivalu zborovskega petja Llangollen International Eistedfodd na severu Walesa.

Igor Kavčič

Kranj – Dekliški pevski zbor Gimnazije je v svoji sedemnajstletni zgodovini že večkrat gostoval na zborovskih festivalih in tekmovanjih doma in v tujini. Vedno v drugačni zasedbi, saj v njem prepevajo dijakinje v času štiriletnega šolanja na Gimnaziji Kranj. Letos se je zbor odpravil na festival zborovskega petja Llangollen International Eistedfodd na sever Walesa. Zbor je mesec pred odhodom iz rok zborovodkinje Marjete Oblak prevzel kolega Erik Šmid, ki na gimnaziji sicer vodi dva zbora, mešanega in fantovskega.

Festival v mestu Llangollen je tokrat potekal že enainsedemdesetič, prvega so priredili kmalu po drugi svetovni vojni z namenom, da bi srečanje pevcev in plesalcev v ljudeh spet prebudilo optimizem in omililo povojno gorje. Na festivalu se predstavijo pevski solisti, folklorne skupine, glasbene skupine in pevski zbori vseh starostnih kategorij. Tekmovanje je sčasoma predvsem pri zborih pridobilo visok status in izjemno visoko kvalitetno raven.

Dekliški zbor je imel obilo priložnosti, da zborovsko zelo razviti deželi, kot je Wales, predstavi slovensko zborovsko glasbo. Program zbora so skoraj v celoti sestavljala dela in priredbe sodobnih slovenskih avtorjev: Ambroža Čopija, Tadeje Vulc, Uršule Jašovec, Jožeta Leskovarja, Jakoba Ježa, Cirila Preglja in Katarine Pustinek Rakar. Gimnazijke so zapele na lokalni srednji šoli, navdušile krajane na vrtu hotela, kjer so bivale, ob spremljavi organista pa so pele tudi pri maši v lokalni katoliški cerkvi. Živopisna karavana plesalcev in pevcev je v mesto privabila množico ljudi, dekleta v belih oblekah in z bršljanom v laseh pa so požela veliko pozornosti, tako da se je iz množice gledalcev ob sprevodu zaslišal tudi klic: »Where do these angels come from?« (Od kod prihajajo ti angeli?)

Tekmovanje na zelo visokem nivoju je potekalo v različnih kategorijah. Ker so pevke starostno med otroškimi (do 16 let) in mladinskimi (nad 16 in pod 25 let) zbori, je zbor Gimnazije Kranj zbor tekmoval v odprti kategoriji brez omejitev v starosti in zvrsti zbora. Ta se je izkazala za najmočnejšo, saj je bilo prijavljenih kar 17 zborov iz Kanade, ZDA, Indije, Singapurja, Nemčije, Estonije, Poljske, Južne Afrike in Velike Britanije. »Med njimi so bili zbori, ki sodijo v sam vrh svetovne glasbene scene, kot na primer študentski zbor Univerze Stellenbosch iz Južne Afrike in študentski zbor Nacionalne univerze Singapur. Perfekcija, ki so jo na odru izkazali člani obeh zborov tako v petju kot koreografskih elementih, nas je navdala kar malo s strahospoštovanjem. Omenjena zbora sta bila prvi in drugi v naši kategoriji, tretje mesto pa je zasedel moški zbor iz Walesa,« je povedala vodja zbora profesorica Barbara Kušar in poudarila, da se je Dekliški zbor na ogromnem, z velikimi količinami cvetja okrašenem odru zelo lepo predstavil. Tekmovalni program so sestavljale skladbe Jaz bi rad cigajnar bil, Adam in Eva, Če bi jaz bijla fčejlica in Veduta. Zbor je prejel 85,3 odstotnih točk in bil z rezultatom zelo zadovoljen. »Uspeh je bil že sprejem na festival, saj se vedno prijavi precej več zborov, kot je pozneje izbranih na festival. Bili smo med manjšimi zbori, zato je bilo prepevanje v avditoriju za štiri tisoč gledalcev še poseben izziv. V festivalsko kroniko smo se zapisali kot prvi slovenski zbor, ki je pel na tem festivalu,« je še dodala Kušarjeva.

»Od kod prihajajo ti angeli?« se je slišalo iz publike, ko so se v slavnostnem sprevodu predstavile pevke Dekliškega pevskega zbora Gimnazije Kranj. / Foto: Regina Selan

Odbojkarji na Gorenjskem

V začetku tedna se je v Kranjski Gori zbrala slovenska moška odbojkarska reprezentanca ter začela priprave na septembrsko svetovno prvenstvo, ki ga bosta skupaj gostili Italija in Bolgarija.

Vilma Stanovnik

Kranjska Gora – Naši odbojkarji so si udeležbo na svetovnem prvenstvu zagotovili z zmago v lanskih kvalifikacijah, ko so v Ljubljani premagali Gruzijo, Latvijo, Portugalsko, Izrael in Belgijo. Sledila sta še zmaga v drugi skupini svetovne lige in osmo mesto na evropskem prvenstvu na Poljskem.

V letošnji sezoni je Slovenija igrala v evropski ligi, a s pomlajeno reprezentanco. Nosilci igre naše izbrane vrste so po dogovoru s selektorjem Slobodanom Kovačem dobili priložnost za počitek in se pripravljali po individualnih programih. »Dejstvo je, da so se vsi igralci dobro spočili. Nekateri so imeli daljši odmor, a smo se prej dogovorili, da na priprave pridejo kar najbolje pripravljeni in da lahko že prve treninge opravimo na dokaj visoki ravni. Motiv je velik, imamo zelo kakovostno ekipo in zdaj bo vse odvisno od nas samih. Cilj je svetovno prvenstvo in v naslednjih dveh mesecih bomo dali vse od sebe, da na svetovno prvenstvo pridemo kar najbolje pripravljeni,« je na zboru reprezentance v Kranjski Gori povedal selektor Slobodan Kovač.

Člani naše odbojkarske reprezentance bodo tri tedne trenirali na Gorenjskem. / Foto: arhiv OZS

Naši reprezentanti bodo v Kranjski Gori ostali kar tri tedne, nato pa se bodo preselili v Maribor, kjer jih čakajo prve neuradne pripravljalne tekme. Prvi uradni tekmi v pripravljalnem obdobju bo reprezentanca predvidoma odigrala 23. in 24. avgusta v Nemčiji, med 6. in 8. septembrom pa bo Slovenija v Ljubljani gostila kar tri reprezentance z vrha svetovne lestvice, ZDA, Kanado in Iran. Turnir bo predstavljal tudi zaključek priprav na svetovno prvenstvo. Svetovno prvenstvo v Italiji in Bolgariji se bo začelo 12. septembra, Slovenija pa bo prvo tekmo v okviru skupine A v Firencah odigrala proti Dominikanski republiki. Zanimanje za obračune naše izbrane vrste je veliko, saj je Odbojkarski zvezi Slovenije ostalo le še nekaj vstopnic iz dodeljene kvote.

Prvenstvi za mladince in kadete

Včeraj se je v Celju začelo evropsko rokometno prvenstvo za mladince, kandidati za kadetsko reprezentanco pa so pod taktirko škofjeloškega stratega Janija Klemenčiča za nastop na evropskem prvenstvu na Hrvaškem trenirali v Škofji Loki.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Z včerajšnjo tekmo proti reprezentanci Norveške so naši mladi rokometaši v celjski dvorani Golovec začeli nastope na letošnjem evropskem prvenstvu, ki tokrat poteka v Sloveniji. Izbranci selektorja Saša Praprotnika bodo drugo tekmo v skupini B odigrali že danes ob 19. uri, ko bodo njihovi nasprotniki Izraelci, tretja tekma uvodnega dela pa naše mlade rokometne upe čaka v nedeljo ob 19. uri, ko bodo njihovi nasprotniki srbski rokometaši. V reprezentanci na levem krilu igra tudi Škofjeločan Matic Pipp. Prav tako sta bila kandidata za nastop Tine Gartner in vratar Jošt Juričan, ki pa ju na začetku prvenstva selektor Sašo Praprotnik ni uvrstil v ekipo.

Selektor kadetske rokometne reprezentance Jani Klemenčič

Je pa Jošt Juričan tudi član kadetske reprezentance, ki se je za svoje evropsko prvenstvo prejšnji teden pripravljala v Škofji Loki. »V kadetski reprezentanci so fantje do 18 let, ki so rojeni leta 2000 in kasneje. Nastop na evropskem prvenstvu nas čaka od 9. do 19. avgusta. Mi bomo tekme igrali v Varaždinu, ena skupina pa bo igrala tudi v Koprivnici,« pravi izkušeni škofjeloški trener Jani Klemenčič, ki je fante zbral na pripravah prejšnji teden, 9. julija. »Prvi teden smo trenirali tukaj v Škofji Loki, nadaljevali pa bomo s pripravami na Rogli in v Zrečah. Na pripravah je 19 kandidatov za reprezentanco, med njimi sta tudi dva igralca ekipe Urbanscape Loka. To sta vratar Jošt Juričan, ki je bil v zadnjem delu minule ligaške sezone praktično prvi vratar škofjeloške članske ekipe, in Urban Pipp. Odigrali smo že pet pripravljalnih tekem. Dvakrat smo premagali mladinsko reprezentanco Omana, prav tako smo bili boljši od mladinske reprezentance Savdske Arabije. Med pripravami so v Škofjo Loko prišli reprezentanti Avstrije, ki smo jih na prvi tekmi premagali z 28 : 21, na drugi tekmi pa so bili Avstrijci boljši z 29 : 25. Do evropskega prvenstva nas čakajo še štiri pripravljalne tekme. Dve bomo odigrali z reprezentanco Hrvaške, dve pa z reprezentanco Madžarske,« pravi Jani Klemenčič, ki je s kadetsko reprezentanco doživel že nekaj vrhunskih uspehov. »Letos smo si za cilj zadali, da dosežemo čim boljši rezultat. To pomeni, da se želimo uvrstiti med osem najboljših reprezentanc v Evropi, potem pa korak za korakom skušamo narediti največ, kar bo mogoče,« še pravi selektor Jani Klemenčič, ki je prepričan, da ima možnosti za dobro uvrstitev v Celju naša mladinska reprezentanca. »Njihov cilj je uvrstitev v polfinale in nato bolj za medalje,« dodaja Jani Klemenčič, ki je prepričan, da bodo velika spodbuda za mladince tudi domači navijači.

Kadeti, med njimi tudi škofjeloški vratar Jošt Juričan, so trenirali v dvorani na Podnu v Škofji Loki.

Triglav k Muri, Domžale doma s Krškim

Vilma Stanovnik

Kranj, Domžale – Danes se s tekmo med Aluminijem in Celjem začenja nova sezona v prvi nogometni ligi Telekom Slovenije.

V športnem parku Domžale so zelenico ogreli že včeraj zvečer, saj so se domžalski nogometaši na povratnem dvoboju prvega kroga kvalifikacij za evropsko ligo pomerili s Širokim Brijegom. Tekma se do zaključka naše redakcije še ni končala, Domžalčane pa nov obračun čaka v nedeljo, ko se bodo v prvem krogu nove sezone Prve lige Telekom Slovenije gostili moštvo Krškega. Tekma se bo začela ob 20.15.

Nogometaši kranjskega Triglava v uvodnem kolu Prve lige Telekom Slovenije odhajajo na gostovanje. V Murski Soboti se bodo jutri, v soboto, pomerili z novincem med elito, ekipo Mure.

Kranjski klub organizira skupen ogled tekme na murskosoboškem stadionu Fazanerije. Cena prevoza in vstopnice pa je simboličnih deset evrov. Iz Nogometnega kluba Triglav tudi sporočajo, da so v prodaji sezonske vstopnice za novo sezono, prva domača tekma med Triglavom in Aluminijem pa bo naslednjo soboto. Tisti, ki boste sezonsko vstopnico kupili še danes, boste dobili tudi navijaško majico.

Peter Prevc znova operiran, reprezentanca v Wisli

Kranj – Smučarski skakalec Peter Prevc je minulo sredo ponovno prestal poseg na levem gležnju, ki mu je prekrižal zastavljene načrte za letošnjo poletno sezono. »Šlo je za artroskopijo gležnja, za ponovno operacijo, saj se zatekanje ni ustavilo. Ko so ga odprli, so videli, da je notri neka zdrizasta snov, ki je za zdaj še neznanega izvora. To je šlo na preiskave, da se razišče, za kaj gre in kako je do tega prišlo. To so odstranili, videli pa so tudi, da je tisto, kar se je naredilo tri mesece nazaj, v redu,« je povedal Peter, ki je imel prvo operacijo že po končani sezoni, saj se je gibljivost gležnja zelo zmanjšala, kar je bilo zelo moteče in na trenutke tudi boleče. A gleženj se žal ni zacelil po pričakovanjih, saj se je Peter očitno na treninge vrnil prehitro. Kdaj bo zopet na treningih, še ne ve, je pa naša reprezentanca v smučarskih skokih že v poljski Wisli, kjer se z današnjimi kvalifikacijami začenja poletna velika nagrada v smučarskih skokih. Na Poljsko so odpotovali Domen Prevc, Anže Semenič, Tilen Bartol, Timi Zajc, Bor Pavlovčič, Anže Lanišek in Tomaž Naglič. Jutri tekmovalce čaka ekipna preizkušnja, v nedeljo pa še posamična tekma.

Za naslov prvakov na mivki

Kranj – Z včerajšnjimi kvalifikacijami v Rekreacijskem centru Bor v Preddvoru se je začelo letošnje državno prvenstvo v odbojki na mivki. Glavni turnir se bo v okviru štirih skupin, iz katerih bosta v četrtfinale napredovali po dve najboljši ekipi, začel danes ob 9.30 v Preddvoru in na osrednjem igrišču v Kranju, kjer bo prva tekma ob 10. uri. Polfinaliste bomo tako dobili že danes, jutri pa se bo tekmovanje na osrednjem igrišču v Kranju začelo ob 14. uri. Ob 18. uri bo na sporedu predstavitev odbojke na mivki sede, ki jo bodo izvedli slovenski reprezentanti. Ženski finale bo ob 21. uri, moški ob 22. uri. Omeniti velja, da so organizatorji igrišče preselili na osrednji prireditveni prostor na Slovenski trg, kjer so postavili tudi atraktivno plažo ob igrišču.

Najboljša trojka Planine

Kranj – Minulo soboto so člani Balinarskega kluba Planina Kranj organizirali že 16. Memorial Matjaža Jurgeleta, ustanovnega člana uspešnega kluba Planina. Povabilu se je od 16 trojk odzvalo 15. V predtekmovanju so tekme odigrali na baliniščih Planina Kranj, Bratov Smuk in Čirče, zaključek pa je potekal na balinišču kluba organizatorja. Največ je pokazala domača trojka v postavi Branko Jocič, Klemen Šlibar in Matjaž Rutar, ki je v finalu z 12 : 11 premagala trojko Balinarskega kluba Tržič Avto center Žepič. Tretje mesto je osvojila trojka Balinarskega kluba Bratov Smuk.

Blejski plavalni izziv

Bled – Kranjsko plavalno društvo Zvezda bo v sodelovanju z Veslaško zvezo Slovenije jutri, 21. julija, pripravilo veliki (pet tisoč metrov) in mali (1250 metrov) blejski plavalni izziv. Tekmovanje se bo v olimpijskem veslaškem centru na Bledu začelo s startom daljše discipline ob 10. uri, krajša pa je na sporedu ob 13. uri.

Državno prvenstvo gorskih kolesarjev

Krvavec – To nedeljo bo na Krvavcu potekalo državno prvenstvo gorskih kolesarjev v disciplini olimpijski kros. Začelo se bo ob 10. uri, start dirke v članski konkurenci pa bo ob 14.30.

Trgujejo z rezanim lesom

Podjetje Breza Commerce se je razvilo v največjega slovenskega trgovca z rezanim lesom, s katerim oskrbujejo mizarje in lesno industrijo. Načrtuje za dva milijona evrov novih investicij.

Cveto Zaplotnik

Todraž – Edo Oblak je javnosti predvsem znan kot direktor slovenskega lesnega združenja Sloles, uspešen pa je tudi kot podjetnik. Njegova podjetniška pot je zanimiva. Po izobrazbi avtoelektrikar je kot vzdrževalec delal v rudniku urana Žirovski Vrh, po zaprtju rudnika pa se je odločil za samostojno podjetniško pot – za trgovanje z rezanim lesom, s katerim je po malem trgoval še v času zaposlitve v rudniku. Tako kot večina podjetnikov je začel doma, v Gorenji vasi, a z naraščanjem obsega poslovanja je potreboval tudi več prostora in močnejšo ekipo, v katero je kmalu vključil tudi brata Gregorja, ki je bil prej zaposlen v hotaveljskem Marmorju. Prostorsko stisko je najprej reševal z najemom Jelovičinega zemljišča v Gorenji vasi in nato z najetjem dela zemljišča v Todražu, na območju Rudnika urana v zapiranju. Ko je država zemljišča prenesla na občino, je kupil del zemljišča in tam leta 2006 zgradil skladiščno-proizvodne prostore, ki predstavljajo osnovo centra za oskrbovanje mizarjev in lesne industrije doma in v svetu. Ker so s širitvijo poslovanja postali prostorsko utesnjeni, so v soseščini kupili novo zemljišče. V prihodnosti načrtujejo investicije v znesku dva milijona evrov: na sedanji lokaciji naj bi zgradili delavnico, za kar že imajo gradbeno dovoljenje, na dokupljenem zemljišču pa dodatne sušilnice, kotlovnico in zaprte skladiščne prostore. Če bi dobili za investicijo ugodno posojilo oziroma tudi nepovratna sredstva, bi gradnjo takoj začeli.

Mizarjem in lesni industriji ponujajo rezan les več kot šestdesetih drevesnih vrst.

Edo Oblak, direktor in solastnik podjetja Breza Commerce

Podjetje Breza Commerce se je od začetkov do danes razvilo v največjega trgovca z rezanim lesom za oskrbo mizarjev in lesne industrije v Sloveniji. V najboljših časih je na leto preseglo sedem milijonov evrov prometa, po krizi, ko so izgubili kupce v Istri in Dalmaciji, se promet spet povečuje, letos naj bi dosegli pet milijonov evrov. »Za slovenske razmere smo veliki, a na tujem trgu smo 'mravljica',« je dejal Edo Oblak, direktor in skupaj z bratom solastnik podjetja, ki zaposluje deset delavcev, število pa se bo še povečalo. »Pri nas ne žagamo lesa, ampak deske in drugi žagani les kupujemo od domačih in tujih žagarjev. Les pri nas sušimo in dodelamo, sušenje v povprečju traja eno leto. Približno trideset odstotkov lesa dobimo doma, približno polovico ga prodamo na tuje, največ v Anglijo. Delež izvoza povečujemo,« je dejal Edo in dodal, da ponujajo kupcem rezani les več kot šestdesetih drevesnih vrst, poleg najpomembnejših slovenskih vrst tudi tuje – hrast iz Slavonije, sibirski macesen, ameriški oreh, kanadski javor, indijski tik, mahagoni ... Ponudbo prilagajajo povpraševanju, zdaj je za razliko od prejšnjih let povpraševanje predvsem po bolj temnem lesu – hrastu, evropskem in ameriškem orehu, brestu ...

Odkupne cene mleka

Cveto Zaplotnik

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne maja letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 28,63 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 47 centov ali za 1,67 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,09 odstotka maščobe in 3,31 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 31,04 evra in je bila za 29 centov ali za 0,93 odstotka nižja kot aprila. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 25,97 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 28,74 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
Januar 2018	31,00	33,88	27,45	31,10
Februar 2018	29,60	32,91	26,28	29,88
Marec 2018	28,82	32,01	25,68	29,22
April 2018	28,16	31,33	25,52	28,58
Maj 2018	28,63	31,04	25,97	28,74

Nacionalna gozdna inventura

Kranj – Terenske ekipe Zavoda za gozdove Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije bodo letos že četrtič izvajale Nacionalno gozdno inventuro, v okviru katere bodo na 760 vzorčnih ploskvah zbirale podatke o rastiščih, gozdnih sestojih in dendrometrijskih znakih živega in odmrlega drevja. Zbrani podatki so namenjeni odločevalcem in splošni javnosti ter mednarodnim zbirkam podatkov gozdov.

Obvezno zatiranje ambrozije

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin opozarja lastnike kmetijskih in nekmetijskih zemljišč na obvezno zatiranje pelinolistne ambrozije.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Ker se približuje čas cvetenja pelinolistne ambrozije, uprava opozarja lastnike zemljišč, da so dolžni na svojih zemljiščih pravočasno odstraniti ambrozijo ter tako preprečiti njeno cvetenje in nastanek semen. Vsi lastniki zemljišč se te dolžnosti še ne zavedajo, zato bo uprava letos izvedla širšo akcijo o obveznem zatiranju ambrozije. Pripravila je zloženko in plakat z osnovnimi informacijami in opozorili o ambroziji, ki jih je posredovala določenim ciljnim skupinam.

Izvajanje obveznega zatiranja pelinolistne ambrozije nadzorujejo fitosanitarni inšpektorji, ki glede na ugotovitve ob pregledu predpišejo lastniku zemljišča fitosanitarne ukrepe in določijo rok za njihovo izvedbo. Če lastnik ukrepov ne izvede, mu grozi globa, ki za podjetja in druge pravne osebe znaša 1500 evrov, za vse ostale pa 500 evrov.

Pelinolistna ambrozija spada med škodljive rastline. Kot plevel povzroča zaradi svoje razširjenosti težave in dodatne stroške v pridelavi kmetijskih rastlin, še zlasti v ekološki pridelavi; občutljivim ljudem pa povzroča težave zaradi inhalacijskih alergij oziroma senenega nahoda. Razširjena je skoraj po vsej državi in jo je iz leta v leto več. Ker glede rastnih razmer ni zahtevna, se pogosto pojavlja na zapuščenih in neobdelanih zemljiščih oziroma tam, kjer je zaradi gradnje in drugih vzrokov prišlo do večjih premikov zemlje. Največ je je ob cestah, železniških progah, ob bregovih rek in potokov, na zapuščenih obdelovalnih in stavbnih zemljiščih ter na slabo komunalno urejenih javnih in drugih površinah, od koder se širi tudi na kmetijska zemljišča.

V Sloveniji je že od leta 2010 dalje z zakonom in odredbo predpisano obvezno zatiranje ambrozije. Najučinkovitejše je dosledno odstranjevanje rastlin in preprečevanje njihovega cvetenja oziroma tvorbe semen, s katerimi se širi. Rastline je treba pred cvetenjem izpuliti s koreninami vred ali odstraniti njihov nadzemni del tako, da se v rastni dobi ne obraste več, ali ga je v sezoni treba večkrat pokositi. Cvetenje se začne v sredini julija in traja do konca oktobra, vrhunec pa je v avgustu in na začetku septembra. Ker se po košnji zelo hitro obraste, jo morajo lastniki opazovati vso rastno dobo in jo po potrebi še enkrat pokositi ali izvesti druge zatiralne ukrepe.

Pelinolistna ambrozija povzroča gospodarsko škodo in zdravstvene težave.

Dividenda nižja od predlagane

Skupščina Iskra Mehanizmi Holdinga je odločila, da letošnja dividenda znaša tri evre bruto na delnico. V lipniškem podjetju letos zatišje pred načrtovano veliko rastjo prihodkov v naslednjih dveh letih.

Simon Šubic

Lipnica – Delničarji Iskra Mehanizmi Holdinga, ki ima v lasti Iskro Mehanizmi iz Lipnice, so na torkovi skupščini sklenili, da se od bilančnega dobička za 2017 v znesku 943.358 evrov za izplačilo dividend nameni 591.261 evrov oziroma tri evre bruto na delnico. To je za četrtino manj od štirih evrov bruto na delnico oz. skupno 788.348 evrov, kolikor je ob sklicu skupščine predlagala uprava, ki jo vodi Marjan Pogačnik, sicer največji lastnik. Preostanek bilančnega dobička ostaja nerazporejen in se prenese v naslednje leto, je odločila skupščina, ki je upravi in nadzornemu svetu podala tudi razrešnico za lansko poslovno leto. Ker je dozdajšnjemu nadzornemu svetu v začetku julija potekel mandat, so delničarji za člane nadzornega sveta v naslednjem štiriletnem mandatu imenovali Gregorja Dolenca, Aleksandra Igličarja in Sandija Jakiča.

Glavni direktor podjetja Iskra Mehanizmi Marjan Pogačnik napoveduje, da se bodo njihovi prihodki v letu 2020 povzpeli nad sto milijonov evrov. / Foto: arhiv GG

Matično podjetje Iskra Mehanizmi je lani prihodke iz poslovanja dvignilo za dobro petino na več kot 80 milijonov evrov. »V proizvodnjo smo namreč uvedli še en izdelek na področju medicine ter več novih izdelkov na področju kovinskih sestavljenih delov, kar je pomenilo zelo intenzivno zaposlovanje in investiranje. To je pomenilo nadaljnje strukturne spremembe, saj je opazno zrastel odstotek t. i. medicinskega programa, ki že predstavlja več kot dvajset odstotkov proizvodnega programa,« je razložil Pogačnik. Lani so zaposlili več kot 150 novih sodelavcev, predvsem v proizvodnji, razvoju in tehničnih službah. »Zaposlovanje proizvodnih delavcev je bilo še posebej intenzivno v kamniškem obratu. Prav tako pa podjetje skoraj stalno išče nove sodelavce na razvojno-tehničnem področju tako za lokacijo Lipnica kot Kamnik,« je dodal. Za investicije so lani namenili okoli štiri milijone evrov, večinoma pa so investirali v povečevanje proizvodnih in režijskih prostorov ter v razvojno-proizvodno opremo.

V letu 2018 po Pogačnikovih besedah ne predvidevajo rasti, ampak konsolidacijo obstoječih programov, predvsem pa načrtujejo vlaganja v nove projekte in kapacitete, saj ima podjetje že akumulirane projekte za ponovno rast v letu 2019, predvsem pa v letu 2020, ko nameravajo preseči 100 milijonov evrov realizacije. »Zato bodo potrebna velika vlaganja tako v človeški kapital kot v proizvodno opremo in prostore. Investicijska vlaganja v letu 2018 so ocenjena na več kot pet milijonov evrov, v naslednjem letu pa bodo še bistveno višja. Vzrok so novi projekti za avtomobilsko industrijo in na področju medicine,« je še napovedal Pogačnik.

Sijev dan za zaposlene in njihove družine

Petega srečanja zaposlenih v Skupini SIJ in njihovih družinskih članov, ki so ga letos gostili na Ravnah, so se udeležili tudi zaposleni iz jeseniških družb. Nagradili so naj sodelavce.

Urša Peternel

Jesenice – V Skupini SIJ vsako leto poleti pripravijo srečanje za zaposlene in njihove družinske člane. Dogodek, prva leta poimenovan Dan metalurga, po novem pa Sijev dan, organizirajo na Ravnah oziroma na Jesenicah. Letos so bili za organizacijo znova zadolženi Ravenčani in Športni park Ravne so preplavili sodelavci iz jeseniških, ljubljanskih in ravenskih družb Skupine SIJ ter njihovi družinski člani. Našteli so kar 3500 udeležencev, ki so uživali v pestrem programu.

Na srečanju se vsako leto zahvalijo najboljšim sodelavcem; med njimi so iz jeseniških družb nazive naj sodelavec 2017 prejeli Mirjan Furlan, Juan Vatovec, Franci Teraž, Miroslav Trkulja in Goran Hevčuk iz SIJ Acroni, Radenko Glavaš iz SIJ Elektrode Jesenice in Damir Lukan iz SIJ SUZ.

Za naj sodelavca je bil proglašen tudi Damir Lukan iz jeseniške družbe SIJ SUZ. / Foto: arhiv Skupine SIJ

Posebno pozornost so namenili inovatorjem, jubilantom, ki so že štirideset let zvesti Skupini SIJ, in družinam z bogato jeklarsko tradicijo.

»Izzivov nam ne manjka. Zahtevni jeklarski trg neprestano preizkuša našo produktivnost, inovativnost, kakovost izdelave, drznost in kreativnost pri prodiranju na tuje trge. A glede na to, da bomo letos znova ponosno zaploskali naj sodelavcem, najboljšim inovatorjem, jubilantom in družinam, ki so že več rodov predane jeklarstvu, verjamem, da je v nas dovolj strasti, inovativnosti in predanosti, da bomo še naprej v vrhu proizvajalcev nerjavnih in specialnih jekel,« je poudaril Tibor Šimonka, član uprave Skupine SIJ.

Jeklena volja in moč sta se pokazali tudi v zagrizenem boju na tradicionalnem nogometnem turnirju, po katerem so morali Gorenjci – tako je odločila ravenska ekipa Metal 1 – prenosni nogometni pokal vrniti na Koroško. Otroci so svoje športne spretnosti preizkusili na mini olimpijadi, ustvarjalnost pa razvijali z izdelovanjem nakita ter gusarskih oblačil in ladje. Najbolj neustrašni so svoj pogum preizkušali na simulatorju breztežnosti in skoku z elastiko. Poskrbljeno je bilo tudi za dobro glasbo in zabavo.

Kolikšna bo dividenda

Delničarji Gorenjske banke bodo na današnji skupščini sklepali tudi o višini dividende. Uprava in nadzorni svet predlagata 9,14 evra na delnico, delničar AIK Banka pa 1,85 evra.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Uprava Gorenjske banke je za danes, petek, sklicala skupščino delničarjev. Pri sklicu je upoštevala tudi zahtevo srbske AIK Banke, ki je sicer uradno že skoraj 33-odstotna lastnica banke, a bo po pridobitvi dovoljenj lahko ta delež povečala, saj so delničarji Save na nedavni skupščini soglašali, da ji Sava proda 37,65-odstotni lastniški delež v banki. Delničarji Gorenjske banke bodo na današnji skupščini obravnavali poročila o lanskem poslovanju banke, sklepali bodo o uporabi bilančnega dobička in o spremembi statuta, imenovali pa naj bi tudi tri nove člane nadzornega sveta. AIK Banka je na predlog o uporabi bilančnega dobička in glede sprememb statuta podala nasprotni predlog.

Na današnji skupščini naj bi imenovali tudi tri nove člane nadzornega sveta. AIK Banka, ki je zaradi imenovanja nadzornikov zahtevala sklic skupščine, predlaga za to prof. dr. Jurija Bajca, Vladimirja Sekuliča in Tima Umbergerja.

Banka je ob koncu minulega leta imela 7,6 milijona evrov bilančnega dobička. Uprava in nadzorni svet predlagata, da bi ga 3,25 milijona evrov, to je 9,14 evra na delnico, namenili za izplačilo dividend, preostalega pa naj bi zadržali in ga uporabili za druge namene. AIK Banka predlaga, da bi delničarjem izplačali le za 658 tisoč evrov dividend, to je 1,85 evra na delnico, preostali dobiček pa naj bi ostal nerazporejen in bi ga glede na potrebe lahko razporedili v rezerve ali morebiti uporabili za izboljšanje kapitalske ustreznosti.

Kar zadeva spremembo statuta, uprava in nadzorni svet predlagata spremembo, na podlagi katere bi v petih letih lahko z enkratno ali večkratno izdajo novih delnic osnovni kapital banke povečali za največ 8,1 milijona evrov, pri tem povečanju pa bi uprava lahko v soglasju z nadzornim svetom v celoti ali deloma izključila prednostno pravico delničarjev do vpisa novih delnic. V AIK Banki se z izključitvijo prednostne pravice delničarjev ne strinjajo in predlagajo, da bi nove delnice najprej ponudili obstoječim delničarjem in šele potem, če ne bi vpisali in vplačali vseh, bi k dokapitalizaciji povabili »tretje osebe«.

Lip Bled po novem vodi Dušan Marinič

Simon Šubic

Bled – Pred dnevi se je upokojil dolgoletni direktor Lipa Bled Alojz Burja, na vrhu podjetja pa ga je nasledil dosedanji izvršni direktor prodaje in marketinga Dušan Marinič. Burja kljub upokojitvi ostaja v podjetju kot član posvetovalnega odbora, ki sodeluje pri odločanju o najpomembnejših zadevah za podjetje. Kot je povedal že na nedavnem praznovanju 70-letnice podjetja, bo za njegovega naslednika največji izziv pridobivanje ustrezno kvalificiranih kadrov. Blejskega proizvajalca vratnih kril in podbojev sicer čaka nov investicijski cikel. Načrtujejo namreč širitev skladiščnih in proizvodnih prostorov ter modernizacijo opreme, za kar naj bi namenili 3,8 milijona evrov. Lip Bled, ki trenutno zaposluje okoli 330 ljudi, približno 70 odstotkov prihodkov ustvari na tujih trgih (Avstrija, Nemčija, Italija ...).

Za Globus zavezujoče zbiranje ponudb

Kranj – Okrožno sodišče v Kranju je v okviru stečajnega postopka za družbo Globus trgovina sklenilo, da bo nepremičnine, ki v naravi predstavljajo blagovnico Globus, poskušalo po delih prodati z zavezujočim zbiranjem ponudb. Za vsakega od osmih sklopov nepremičnin je določilo izhodiščne cene, ki so nižje kot na treh javnih dražbah, ki pa niso bile uspešne.

Pogojna zaporna kazen upokojenemu komandirju

Nekdanji domžalski komandir Božidar Fekonja je podrejene šikaniral na delovnem mestu.

Simon Šubic

Kamnik – Okrajno sodišče v Kamniku je upokojenega komandirja Policijske postaje Domžale Božidarja Fekonjo zaradi desetih kaznivih dejanj šikaniranja na delovnem mestu obsodilo na pogojno kazen dveh let zapora s preizkusno dobo petih let, so ta teden poročali nekateri mediji. Sodba ni pravnomočna.

Tožilstvo je Fekonjo, ki se je upokojil pred štirimi leti, obtoževalo, da je na delovnem mestu s šikaniranjem v različnih oblikah, včasih tudi s spolnim nadlegovanjem, pri žrtvah povzročil ponižanje in prestrašenost, je poročalo dnevno časopisje. Na nekatere podrejene se je po ugotovitvah sodišča drl, jih neenakovredno obravnaval, žalil in zasmehoval pred drugimi policisti. Nekaj policistk in administratork naj bi tudi spolno nadlegoval, jim predlagal varanje soprogov, govoril o njihovih spodnjih hlačkah in podobno, še poročajo mediji.

Fekonja je na sodišču vse očitke zanikal. Za glasno govorjenje naj bi bile krive njegove težave s sluhom, prav tako naj bi kot komandir stare šole zgolj zahteval red in disciplino. Dejal je še, da nikoli ni imel namena kogarkoli žaliti, očitke o spolnem nadlegovanju pa je označil za izmišljene.

Sodnica Marjeta Braune je po poročanju medijev ob razglasitvi sodbe ugotavljala, da je bila raven jezika na domžalski policijski postaji med letoma 2008 in 2014 izjemno nizka, Fekonja pa je kot komandir k temu še prispeval, saj naj bi bila vulgarna komunikacija njegovo andragoško orodje pri vzgoji policistk in policistov. Sodnica je okrcala tudi policijo kot institucijo, ki da je v tem primeru zatajila. »Obdolženemu je nastavljala izkrivljeno ogledalo, ga potrjevala in pozitivno ocenjevala,« je po poročanju medijev dejala sodnica.

Ukradli gorski kolesi

Simon Šubic

Škofja Loka – Škofjeloški policisti obravnavajo tatvino dveh gorskih koles višjega cenovnega razreda, ki so ju neznani storilci ukradli v torek med 16. in 17. uro izpred okrepčevalnice Nace v Breznici pod Lubnikom. Kot so sporočili, gre za polno vzmeteni gorski kolesi znamke Wildcard, tip 27,5 XT, črne barve, serijskih številk AS16040045, in znamke Canyon, tip LUX CF 9.9, črne barve, s serijsko številko M3115A14G0719A30.

Policisti prosijo vse, ki imajo koristne informacije o ukradenih kolesih, naj jih sporočijo na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 1200.

Ukradeno gorsko kolo znamke Canyon

Ukradeno gorsko kolo znamke Wildcard

Višje sodišče potrdilo kazen dobavitelju kokaina

Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo zaporno kazen Jeseničanu Arminu Mujagiću, ker je sodeloval pri prodaji droge, predvsem kokaina. Drogo so pošiljali tudi v Avstrijo.

Simon Šubic

Kranj – Ljubljansko višje sodišče je prejšnji mesec v celoti potrdilo sodbo kranjskega okrožnega sodišča, ki je predsednika jeseniškega motorističnega kluba Hells Angels Armina Mujagića oktobra lani obsodilo na dve leti in deset mesecev zapora zaradi trgovine z drogami. Sodba je s tem postala pravnomočna.

Kazenski postopek zoper Armina Mujagića in Senada Budimovića iz jeseniškega motorističnega kluba Hells Angels ter soobtožene, ki je na kranjskem sodišču potekal lani, je požel precejšnjo pozornost javnosti. K temu so pripomogle tudi obširne hišne preiskave ob koncu kriminalistične preiskave 6. oktobra 2016. Tedaj so kriminalisti na območju Celja, Ljubljane in Gorenjske opravili 19 hišnih preiskav, po katerih so zaradi domnevne trgovine s prepovedanimi drogami ovadili 13 oseb za 67 kaznivih dejanj s področja trgovine z drogo in orožja. Preiskava, ki se je začela na podlagi informacij avstrijskih organov pregona, je potekala tudi v prostorih jeseniškega motorističnega kluba Hells Angels MC Steel City, vendar povezave društva s trgovino s prepovedano drogo ali orožjem niso našli, je pa kranjsko tožilstvo vložilo obtožnico zoper več članov motorističnega društva. Večina jih je krivdo takoj priznala in dobila pogojne zaporne kazni.

Mujagić in Budimović pa krivde za očitano preprodajo kokaina na sodišču nista priznala do konca sojenja. Po zatrjevanju kranjskega tožilstva je bil glavni akter trgovine z drogo, ki je potekala tudi onstran slovensko-avstrijske meje, Dejan Perić. Ta je krivdo tudi takoj priznal in prejel triletno zaporno kazen. Mujagića je tožilstvo obtožilo, da je bil glavni dobavitelj kokaina Periću, ki je drogo takoj prodal naprej, med drugim nekajkrat tudi tajnemu delavcu policije. »Šlo je za kokain visoke kakovosti, kar pomeni, da je bil obdolženi dobro vpleten v mrežo prodaje in je bil blizu izvora kokaina. Obdolženi je bil dobro organiziran, s Perićem pa sta bila v komunikaciji izjemno previdna,« je na sodišču med drugim navedla tožilka Vesna Primožič. Budimoviću pa je obtožnica očitala, da naj bi Mujagiću na neugotovljen način posredoval paket s petdesetimi grami kokaina.

Zdaj pravnomočno obsojeni Armin Mujagić je na sodišču ves čas zatrjeval, da se ni ukvarjal z drogo. / Foto: Gorazd Kavčič

Obramba je po drugi strani opozorila na vrsto spornih odredb preiskovalne sodnice in sporno delovanje tajnega sodelavca policije, ki naj bi bil sodelavec avstrijske policije. Zavrnila je tudi glavni obremenilni dokaz – DNK-analizo ovitkov kokaina, na katerem so forenziki našli mešano degradirano sled treh oseb, med katerimi naj bi bil tudi Mujagić, domnevno pa tudi Budimović. Pri tem je opozorila, da je bil Perić večkrat v Mujagićevem tetovatorskem studiu, kjer je ves material na voljo naključnemu obiskovalcu.

Po oceni sodnice Milene Turuk so bila očitana kazniva dejanja neupravičenega prometa s prepovedanimi drogami prepričljivo dokazana. Mujagiću je sodišče zato izreklo kazen dveh let in desetih mesecev zapora, čeprav je tožilstvo predlagalo ostrejšo sankcijo – tri leta in štiri mesece zapora. Je pa sodišče povsem sledilo predlogu tožilstva glede kazenske sankcije Budimoviću in mu izreklo pogojno enoletno zaporno kazen s preizkusno dobo treh let.

Pritožbi na sodbo prvostopenjskega sodišča sta oktobra lani napovedala tako obramba kot tožilstvo. Medtem ko je obramba kot razlog za pritožbo navedla številne nezakonitosti v kriminalistični preiskavi, med katerimi naj bi bila najbolj sporna utemeljenost uporabe tajnega delavca in izdaje odredb preiskovalne sodnice za tajno opazovanje in prisluškovanje, pa je tožilstvo pritožbo napovedalo zaradi prenizke kazni.

Tatvino prijavila po mesecu dni

Mengeš – Policija je šele ta teden prejela prijavo drzne tatvine, ki se je že v začetku junija zgodila na območju Mengša. Kot so ugotovili, je neznani storilec zamotil oškodovanko s pojasnilom, da bodo pri njej polagali električno omrežje. Ko sta si ogledovala parcelo, so ostali storilci iz odklenjene hiše ukradli nakit in gotovino, kar je lastnica očitno opazila šele pred dnevi. Tatovi so jo oškodovali za približno 2500 evrov.

Kolesar si je zlomil roko

Kranjska Gora – V sredo okoli 15. ure si je tuji kolesar pri spustu v adrenalinskem kolesarskem parku v Kranjski Gori zlomil roko. Lokalni gorski reševalci so šli ponj in ga prenesli do ceste, kjer so ga prevzeli reševalci nujne medicinske pomoči Jesenice.

Vozil je vinjen in preblizu

Šenčur – V torek zvečer so policisti v Šenčurju obravnavali prometno nesrečo, ki jo je povzročil vinjen voznik (0,39 mg/l). V krožišču je zaradi neustrezne varnostne razdalje trčil v drugo vozilo.

Poljaka sta bila vsiljiva

Simon Šubic

Šenčur – Kranjske policiste so v sredo popoldne poklicali iz Šenčurja, kjer naj bi tujca vsiljivo ponujala svoje storitve. Ugotovili so, da sta poljska državljana domačine nagovarjala in jim vsiljivo ponujala popravilo žlebov. Bila sta vztrajna in zelo nadležna, je v prijavi navedel občan, ki je vsiljiva tujca opazil pri starejšem sosedu. Policisti, ki so na podlagi hitre in celovite informacije tujca izsledili, so ugotovili, da do oškodovanja ni prišlo, o ravnanju tujcev pa so obvestili finančno upravo.

Gorenjski policisti so obravnavali že več primerov, ko so občani sprejemali take ponudbe, računi za storitve in material pa so močno presegali sprejemljivo ceno. »Šlo je za dejanja, v katerih so naključne osebe zavajale predvsem starejše občane in jim ponujale menjavo žlebov po določeni ceni, ki pa je bila po zamenjavi oziroma po opravljeni storitvi znatno višja od dogovorjene,« je pojasnil Bojan Kos, tiskovni predstavnik PU Kranj.

Molitev in vera sta mu dajali upanje in moč

V začetku julija je devetdeseti rojstni dan praznoval prelat Vinko Prestor. Gospod modrega uma, brezmejne duše in preproste naravnanosti, gospod, ki bi verjetno postal zdravstveni tehnik, če ne bi bil duhovnik, je pri zavidljivih letih še vedno izredno zdravega duha in telesa, kar pripisuje zmernosti, ustaljenemu dnevnemu redu in predvsem Benediktovemu načelu – moli in delaj.

Maša Likosar

Ob častitljivem jubileju so prelata Vinka Prestorja v šenčurskem župnišču obiskali in mu osebno čestitali župan Ciril Kozjek, ta je v imenu Občine Šenčur slavljencu podaril tudi spominsko ploščo, predsednik krajevne skupnosti Šenčur in Srednja vas Miro Peternel, predsednik Društva upokojencev Šenčur Ciril Sitar in predstavnik krajevne skupnosti Voklo Klemen Jarc. Prav posebno presenečenje, ki ga je pripravil šenčurski župnik Urban Kokalj, pa je bila za Vinka slavnostna maša ob njegovi devetdesetletnici, ki jo je v župnijski cerkvi sv. Jurija daroval ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore.

Hrepenel je po znanju

Vinko Prestor se je rodil v Voklem in je eden izmed osmih otrok mame Ivane ter očeta Pavla. Četudi je izhajal iz kmečke družine, je že kot otrok hrepenel po znanju, zato se je leta 1940 vpisal v prvo gimnazijo v Kranju, a Nemci so jo po okupaciji Gorenjske ukinili in vojna leta so Vinku onemogočila šolanje ter mu prinesla veliko kalvarij. "V strahu pred partizani sva se z očetom po vojni umaknila na Koroško, kasneje so naju s transportom domobrancev ter beguncev vrnili v Jugoslavijo, na škofjeloškem gradu so nas partizani surovo in s strašnim pretepanjem sprejeli, očeta so kasneje izpustili, mene pa mladoletnega poslali v jugoslovansko armado." Novembra 1945 se je Vinko vrnil domov in nadaljeval šolanje na kranjski gimnaziji, kjer je zgolj v enem letu napredoval v šesto gimnazijo in jo zaključil z odličnim uspehom.

Politični zapornik zaradi pisma

V začetku aprila 1948 je Vinka soseda Slavica prosila, če lahko napiše pismo za njenega fanta Franceta, ki je kot domobranec bežal na Koroško. To pismo je Vinku spremenilo življenje. "V gozdu med Hrastjem in Čirčami me je nekdo ustavil s pištolo v roki, miličniki so me odpeljali na zaslišanje, kjer so me spraševali o pismu, a sem povezavo z njim tajil in posledično prejel hude udarce. Izdati nisem želel ničesar, ker sem vedel, da se s tem ne bom rešil." Pri sojenju ni bilo nobene priče, vsi dokazi so bili le pismo in popačeno Vinkovo pričevanje. "Očitali so mi, da izhajam iz klerikalne družine, da ni bil nobeden v partizanih, da bom verjetno študiral za duhovnika, rekli so, da takih ne potrebujejo. Očitali so mi, da sem kot odličnjak dobro vedel, kaj delam, da nasprotujem obstoječi državni ureditvi, sem povezan z vohunjenjem in da bi celo pobegnil iz države." Obsodili so ga na sedemnajst let strogega zapora, pet let izgube političnih pravic in pet let izgona iz domačega okraja v okraj Krško, hkrati pa so mu prepovedali študirati v Jugoslaviji. "Sodbe tedaj nisem prejel v roke, šele leta 2000 sem jo dobil iz Državnega arhiva. Zdi se, da je bila moja krivda to, da sem znal pisati." Vinku je bila izrečena delna pomilostitev, tako je v zaporu preživel šest let, šest mesecev in štirinajst dni. "Molitev in vera v Boga sta mi dali upanje in moč za lažje prenašanje hudega zaporniškega življenja."

Slavnostno mašo ob 90-letnici Vinka Prestorja je daroval ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. / Foto: Jože Šenk

Prelat Vinko Prestor je petega julija praznoval devetdeseti rojstni dan. / Foto: Jože Šenk

Biti duhovnik je poslanstvo

Vinko je že v prvi gimnaziji vedel, da želi postati duhovnik, od te želje ga ni odvrnila niti vojna. Ko je novembra leta 1954 prišel iz zapora, je dokončal gimnazijo, maturiral ter se vpisal na Teološko fakulteto. Leta 1961 ga je škof Anton Vovk posvetil v duhovnika. Novo mašo je bral v Šenčurju, kamor se je po upokojitvi vrnil in kjer še danes deluje kot duhovni pomočnik. Kot mladi prezbiteri je bil poslan v Domžale, kasneje je bil imenovan za stolnega in kornega vikarja, dobil dekret za upravljanje novoustanovljene župnije Ljubljana Sveti Križ, kjer je bil po konkurznem izpitu imenovan za rednega župnika. Kmalu je bil premeščen na Vrhniko, nato pa v Kamnik, kjer je ostal vse do imenovanja in ustoličenja za stolnega kanonika. Vinko je bil v času kanoništva upravitelj Duhovniškega doma arhidiakon dekanij na Dolenjskem, predsednik nadzornega odbora pri Družini, član Komisije za kler pri Škofovski konferenci Jugoslavije, sodnik pri cerkvenem sodišču, upravitelj Alojzijevišča in Teološke fakultete, leta 1993 pa ga je papež Janez Pavel II. odlikoval z imenovanjem za prelata. Čeprav je že štirinajst let v pokoju, še vedno mašuje, saj pravi, da duhovniški poklic ni obrtniško delo, ki se enkrat konča. "Biti duhovnik je poslanstvo in je življenje, ki ga v celoti posvetiš Bogu."

Aktualno

Te dni mineva leto dni, kar je Materinski dom Gorenjske na novi lokaciji v Kranju. **Stran 18**

Pogovor

Invalidka Ema Grbić iz Kranja si želi službe in samostojnosti. **Stran 19**

MultiKulti

Kranjčanka Andreja Valtanen je slovenska častna konzulka na Finskem. **Stran 20**

Od petka do petka

Premier Miro Cerar, ki opravlja tekoče posle, zatrjuje, da ima njegova vlada vsa pooblastila za vložitev tožbe zoper Hrvaško. / Foto: arhiv GG

Državni zbor je včeraj odločal o predlogu zakona za zaščito vrednosti kapitalske naložbe države v NLB. / Foto: Gorazd Kavčič

Registrirana poraba alkohola v Sloveniji je v letu 2016 znašala 10,5 litra čistega alkohola na prebivalca, starejšega od petnajst let, medtem ko je bilo svetovno povprečje 6,4 litra čistega alkohola. / Foto: arhiv GG

Vlada pohitela s tožbo

Vlada Mira Cerarja je kljub nasprotovanju nekaterih strank pred sodiščem EU vložila tožbo zoper Hrvaško zaradi nespoštovanja arbitražne razsodbe.

Simon Šubic

Vložena tožba zoper Hrvaško

Vlada, ki opravlja tekoče posle, je konec prejšnjega tedna pred sodiščem EU vložila tožbo zoper Hrvaško zaradi kršenja evropskega prava, ker ne spoštuje arbitražne razsodbe o meji med Slovenijo in Hrvaško. Mnenja, ali je bilo treba tako pohiteti s tožbo, so med parlamentarnimi strankami deljena. Po seji odbora za zunanjo politiko, ki se je v začetku prejšnjega tedna seznanil s tožbo, je sicer premier v odhodu Miro Cerar dejal, da so se strinjali z vložitvijo tožbe. Predsednik SDS Janez Janša ga je kmalu s tvitom popravil, da se štiri stranke niso strinjale s predlogom, naj tožbo vloži že odhajajoča vlada, temveč da bi morali počakati na novo vlado. Predsednik SNS Zmago Jelinčič pa je celo sporočil, da je njihova stranka absolutno proti tožbi, saj je po njihovem arbitražna razsodba nična, »saj izhaja iz popolnoma napačno ugotovljenega dejanskega stanja stvari«. Da bi morala tožbo vložiti šele nova vlada, se je kasneje strinjal tudi predsednik republike Borut Pahor, ker se ne mudi in se ne iztekajo nobeni roki. A Cerar je bil neomajen, da ima njegova vlada vsa pooblastila za vložitev tožbe in da ni nobenih razlogov, da tega ne bi storila.

Zakon za zaščito NLB

Državni zbor je na včerajšnji izredni seji odločal o predlogu zakona za zaščito vrednosti kapitalske naložbe države v NLB, ki je po mnenju vlade potreben zaradi načrtovane prodaje vsaj polovice NLB in cene, ki jo utegnejo doseči. Finančna ministrica Mateja Vraničar Erman je tako pojasnila, da je temeljni cilj predloga zagotoviti neomejeno poslovanje NLB po tržnih pogojih in zagotoviti državi, da kot lastnica delnic uživa vsa svoja lastninska oz. korporativna upravičenja v zvezi s to kapitalsko naložbo države. Po njenem je zakon treba razumeti kot enega od ukrepov, ki jih za razrešitev nerešenega vprašanja starih deviznih vlog s Hrvaško pelje Slovenija. Zakonski predlog določa, da se negativne finančne posledice morebitnih prisilnih izvršb na premoženje NLB na Hrvaškem pokrije iz sklada za nasledstvo NLB. Če premoženja v nasledstvenem skladu ne bi bilo dovolj, česar sicer ministrica ne pričakuje, ima država možnost, da namensko premoženje sklada poveča iz B bilance državnega proračuna. Podporo zakonu je napovedala večina strank, tako zakonu kot prodaji pa nasprotujejo v Levici in SNS.

Prva sodba zaradi terorizma

Hrvat Loris Brljafa je prva oseba v Sloveniji, ki je bila obsojena zaradi terorizma. Dvaindvajsetletnega Hrvata, ki je januarja sprožil lažni bombni preplah na Dragonji, so namreč ta teden na koprskem sodišču obsodili na tri leta in dva meseca zapora ter na izgon iz države za naslednja tri leta. Mladenič je že na predobravnavnem naroku priznal krivdo za kaznivo dejanje potovanja z namenom terorizma. Svoje dejanje je obžaloval in ga opisal kot »veliko neumnost«. Konec januarja je namreč z avtobusom dopotoval na Dragonjo, pod svojim sedežem pa je imel črn usnjen pas z valjastimi zvitki, zaradi česar je bil mejni prehod zaprt več ur, na koncu pa se je sicer izkazalo, da ne gre za eksploziv. Tožilec je na sodišču povedal, da je bil Brljafa na poti v Ljubljano, da bi prestrašil prebivalstvo. Ob tem je poudaril, da se je Hrvat iz osebne stiske in osamljenosti postopno versko radikaliziral in postal simpatizer Islamske države. Sodnik je po razglasitvi sodbe obtoženega pozval, naj čas prestajanja kazni izkoristi za psihiatrično zdravljenje, saj ima navkljub ugotovljeni prisebnosti v času storitve kaznivega dejanja resne psihične težave.

Poraba alkohola še vedno visoka

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) se je registrirana poraba alkohola v Sloveniji v letu 2016 sicer znižala v primerjavi z letom poprej, še vedno pa je ta visoka. Prebivalec Slovenije, starejši od 15 let, je v letu 2016 v povprečju spil 87 litrov piva, 48,4 litra vina in 2,1 litra žgane pijače. Registrirana poraba alkohola v letu 2016 je tako znašala 10,5 litra čistega alkohola na prebivalca, starejšega od 15 let, in se je v primerjavi z letom prej znižala za liter na prebivalca. Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije (STO) je bila leta 2016 povprečna poraba alkohola v svetu 6,4 litra čistega alkohola na prebivalca, starejšega od 15 let, najvišjo porabo alkohola z 9,8 litra čistega alkohola pa ima še vedno Evropska regija STO, kamor se uvršča tudi Slovenija, so navedli na NIJZ. Podatki tudi kažejo, da še vedno vsak deseti prebivalec Slovenije v starosti od 25 do 74 let čezmerno pije alkohol, vsak drugi pa se vsaj enkrat letno visoko tvegano opije.

Slovenci v zamejstvu (621)

Korte, Galicija, Sveče ...

med sosedi

Jože Košnjek

Prihajajoča nedelja bo zanesljivo ena tistih z največ dogodki, ki jih organizirajo slovenske organizacije in društva na Koroškem in na katere prihajajo tudi udeleženci z naše, gorenjske strani. Dopoldne ob desetih se bo z mašo v cerkvi Svetega Križa v Kortah nad Železno Kaplo, nad tisoč metrov nad morjem, začelo tradicionalno Korško žegnanje. Od leta 1991 dalje pridejo na tretjo julijsko nedeljo h korški cerkvi ljudje, ki so na najrazličnejše načine povezani s temi kraji, bodisi da so bili tu rojeni, da imajo v Kortah in nižje na Obirskem sorodnike ali je ta del Koroške zanje nekaj posebnega. Ob cerkvi, ki jo je leta 1861 zgradil posestnik Mihael Karničar, Pristovnik po domače, njeni lastniki pa so korški kmetje, in ne škofija, kar je edinstven primer v celovški škofiji, se na to nedeljo zbere tudi po nekaj sto ljudi. Korško žegnanje je pravi ljudski praznik, na katerem se srečajo ljudje, ki se običajno ne videvajo prav pogosto.

Uro kasneje, ob enajstih, se bo pri Podkanjskem slapu/Wildsteiner Wasserfall v Podkanju 54 pri Galiciji/Gallizien na severni strani Obirja začel 17. Kmečki praznik. Organizirata ga Skupnost južnokoroških kmetov in Kmečka izobraževalna skupnost. Najprej bo na sporedu maša, opoldne pa začetek praznovanja s kulturnim in zabavnim programom. Kmečki praznik je že nekaj let tudi srečanje kmetic in kmetov iz petih dežel: iz Avstrije, Slovenije, Italije, Madžarske in Hrvaške.

Blagoslov v Kortah ne mine brez okusnih krofov.

Skupnost južnokoroških kmetov takole vabi na nedeljski Kmečki praznik.

Skupnost južnokoroških kmetov je trdna organizacija kmetov, ki ima kar štiri svetnike v Koroški kmetijski zbornici, njen direktor pa je koroški Slovenec Hanzi Mikl, po domače Gams iz Ločila / Harta.

Zvečer ob 18. uri bodo v Galeriji Gorše v Svečah / Suetschachu v Rožu začeli tradicionalni Slikarski teden. Do sobote, 28. julija, bodo v Svečah in okolici ustvarjali umetniki Aleš Sedmak, Sebastijan Zupančič in Katja Felle iz Slovenije, Marianne Lang in Johanes Zechner iz Avstrije ter Manuela Sedmach iz Italije. Slikarski teden je obogaten z ustvarjalnimi delavnicami in glasbenimi koncerti. Slikarski teden je tudi spomin na kiparja Franca Goršeta (1897–1986), ki je leta 1972 kupil Vrbnikovo domačijo v Svečah in se tja leta 1973 tudi preselil in uredil atelje. Domačijo in atelje je zapustil sveškemu kulturnemu društvu Kočna. Gorše je umrl avgusta leta 1986 na Golniku.

Po svetu

S poti po »Jugi«

Jugoslavije zdaj že četrt stoletja ni več. Tistemu, kar je nastalo na njenem nekdanjem ozemlju, pa nekateri rečejo kar Juga. In moram reči, da je lepo in nadvse zanimivo potovati po državah, ki so iz Jugoslavije nastale ...

Miha Naglič

Jugonostalgični »trip«

Mnogi se še spominjamo maturantskih in drugih izletov v kraje, v katerih so se zgodila inicialna dejanja Titovega režima in jih je bilo treba po vojni desetletja obiskovati in častiti. Kako pa je, ko tako romanje ni več obvezno, ampak temelji na prostovoljni odločitvi? Po nedavni izkušnji moje družine je lahko zelo lepo in poučno. Z avtodomom smo se odpravili na desetdnevno potovanje. Naj ga povzamem zelo na kratko tako, da navedem le kraje prenočevanja v avtokampih. Nanizali smo te: Plitvička jezera, Jajce, Mostar, Kanjon Tare in Durmitor, črnogorska riviera (Petrovac na moru, Buljarica), Pelješac (Ston). Plitvička jezera so še vedno pravi biser, posebno če si za obisk vzameš vsaj pol dneva. Sokolski dom v Jajcu, v katerem se je zgodilo drugo zasedanja Avnoja, mi je bil to pot bolj simpatičen kot prvič. V Mostarju je seveda treba obiskati njegov sloviti most in preveriti, ali njegovi po vojnem razdejanju ponovno sestavljeni kamni res držijo težo preštevilnih turistov. A kaj bi most brez slikovitih ulic, ki do njega vodijo in si v njih privoščiš tudi res enkratne »ćevape« v eni od »ćevabdžinic«. Od Mostarja smo se peljali na vzhod do doline Sutjeske, se ustavili pri spomeniku na Tjentištu in nadaljevali po neverjetno slabi cesti iz Foče do črnogorske meje v kanjonu Tare. Razložijo nam, da je cesta žrtev spora me Republiko Srbsko, ki hoče Taro zajeziti in potopiti z novo hidroelektrarno. Črna gora pa temu nasprotuje in hoče reko, ki jo oglašuje kot edino še pitno v Evropi, kot tako tudi ohraniti. Na Tari obvezni rafting. Potem pa z avtodomom po ozki, a slikoviti in ves čas asfaltirani cesti čez Durmitor. Vzpona na Bobotov kuk to pot ne zmoremo, tudi ferato, ki so jo nad Sedlom zgradili Slovenci, prihranimo za naslednjič. Skozi Žabljak, ki bi bil vreden postanka, se le zapeljemo. Dovolj je celine, gremo na morje. Nato na črnogorski obali, kot se za te kraje najbolj spodobi, ne delamo nič, le uživamo. Sledita še dve dolgi vožnji proti domu, prva do Pelješca, druga čez delto Neretve do Ploč in od tu po avtocesti do Slovenije. / Dodam še nekaj splošnih opažanj. Nisem kmet, a sem navajen vožnje po deželah, kjer so kmetijske površine ob cesti v celoti obdelane. Ko se voziš skozi Liko in po zahodni Bosni, pa te v oči dobesedno bodejo širne zapuščene planjave z visoko nepokošeno travo. Očitno je, da so bile nekoč obdelane, zdaj pa je že dolgo vse zapuščeno. So to polja Srbov, ki so zbežali med Nevihto (1995), ali tudi sicer ni ljudi, ki bi jih obdelali? Če ne pokosili, pa vsaj popasli. To je tudi vprašanje dotičnim državam, ki dopuščajo tako porazni pogled. Druga zaznava te vrste se tiče predvsem Črne gore in srbskega dela Hercegovine. Smeti, povsod smeti! Ob cesti, na plažah, tudi okoli hiš in drugih stavb, res povsod. Očitno je, da domačini še niso »vzeli« sodobne ekološke zapovedi, da je treba smeti pobirati in odvažati, še raje pa manj ali sploh ne smetiti. Še čudno, da zmorejo razmeroma visoko stopnjo finančne discipline. Hrvaška s kuno tako in tako, sicer ne bi bila v EU. BiH ima konvertibilno marko (dve za en evro), Črnogorci so si od Evropske banke izposodili kar naše evre. Bosna je poceni, Črna gora nič več, Hrvaška je vse dražja. Sicer pa so države na območju »Juge« vredne obiska, prvega ali ponovnega.

Velika avstrijska nagrada

»Posluževati se slovenščine na Koroškem je plavanje proti toku, a to, se mi zdi, mora biti a priori osnovno načelo človeka, ki se spušča v pisanje.« Tako je prepričan avstrijski pisatelj Florjan Lipuš (1937), ki bo 1. oktobra prejel veliko avstrijsko državno nagrado (der Große Österreichische Staatspreis), najvišje avstrijsko priznanje na področju kulture, enakovredno našim Prešernovim nagradam. Ob tej novici je Peter Handke (1942), najbolj znani avstrijski pisatelj slovenskega rodu in tudi sam dobitnik te nagrade, izjavil: »Hvaležen sem, da je končno prišlo do uvida, da ima v Avstriji tudi drug jezik, ne le nemščina, svojo domovino kot literarni jezik. Koroška je domovina Florjana Lipuša in resnično sem vesel, da sva sodobnika.«

Zmagali Francija in Rusija

»Pred leti sem govoril, da bo to eno najboljših svetovnih prvenstev doslej, zdaj lahko rečem, da je to najboljše prvenstvo doslej. Velika hvala Rusiji, ruski vladi, predsedniku Vladimirju Putinu in vsem drugim, ki so zaslužni, da smo priča velikemu spektaklu. Rusija se je s tem prvenstvom izstrelila med nogometne države.« S temi besedami je predsednik Mednarodne nogometne zveze Fifa Gianni Infantino pohvalil svetovno prvenstvo v Rusiji.

Foto: Olga Vorčina

Postjugoslovanski Slovenec v črnogorskem pesku

Koroški pisatelj Florijan Lipuš bo oktobra za svoje knjige v slovenščini prejel najvišje avstrijsko državno priznanje v kulturi. / Foto: www.literaturfoto.net

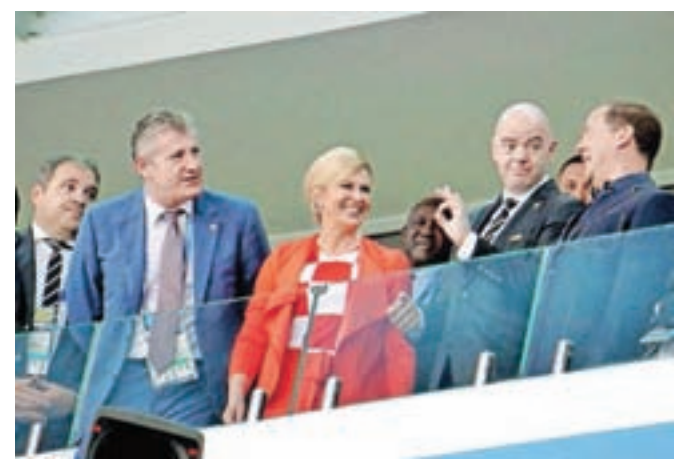

Predsednik Fife Gianni Infantino (drugi z desne) na tekmi Rusija–Hrvaška, 7. 7. 2018. Ob njem hrvaška predsednica Kolinda Grabar-Kitarović in ruski premier Dimitrij Medvedjev. / Foto: Wikipedija

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (25)

Arheološke zbirke v muzeju

Dr. Veronika Pflaum

GORENJSKI MUZEJ

Obiskovalci muzejev na razstavah vidijo predvsem cele in dobro ohranjene arheološke predmete. Največ celih predmetov se praviloma najde v starodavnih grobovih, kamor so pokojnikom poleg noše prilagali tudi opravo, posodje s hrano in drugo, odvisno od obdobja, načina pokopa in statusa pokojnika. To je eden od razlogov, poleg znanstvenega zanimanja, zakaj so nekdaj veliko izkopavali prav nekdanja grobišča. Danes se grobišča načrtno izkopavajo praviloma le takrat, kadar so neposredno ogrožena zaradi načrtovane gradnje ali drugih posegov. Veliko večino sedanjih in polpreteklih izkopavanj pa predstavljajo izkopavanja nekdanjih naselij in bivališč. Vse raznovrstno gradivo, ki ga arheologi najdejo in zberejo ob izkopavanjih, končno hranijo muzeji, med njimi tudi Gorenjski muzej.

Ob izkopavanjih naselij se praviloma najde razdrobljeno in poškodovano gradivo, redkeje celi predmeti. Daleč največ je navadno odlomkov keramike. Količine le-teh se lahko merijo tudi v stotinah kilogramov. Sledijo najdbe iz drugih snovi (npr. stekla, kovin, kosti, kamna), ki so običajno redkejše. Shranijo se tudi obdelani kamni (nagrobniki in drugi kamni z napisi, deli žrmelj, stavbni elementi ...), stavbno okrasje (npr. freske in mozaiki), kosi obdelanega lesa (deli gradbenih elementov, predmetov in drugo), vzorci (npr. oglja, malte in sedimentov), ki jih arheologi odvzamejo med izkopavanji za poznejše raziskave, in živalske kosti. Muzej hrani tudi med izkopavanji odkrite človeške skeletne ostanke in kosti. Predmeti, ki jih prikažemo na razstavah, tako predstavljajo le majhen delček in premišljen izbor iz veliko obsežnejših arheoloških zbirk, ki jih hranimo v muzeju. Vse izkopano gradivo namreč skrbno hranimo tudi za sodobne in prihodnje znanstvene raziskave. Z razvojem novih metod raziskav, predvsem naravoslovnih, in novih tehnologij se namreč vedno znova ponujajo dodatne možnosti raziskav, ki jih pred časom niti slutiti ni bilo mogoče. Z novim znanjem pa so mogoče ponovne, drugačne interpretacije gradiva in najdišč.

Tudi na videz skromno in nepomembno gradivo pa lahko nudi pomembne in zanesljive podatke za interpretacijo in datacijo, včasih celo bolj kot celi, 'lepi' predmeti. Tako lahko npr. že v res drobnih odlomkih keramike prepoznamo značilno zgodnjeantično ali poznoantično germansko keramiko, ki nam poleg datacije sporoča še marsikaj o takratnih časih.

Drobci značilne zgodnjeantične in poznoantične germanske keramike iz Kranja / Foto: V. Pflaum

Aktualno

Dom, kjer se postavijo na noge

Te dni mineva leto dni, kar je Materinski dom Gorenjske na novi lokaciji v Kranju sprejel prve matere in otroke. V tem letu se jih je vanj zateklo okoli trideset. Povprečno ostanejo štiri mesece, je povedala njegova vodja Meta Šilc. Najbolj srečna je, ko sliši, da je po odhodu mamici v novem okolju uspelo ...

Ana Šubic

»Vsaka ženska, ki jo sprejmemo, prinese v hišo novo dinamiko,« ugotavlja Meta Šilc, socialna delavka, ki vodi Materinski dom Gorenjske. Pod okriljem Društva za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja je začel delovati jeseni 2009 na Jesenicah, lani pa so ga preselili na novo lokacijo. Fundacija Vincenca Drakslerja jim je ponudila v najem vilo, ki je bila po obnovi in selitvi pohištva z Jesenic julija nared za sprejem prvih mamic in otrok. V tem letu se jih je zvrstilo okoli trideset, od začetka delovanja v letu 2009 pa je v materinskem domu bivalo 75 mamic z blizu sto otroki, ki so se znašle v socialni stiski in niso imele drugih možnosti bivanja.

Dojenček bo dobil družbo

Materinski dom, ki deluje ob sofinanciranju gorenjskih občin, ministrstva za delo ter fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, omogoča nastanitev štirih mater z otroki. Uporabnice so nam pred dnevi ob našem obisku prijazno dovolile pokukati v njihove sobe in v eni od njih je povsem mirno spal enomesečni dojenček. Jeseni bo dobil družbo, saj smo opazili še en lepo zaobljen trebušček. »V zadnjih dveh letih imamo kar nekaj dojenčkov. Nosečnice pridejo k nam nekaj mesecev ali tednov pred porodom, tako da nas v kranjski porodnišnici sedaj že poznajo in vedo, kam priti, ko ponoči odteče voda,« je malce v šali dejala Šilčeva. Tretja mamica je bila že v službi, četrta pa se je pripravljala, da bo po enem letu v materinskem domu zaživela novo življenje.

Mamica, imenovali jo bomo Katja, je s hčerkama danes po vsej verjetnosti že v drugem koncu Slovenije. Zadnja leta so bila zanje vse prej kot lahka. »Doma ni bilo vse tako, kot bi moralo biti,« je na vprašanje, zakaj so prišle v materinski dom, odvrnila Katja. Pred dvema letoma sta se z možem ločila. Pred tem je s težkim srcem prekinila tretjo nosečnost, saj so pri plodu odkrili downov sindrom. »Mož tega ni mogel preboleti. Bil bi fantek. Vendar sem pred tem v desetih letih pokopala svojo družino in vem, kako je to težko,« pripoveduje Katja. Mož se je nato zatekel k drugi ženski, ki ga je začela hujskati, kar je privedlo še do nesoglasij glede vzgoje otrok. »Veliko mi je nagajal, in ker nisem imela varstva za deklici, sem začela izostajati iz službe in jo tako sčasoma izgubila.«

Zgrabil jo je za vrat in brcal

V času ločitvenega postopka je njenega moža doletela bolezen, in ker mu je ljubica obrnila hrbet, mu je med okrevanjem ob strani stala Katja. Čutila je, da je tako prav. A moževo nasilje, ki je iz psihičnega preraslo še v fizično, jo je privedlo do odhoda od doma. Nekoč jo je zgrabil za vrat, kaplja čez rob pa so bile brce, namenjene Katji. »Nisem želela, da hčerki to gledata, čeprav do njiju ni bil nasilen.« Nato se je zatekla na center za socialno delo (CSD), kjer so se odločili, da vse tri umaknejo na varno – najprej v krizni center in nato v materinski dom. Kljub začetni negotovosti se je s hčerkama lepo privadila na življenje v Kranju. Deklici sta bili ob našem obisku ravno na počitnicah pri babici, materi bivšega moža. Tudi z njim ima, pravi Katja, sedaj korekten odnos.

Velik dom z veliko članicami

»Nikoli mi ni bilo žal, da sem prišla v materinski dom, niti nisem imela druge možnosti. Bili so tudi težki trenutki, ko se sprašuješ, zakaj si tako nizko padel. A sem se postavila na noge, se umirila, obiskovala terapije. Poglobila sem se sama vase, razčistila zadeve za nazaj in naprej. Veliko bom odnesla od tu,« je prepričana Katja. CSD ji je uredil, da bodo eno leto lahko bivale v nadomestnem stanovanju, v tem času pa upa, da bo dobila službo. Prej je vrsto let delala v gostinstvu, se pa zaveda, da bo kot mati samohranilka na tem področju težko dobila delo zgolj v dopoldanskem času. »Upam, da mi uspe, saj bi bilo plačevanje varuške prevelik strošek.«

Katja priznava, da bo življenje v materinskem domu pogrešala: »Verjetno bo na začetku malo krize. Navadiš se na velik dom z veliko članicami. Vmes se sicer zamenjajo, a vseeno vzpostaviš vezi. Nekaj mamic je bilo res prijetnih.« Da je to res, smo se prepričali tudi, ko smo se po ogledu materinskega doma zbrale še na klepetu v jedilnici, kjer so nam postregle z jabolčnim zavitkom, ki sta ga dan poprej spekli dve mamici. Iz jabolk, ki so zrasla ob gorenjski varni hiši, ki tako kot materinski dom deluje v okviru Društva za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja.

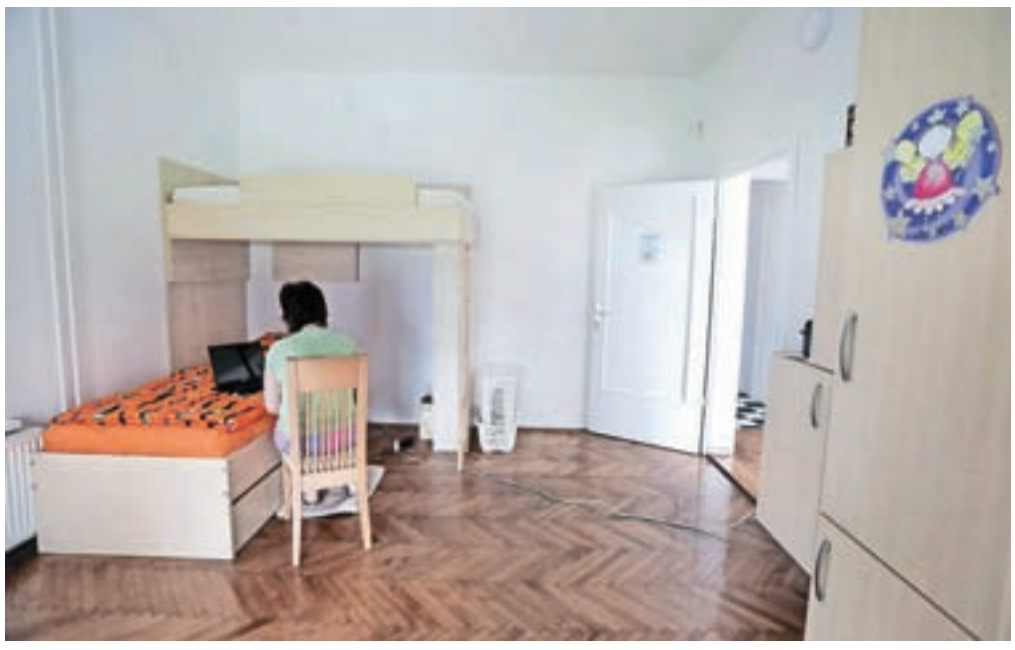

V materinskem domu lahko nastanijo štiri matere z otroki. / Foto: Tina Dokl

Vilma Regovc in Meta Šilc pred materinskim domom, kjer so uredili tudi vrt z visokimi gredicami. Prav zunanje površine so bile tisto, kar so na prejšnji lokaciji na Jesenicah najbolj pogrešali. / Foto: Tina Dokl

Umikajo se od nasilnih partnerjev

Marsikatera ženska se pred nasiljem najprej zateče v varno hišo, ko ni več ogrožena, jo premestijo v materinski dom. Njegove lokacije ne skrivajo. »Tu so nastanjene mamice z izkušnjo nasilja iz preteklosti, a v tistem trenutku niso več neposredno ogrožene, imajo pa neurejene stanovanjske, socialne, družinske razmere,« je dejala Vilma Regovc, vodja programov omenjenega društva. »Praviloma se vse umikajo od nasilnih partnerjev. So v postopkih razveze ali pa jih, ko pridejo k nam, začnejo. Vse imajo tudi zelo neugodno otroško izkušnjo iz matične družine. Tudi svojo socialno mrežo imajo zelo šibko in si ne morejo pomagati z ljudmi, ki jih poznajo,« je pristavila Meta Šilc.

V materinskem domu, kjer lahko ostanejo največ eno leto, v povprečju bivajo štiri mesece. Zgodilo se je tudi že, da se je posameznica po nekaj dneh odločila, da gre nazaj k – partnerju. Še več takih primerov je po besedah Regovčeve v varni hiši: »Moški kličejo partnerke, se jim opravičujejo, obljubljajo, da si bodo poiskali pomoč, se poboljšali. Potem pa to traja le nekaj časa ...«

Otroci to čutijo

Zelo pomembno je, da imajo ženske podporo otrok, je poudarila Meta Šilc: »Že na uvodnem sestanku mamicam povem, da je treba otroke pripraviti na začasno selitev v materinski dom. Še zlasti starejšim otrokom in najstnikom so vrstniki zelo pomembni in jim ni tako enostavno zamenjati okolja. Smo pa imeli tudi že primere, ko so bili starejši otroci tisti, ki so mamicam rekli, da je bilo dovolj, naj vendarle že nekaj ukrene.« Mišljenje, da otroci nič ne vedo, ker ne slišijo, je zmotno, je opozorila Regovčeva in dodala, da otroci to čutijo. Ob tem se spomni tudi na pretresljivo izkušnjo petletnega dečka, čigar mama je doživljala tako hudo nasilje, da je vzel kolo, rekoč, da gre, da ne bo več živel tam ... S tem je materi odprl oči, da je končno poiskala pomoč.

Učenje za življenje

»Ob prihodu v materinski dom jim najprej pomagamo pri urejanju njihovih statusov. Pogosto nimajo niti osebnih dokumentov, urejenega zdravstvenega zavarovanja, socialnih prejemkov, pomagamo jim pri prijavi na zavod, saj so gospe večinoma brezposelne ... Na začetku je torej veliko urejanja formalnih zadev, da lahko zaživijo,« je razložila Meta Šilc, ki skupaj s strokovno delavko Marjo Gros izvaja tudi program, v katerega so vključene uporabnice. Na voljo imajo psihosocialne, kuharske, ustvarjalne in zdravstvene delavnice, glasbeno in družinsko terapijo, individualne razgovore, psihoterapevtsko svetovanje. V delavnice se vključijo glede na interese in motivacijo, saj s seboj nosijo veliko ran iz preteklosti. »Trudimo se, da preko različnih dejavnosti spodbujamo pogovor. Včasih se težko odprejo, če se namenoma usedemo k pogovoru. Marsikdaj nam več zaupajo, ko skupaj kaj delamo, ko gospo kam pelješ ali pa celo med vrati ob odhodu iz pisarne. Veliko se pogovarjamo tudi o partnerskih odnosih, vzgoji otrok, se pa ukvarjamo tudi z zelo osnovnimi stvarmi: kako skrbeti za gospodinjstvo, kako razporejati finance,« je pojasnila Šilčeva. Za vsako uporabnico pripravijo individualni načrt za posamezna obdobja in jo nato spodbujajo in usmerjajo pri doseganju ciljev.

Začutijo, kdaj je čas za odhod

»Gre za delo na sebi, da uporabnica začne verjeti vase, da nekaj zna in zmore. Hkrati se uči sobivati z drugimi ženskami in tako se pokaže, na kakšen način rešujejo svoje življenjske situacije. Nekatere z umikom, druge s konfrontacijo in tu skušamo iskati ravnotežje, se pravi, kako drugemu sporočiti neprijetno vsebino, kako sebe ohraniti, zaščititi, kako postaviti meje, reči ne ... To je učenje za življenje,« je poudarila Regovčeva.

Obe opažata, da uporabnice začutijo, kdaj so pripravljene za odhod, ki ga običajno poleg veselja spremlja tudi negotovost. »Najbolj vesel pa si, ko slišiš, da ji je v novem okolju uspelo, da je dobila ali ohranila službo, da dobro funkcionira z otroki. Sicer pa čisto vsaka pusti v nas pečat, nekatere globljega, druge malo manj. Vsaka ti nekaj da in prav vsake se spomniš,« je še dejala Meta Šilc.

Pogovor

Želi si službe in samostojnosti

Ema Grbić

Ema Grbić je zaradi cerebralne paralize že od malega vezana na invalidski voziček, to pa ji ni preprečilo, da bi uspešno dokončala šolanje, diplomirala na Fakulteti za upravo in se nato vpisala še na magistrski študij na Fakulteti za državne in evropske študije na Brdu pri Kranju. V diplomski nalogi je raziskovala dostopnost objektov v javni rabi za gibalno ovirane osebe, pri tem pa jo je najbolj zanimalo, kako bi bilo to problematiko moč reševati v domači občini, v Kranju.

Vilma Stanovnik

Ema Grbić sodeluje v projektu odpravljanja arhitektonskih ovir v Kranju, tako kot večina mladih pa si želi čim bolj samostojnega življenja. / Foto: Tina Dokl

Se lahko na kratko predstavite?

»Stara sem 27 let, ker imam cerebralno paralizo, pa sem že od rojstva na vozičku. Osnovno in srednjo šolo sem obiskovala v CIRIUS-u v Kamniku, nato pa sem se vpisala na Fakulteto za upravo v Ljubljani, kjer sem leta 2016 uspešno diplomirala. Nato sem bila eno leto v zaposlitveni rehabilitaciji in še tri mesece na usposabljanju za delo. Žal se to ni podaljšalo in odločila sem se, da se vpišem na magistrski študij na Fakulteto za državne in evropske študije na Brdu pri Kranju. Letos sem uspešno končala prvi letnik magisterija.«

V diplomski nalogi ste raziskovali dostopnost objektov za gibalno ovirane osebe v kranjski občini. To je najbrž problem, ki vas spremlja od malega. Kako ste se z njim spopadli?

»Seveda sem hitro naletela na arhitektonske ovire, ki onemogočajo mojo samostojnost. Marsikje sem naletela na previsoke pločnike, na objekte brez dvigala, na težka vrata, ki jih nisem mogla odpreti. Predvsem starejši objekti imajo za nas, ki smo na vozičku, veliko ovir. Problematični so tudi objekti, ki spadajo v kulturno dediščino, saj se navadno vanje ne sme posegati. Vse to sem raziskovala tudi v diplomski nalogi z naslovom Dostopnost objektov v javni rabi za gibalno ovirane osebe v Mestni občini Kranj. Obdelala sem 16 različnih objektov – od zdravstvenega doma, reševalne postaje in knjižnice do muzejev in galerij. Ugotovila sem, da jih je kar precej bodisi slabo dostopnih bodisi za gibalno ovirane sploh niso dostopni.«

Z družino živite v pritličju bloka na Planini. Se lahko sami odpravite v mesto, na primer v knjižnico?

»V knjižnico lahko grem sama. Ne morem pa v muzeje, v Kranju na primer ne morem v kostnico, ki je zelo nedostopna. Prav tako je slabo dostopna cerkev svetega Kancijana, slabo so dostopne galerije in prostori, ki imajo visoke pragove, kamor je z vozičkom, tudi električnim, težko priti. Tudi kanjon Kokre je na primer za vozičke zelo slabo urejen.«

Sodobni nakupovalni centri so najbrž bolje dostopni?

»To je res. Trgovski centri so dobro dostopni, tudi stranišča so urejena in jih lahko kar pohvalim.«

Ali lahko uporabljate mestne avtobuse?

»Avtobusov ne uporabljam, saj imam srečo, da so moji domači vsi šoferji in me peljejo, kamor je treba. Šli sva na primer na avtobus skupaj s sestro, vendar me je ona držala in poskrbela, da je bilo varno. Sama, brez spremstva, pa na avtobus in z njega še nisem šla.«

Rodili ste se kot ena izmed peterčkov, ena od sestric je kmalu umrla. Preostali štirje ste še kot dojenčki s starši med vojno iz Bosne pribežali v Slovenijo. Sedaj s starši živite v stanovanju na Planini. Ste med seboj zelo povezani?

»Res smo zelo povezani, veliko se pogovarjamo in tudi dogovarjamo. Imamo zelo lepe odnose. Cela družina mi stoji ob strani in to mi zelo veliko pomeni. Pomagajo mi pri študijskih obveznostih, poleg tega skrbijo, da redno in pravočasno hodim na vaje in na terapije na Sočo. Zelo dobro se razumemo.«

Sami se še niste odločili opravljati vozniškega izpita?

»O vozniškem izpitu sploh ne razmišljam, saj bi bil zame največji problem, kako priti v avto in iz njega. Ob opori sicer lahko hodim s hoduljo, brez pripomočka pa ne gre. Najteže si predstavljam, kako bi pospravila voziček. Zato sem zelo vesela, da mi za zdaj lahko še pomaga družina. Z novim zakonom o osebni asistenci, ki naj bi se začel izvajati januarja drugo leto, si obetam, da bom lahko uporabila tudi pomoč spremljevalca oziroma asistenco.«

Kljub oviram, ki jih imate zaradi bolezni, ste zelo optimistični in nasmejani ter si zastavljate nove cilje. Sedaj je to magistrska naloga ...

»Lahko rečem, da živim polno življenje, enakovredno vsem drugim. Hodim v šolo, hodim ven, na sprehode, v knjižnico, na pijačo s sestrama, s prijateljicami ... Živim enakovredno življenje vrstnikom in se ne počutim prikrajšana.«

Želja večine mladih je, da se osamosvojijo in zaživijo po svoje. Najbrž si želite tudi tega?

»To je moj dolgoročni cilj. Želim si, da bi, seveda s pomočjo asistence, kdaj imela tudi svoje stanovanje ali pa bi živela v skupnosti. Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo Sonček naj bi v Kranju odprlo bivalno skupnost in morda bi bila to za začetek primerna rešitev. Moja največja želja pa je, da bi dobila službo v svoji stroki. Rada bi se zaposlila v javni upravi, saj me zelo zanimajo in veselijo upravne zadeve, pravi akti, odločbe ... Poleg diplome imam opravljen tudi strokovni izpit iz upravnega postopka, v načrtu pa imam, da bom čez dobri dve leti magistrirala. Nato želim imeti službo. Najbolj vesela bi bila, če bi jo dobila na kranjski občini ali na upravni enoti. Vem, da ne bo lahko, vendar pa je to moj cilj in vse bom naredila, da ga dosežem.«

Ali imate štipendijo?

»Ne, žal nimam. Prejemam pa nadomestilo za invalidnost, ki mi glede na diagnozo od osemnajstega leta naprej pač pripada. Vendar od tega ne bi mogla živeti. Brez podpore staršev ne bi šlo.«

Vas zanima tudi šport?

»Spremljam šport, aktivno pa se ukvarjam z balinanjem oziroma tako imenovano bočo, prilagojenim balinanjem za invalide. Ta šport sem spoznala prek gorenjskega društva za cerebralno paralizo. Balinam že od leta 2013, hodimo pa tudi na različna tekmovanja. Ta šport me zelo veseli, tako tekmovalnost kot druženje ob njem. Seveda športne dogodke doma spremljamo tudi po televiziji. Z atijem sva gledala nogomet, rada ima tudi rokomet in še nekatere druge športe.«

Ste se učili tudi tuje jezike?

»Poleg slovenščine tekoče govorim in pišem v srbohrvaščini, tudi z angleščino nimam težav, čeprav bi jo morala še malo izpiliti. Prav tako znam srednješolsko nemščino. Tisto leto, ko sem bila nekaj časa doma, sem se vpisala na tečaj angleščine na ljudski univerzi in bilo je kar zanimivo.«

Poletje je čas za dopuste, za plavanje. Kako ga boste izkoristili?

»Rada grem v naravo, na sprehod. Tudi na plavanje hodim, vendar najraje plavam ob spremstvu. Če sem sama, imam raje rokavčke. Lahko bi plavala tudi sama, vendar me je strah. Z mami greva občasno na bazen v Kranju, prav tako hodimo na morje in v toplice. Letos smo bili še en teden v Čateških toplicah, kjer je bilo zelo lepo. V avgustu gremo s Sončkom na obnovitveno rehabilitacijo v Laško. Tudi tam mi je všeč, saj se vsako leto 14 dni družimo s prijatelji, ki so prav tako na vozičku. Tudi z bratom in sestrama smo včasih sami hodili na morje v Umag ali Poreč. Sestri pa tudi brat mi vedno radi pomagajo, čeprav se trudim biti samostojna. Sama se urejam, nekaj pomoči potrebujem le pri prhanju in v kuhinji.«

Znano je, da invalidi sodelujete v različnih raziskavah ter opozarjate na težave pri gibanju. Kakšen pa je učinek teh opozoril?

»Res potekajo raziskave, vendar pa reševanje težav, tudi odpravljanje arhitektonskih ovir, poteka zelo počasi. Na papirjih je zapisano marsikaj. Narejeni so načrti, pripravljajo se strategije, v dejanskem življenju pa se vse premika zelo počasi ali pa se sploh nikamor ne premakne. Leta 2013 sem bila tudi sama vključena v tako imenovani projekt CLEAR, katerega namen je bil izboljšanje dostopnosti do kulturnih znamenitosti za osebe s telesnimi ali drugimi ovirami. Od tega projekta je minilo pet let, če pa pogledam, kaj se je dejansko spremenilo v prostoru, pa se ni spremenilo praktično nič. Seveda še naprej sodelujem pri takšnih projektih. Trenutno izdelujemo karto dostopnosti Kranja za invalide, podobno, kot je tista za Ljubljano. Prepričana sem namreč, da moramo invalidi ves čas opozarjati na svoje težave. Opozarjati moramo, da tudi mi živimo, da potrebujemo neodvisnost in bi radi počeli marsikaj.«

Ali radi greste v mesto, v stari Kranj?

»Kar rada, čeprav v mestu zvečer ni prav živahno. Se pa že veselim Kranfesta ta konec tedna. Zagotovo bomo šli na kakšno od prireditev, tudi na koncerte.«

»Na papirjih je zapisano marsikaj. Narejeni so načrti, pripravljajo se strategije, v dejanskem življenju pa se vse premika zelo počasi ali pa se sploh nikamor ne premakne.«

MULTIKULTI

Andreja z Gasilske ulice

Andreja Valtanen

Kranjčanka Andreja Valtanen že 26 let živi na Finskem. Po stroki je grafična oblikovalka, v družinskem podjetju z možem Juho delujeta na področju oblikovanja, marketinškega svetovanja, izdelovanja spletnih strani ... Letos je postala slovenska častna konzulka na Finskem s sedežem v ulici Palokunnantie, po slovensko Gasilski ulici, v Lahtiju, kjer z družino živi od leta 2000.

Igor Kavčič

Andreja Valtanen v obleki znamke Marimekko z vzorcem Unikko, ki ga prepozna skoraj vsak Finec. / Foto: Tina Dokl

Pravkar sta se z možem Juho vrnila z izleta na Bled. Sta si ogledala kaj s posebnim namenom ali je šlo bolj za dopustniško uživanje med sicer vašim vsakoletnim obiskom v domačem Kranju?

»Peš sva šla na grad in se sprehodila okrog jezera na Bledu, ki se je, vsaj tako se mi zdi, precej spremenil v zadnjih letih. Želela sva se povzpeti še na bližnjo Ojstrico, a je zmanjkalo časa, pa še vreme je bilo bolj vprašljivo. Sva se pa pomotoma prvič peljala po obvoznici, ki uradno sploh še ni bila odprta. Sicer sva po dvajsetih letih tokrat v Slovenijo prvič prišla sama brez obeh sinov, ki sta že odrasla – Vikke Luka bo letos dopolnil 21 let, Veikka Matic jih ima 18. Upam, da bosta v drugačni izvedbi brez naju še letos prišla v Slovenijo pogledat stare starše.«

Sinova govorita slovensko?

»Fanta dobro govorita slovensko, saj doma na Finskem z njima govorim samo slovensko, razen kadar smo v družbi. Sicer v Slovenijo pridem dvakrat na leto, poleti in pozimi. Poleti običajno pridemo vsi štirje in vedno gremo v hribe. Fantje jih imajo radi, še zlasti, ker je na Finskem najvišji vrh Halti visok le nekaj čez 1300 metrov. Finci sicer veliko hodijo na izlete v naravo, na voljo so številne krožne poti po naravnih parkih, speljane po gozdu in ob jezerih. Ko sta bila fanta mlajša, smo pogosto šli še na Hrvaško morje, seveda pa je zame predvsem pomembno, da pridem k staršem, sorodnikom, srečam prijateljice iz mladosti ...«

»Stanujemo na drugi strani hriba, kjer so skakalnice – in imamo do prizorišča kakih dvajset minut. Običajno pa na snežni stadion odhajamo s tekaškimi smučmi, mož skoraj vsak dan, jaz dva- do trikrat na teden. Moji fantje so sicer navdušeni za šport v praktičnem smislu, kot navijači pa ne preveč.«

Na Finskem, najprej v Helsinkih, zdaj v Lahtiju, živite že dlje kot polovico svojega življenja. Kaj vas je spodbudilo, da sprejmete mesto častne konzulke na Finskem, kjer sicer od leta 2012 tudi ni več slovenskega veleposlaništva?

»Odkar so zaradi varčevanja v Sloveniji zaprli veleposlaništvi v Helsinkih in Stockholmu, je za vso Skandinavijo zadolžen slovenski veleposlanik v Kopenhagnu. Navada je, posebej v državah, kjer ni veleposlaništev, da se odpirajo konzularna predstavništva in izberejo častni konzuli ali konzulke. Posebnost je bila, da sva bili izbrani dve častni konzulki naenkrat – in to obe ženski. Za en del Finske in Helsinke je zadolžena gospa Irmeli Rytkönen, za preostali del pa jaz. Sicer se večina stvari dogaja v Helsinkih in okolici, kjer je največ Slovencev. Mislim, da bova dobro sodelovali in se dopolnjevali. Ona ima močne poslovne stike še posebej z Gorenjem, moja boljša stran pa je seveda dobro poznavanje obeh dežel in Slovencev, ki živijo na Finskem.«

Delujete v Društvu finsko-slovenskega prijateljstva Slovenia-Seura, soustanavljali ste Združenje staršev slovenskih otrok na Finskem ...

»Ohranjanje slovenske kulture v slovenskih ali mešanih družinah na Finskem mi je v zadnjih letih zelo pri srcu in vedno več svojega časa vlagam v to. Tri mame smo, ki združenje držimo pokonci in v največje veselje nam je, da na naša srečanja, običajno trikrat letno, ob veliki noči in božiču, pripravimo pa tudi kakšen izlet, čeprav je to namenjeno predvsem slovenskim družinam in otrokom, prihajajo tudi drugi Slovenci, recimo študentje, ki so na Finskem le začasno. Sama urejam tudi spletne strani obeh organizacij in skrbim za objave na njih.«

Kakšne so dolžnosti častne konzulke? Kaj od vas »zahteva« Slovenija in kaj vi dobite od svoje domovine?

»Kot že ime pove, je funkcija častna in ne prejemam nobenega nadomestila za svoje delo. Moja naloga je skrbeti za povezovanje med obema državama, pomagati slovenskim podjetjem, organizacijam in posameznikom, ki iščejo stike na Finskem. Nekaj slovenskih podjetij in blagovnih znamk je že prisotnih, lahko bi jih bilo več. Med vidnimi so na primer Alpina, Gorenje, Krka, Adria, Duol. Naj omenim, da je Finska ravno pred nekaj tedni kupila svoje prvo električno letalo, ki je bilo izdelano v Sloveniji v podjetju Pipistrel.

Ker sem tudi sama že več kot dvajset let podjetnica, rada pomagam tudi manjšim podjetjem, ki jih zanima finsko tržišče. Podjetje je recimo iskalo partnerje, pa sem jim po svoji presoji poslala nekaj naslovov, kamor se lahko obrnejo, obstaja tudi zanimanje za delo na Finskem. Spletne strani Finskih podjetij, ki zanimajo Slovence, so seveda tudi v angleščini, ampak sama že tako dobro poznam finsko kulturo in prave besede na pravem mestu, da sem lahko dobra pomoč ... Seveda pa pomagam tudi Fincem, ki se zanimajo za Slovenijo. S Finsko slovenskim društvom prijateljstva Slovenia-Seura se na primer predstavljamo na največjem Skandinavskem turističnem sejmu MATKA v Helsinkih, kjer Finci obiskovalcem predstavljajo izkušnje s Slovenijo. Ker Slovenija zadnji dve leti na sejmu ni imela svoje stojnice, smo bili za obiskovalce na sejmu edini vir informacij o Sloveniji. Name pa se obračajo tudi na Finskem živeči Slovenci.

Poleg gospodarstva in spodbujanja turizma je seveda pomembno med državama negovati kulturne in športne vezi. Lahti, kjer živim, je zibelka zimskih športov. Lani, ko smo organizirali svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju, smo gostili tudi slovenske smučarske skakalce in tekače, z njimi pa so prišli tudi slovenski navijači.

Zdaj se zaradi dobrih kontaktov udeležim tudi dogodkov in prireditev, ki se jih sicer ne bi. Je pa res, da med moje naloge ne sodi urejanje dokumentov, kot so potni listi in podobno. To je stvar uradnih oseb z veleposlaništev.«

Koliko Slovencev živi na Finskem?

»Moja ocena je, da nas je ta čas približno dvesto. Večinoma gre za mešane družine, v zadnjih letih pa na Finsko radi prihajajo tudi slovenski študenti. V Lahtiju je poleg mene še en gospod. Seveda imata poleg mene dvojno državljanstvo tudi oba sinova.«

Za koga navijate, ko v Lahti pridejo smučarski skakalci? Najbrž ni težko izbrati, saj Fincem zadnja leta ne gre najbolje ...

»Na tekme gremo lahko peš. Stanujemo namreč na drugi strani hriba, kjer so skakalnice in imamo do prizorišča kakih dvajset minut. Običajno na snežni stadion odhajamo s tekaškimi smučmi, mož skoraj vsak dan, jaz dva do trikrat na teden. Moji fantje so sicer navdušeni na šport v praktičnem smislu, kot navijači pa ne preveč. Lani sem tako na tekme svetovnega prvenstva šla s prijateljico. Prav tako sem si v Helsinkih ogledala eno od tekem predtekmovanja evropskega prvenstva v košarki, ki sem jo v mladih letih tudi sama igrala.«

Kako pogosto sicer gostite Slovence v Lahtiju?

»Na obisk pridejo predvsem moji bližnji in prijatelji. Kot sem rekla pa Slovenci običajno pridejo na športna tekmovanja. Pred leti je potekalo sodelovanje med Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani in Inštitutom za oblikovanje v Lahtiju, pa sta se večkrat oglasili dve študentki. Kdor ima stike s Finsko, mu vedno rečem, da je dobrodošel. Ko sva šla zadnjič z Juho v Alpinino trgovino kupit pohodne čevlje zanj, je prodajalka vprašala, kateri jezik govoriva med seboj. Ko sem rekla, da finščino, je poklicala sodelavko, ki ima trenutno na Finskem hčer, ki se je zaljubila v Finca. Rekla sem ji, da se lahko vedno obrne name, če bo kaj potrebovala, in imela sem občutek, da se je gospa kar oddahnila. Tudi na Finskem rada pristopim k ljudem, ki jih slišim govoriti slovensko, jih pozdravim, povprašam, kam so namenjeni in podobno. Ponavadi so presenečeni in veseli hkrati.«

Pred leti je dela v Sloveniji priljubljenega avtorja Arta Paasilinne prevajala Jelka Ovaska, ki je nekoč živela na Finskem, zadnji prevodi so iz nemščine. Vi dobro obvladate oba jezika, ste kdaj nastopali v vlogi prevajalke?

»Po stroki sem grafična oblikovalka, prevajanje pa zahteva povsem druga znanja. Za krajše prevode imamo uradnega prevajalca, ki sicer živi v Estoniji. Sem pa že večkrat na pol uradno tudi sama prevajala. Pred leti, ko so v Kranju gradili skakalnico s plastično podlago, se je na razpis prijavilo tudi finsko podjetje. Ker je moral kandidirati na natečaju, se je prijavitelj izgubil v labirintu birokracije in podatkov, ki jih je moral navesti. Našel je mene in pomagala sem mu pri prevodu. Na natečaju je zmagal in lahko rečem, da sem sodelovala pri prvi plastični podlagi za kranjsko skakalnico.« (smeh)

Katerih pet stvari po vašem mnenju o Sloveniji ve povprečen Finec?

»Vsi zaradi smučarskih skokov poznajo Planico. Prepoznaven je tudi Bled, starejši Finci vedo za Tita, ki se je večkrat srečal s svojim sodobnikom finskim predsednikom Urhom Kekkonenom. V zadnjih letih, ko je od aprila do oktobra tudi direktna letalska povezava finske družbe Finnair med Helsinki in Ljubljano, pa se je predvsem turistično zanimanje za Slovenijo močno povečalo.«

S katerimi tremi besedami bi Fincem opisali Slovenijo?

»Kaunis maa, ystävälliset ihmiset, joiden sielu on lähellä suomalaisten sielua.«

(Lepa dežela, prijazni ljudje, po duši podobni Fincem.)

Na robu

Kdor ne uboga, ga res tepe nadloga?, 1. del

Vaške opravljivke

Milena Miklavčič

usode

Četudi smo sredi poletja, ostajajo moji urniki približno enaki. Sobote so, tako kot že skoraj trideset let, namenjene druženju s tistimi, ki želijo povedati svojo zgodbo. Z nekaterimi se srečujem doma, z drugimi na nevtralnem terenu. Še zmeraj je preveč sogovornikov, ki se bojijo, da bi »ljudje izvedeli«. Strah jih je, »kaj bo kdo rekel«. Enako razmišlja tudi Erika.

»V službi, doma s sosedi, med prijateljicami, na Facebooku z lahkoto govorimo o drugih, celo o ljudeh, ki živijo daleč od nas, vemo ''vse''. Le sami s seboj se težko soočimo. Globoko v sebi se zavedam, da okoli mene točno vedo, kaj se je dogajalo pod našo streho, a se obnašamo – z menoj vred – kot da se ni nič takšnega zgodilo. Ne zmorem narediti prvega koraka, pa bi ga rada! Se izpovedati, razgaliti celotno zgodbo z detajli vred! Nerodno mi je. Boleče se spominjam nedavnega dogodka: vsi smo vedeli, da sodelavko mož zverinsko pretepa, a smo ji ''verjeli'', da to ni res, da ljudje samo opravljajo. Ko je nekoč prišla v službo z opečeno roko (mož jo je poškodoval z vročim likalnikom), sem stopila k njej in ji predlagala, da se za nekaj časa preseli v naš vikend. Vsa ogorčena je začela kričati name, kaj si dovolim, da verjamem zlobnim natolcevanjem! Čez nekaj dni so jo z razbito glavo sredi noči odpeljali v bolnišnico. Več kot leto dni je bila na bolniški, mož pa je dobil prepoved približevanja. Je bilo treba skrivati svoje gorje? Ni. Žal smo ji vsi bolj ali manj podobni. Tudi jaz. Sanja se vam ne, koliko časa je trajalo, da sem se odločila, da vam zaupam svojo zgodbo,« je za uvod povedala Erika.

Marsikomu je najteže govoriti o konfliktnih odnosih s starši. Vzgojeni smo žal tako, da moramo v teh odnosih potrpeti, da ni spodobno razkrivati, zlasti če povzročajo nasilje starši.

Erika nadaljuje: »Vzgojena sem bila, da je treba starše ubogati, jim služiti, jih spoštovati, ob njih potrpeti. Govorili so mi, da tudi takrat, ko se mi bo zdelo, da se motijo, imajo prav. Jaz – kot otrok – sem bila brez izkušenj, zato nisem znala gledati v prihodnost. Kljub temu da so mi sošolci že v osnovni šoli pogosto podrobili s kakšno malenkostjo, sem verjela, da so starši nezmotljivi, da so bogovi, ki jim moram biti pokorna.

Rodila sem se leta 1959, konec septembra. Mama je bila ob mojem rojstvu stara skoraj štirideset let, oče pa malo manj kot šestdeset. Imela sem tri brate, ki so bili že odrasli. Starejša dva sta bila že zaposlena, najmlajši je pa obiskoval šolo za orodjarje. Z nami je živela očetova sestrična Beti. K hiši je prišla zato, ker je bila nezakonska, njena mama se je poročila, žal pa v zakon ni smela pripeljati hčerke. Beti sem imela zelo rada, skrbela je zame, hodila v službo, pomagala pri delu v našem vinogradu. Bila je malo bolj debelušna, zato je bila videti starejša od svojih sedemnajst let.

Ljudje so že ob mojem rojstvu šepetali marsikaj. Bližnjim sosedom je bilo sumljivo, da Beti več mesecev ni bilo na spregled. Mama se je menda izgovarjala, da je kot varuška služila pri neki družini v Mariboru, a ji ni nihče verjel. Opravljali so, da ji je moj oče zaplodil otroka, potem pa si je mama podlagala pod predpasnike blazine, da bi ljudje mislili, da je noseča ona. Kasneje, ko so stvari prišle na ušesa tudi miličnikom, nekdo je namreč zadevo prijavil, je nastala cela zmešnjava! Opravljivci so doživeli hladen tuš, saj je imela mama potrdilo porodnišnice, da me je tam sama rodila! A po svoje so imeli opravljivci prav. Moj oče je res sedel na dveh stolih. Z Beti je bil naravnost obseden in v njeno kamro je z mamino vednostjo zavil, kadar je le mogel. ''Bolje k njej, kot pa kam drugam!'' se je mama vdala v usodo.

Starša me nista preveč marala, saj sem jima bila v breme. V tistih časih je pomenilo, da si bil pri štiridesetih, oziroma pri šestdesetih '''star kot zemlja''. Ljudje so se pri petdesetih že upokojevali! Rojstvo otroka jima je bilo ne le v breme, tudi v sramoto. Zato sta me, govoricam navkljub, porinila v Betijine roke. Pa hvala Bogu, da sta to storila, saj mi je druga mama dajala tisto ljubezen, ki mi je prava ni mogla dati! Spominjam se, da ob vstopu v šolo nisem znala ne brati ne pisati ne računati. Imeli so me za malo zaostalo, duševno prizadeto in menda ni manjkalo veliko, pa bi me prepisali na posebno šolo, ki se je takrat odpirala v bližini. Na srečo sem bila zelo učljiva in sem še ob koncu prvega polletja v znanju prehitela skoraj vse sošolce. Razredničarka mi ni bila naklonjena, obtoževala me je, da ''prepisujem''. In to v prvem razredu, ko si še ves nedolžen! Bila sem zelo velika, preklasta, povabili so me v košarkarsko ekipo. Postal sem šolska prvakinja v skoku v daljino. Bila sem najboljša pri naravoslovnih predmetih. Le vedenje sem le redkokdaj imela več kot dobro ali prav dobro. To pa zaradi tega, ker sem se nenehno s kom tepla. Meni se je zdelo, da upravičeno, saj so me sošolci zbadali zaradi Beti, učitelji pa so razgrajaštvo zamerili.

Potem si je Beti našla fanta in se odselila od nas. Ne morem povedati, kako mi je bilo hudo! Jokala sem, jo na kolenih prosila, naj me vzame s seboj, pa ni nič pomagalo. Ko je ata izvedel za mojo žalost, me je pretepel kot psa. Življenje se je po njenem odhodu spremenilo v pekel. Ko se danes oziram nazaj, se mi zdi, da tudi zato, ker je njen beg prizadel očeta. Ni in ni mogel dojeti, da se mu je priležnica izneverila in se ''prodala'' drugemu. Z mamo sta se vse noči prepirala. Nekoč, ko sem jo slišala reči, ''pojdi pa k njej, če ti je takšna sila'', sem točno vedela, kaj ima v mislih. Stara sem bila dvanajst let in župnik nam je pri verouku povedal marsikaj, tako da ravno nevedna nisem bila. Tudi Beti me je nenehno svarila, naj se izogibam temu, da bi bila kdaj z očetom kje na samem. Za prvi maj, ko smo imeli nekaj dni prosto, sem se kar peš odpravila do mlajšega brata, ki se je po poroki preselil v sosednjo vas. Na srečo je bila doma le njegova žena. Toliko časa sem mencala na stolu, da se ji je zdelo čudno, kaj skrivam pred njo. Počasi je le izvlekla iz mene. Ker tudi ona ni po ''župi priplavala'' in je o naši družini vedela marsikaj, je, ko se je brat vrnil, takoj šla v akcijo. Brat je pred njo stal kot polit cucek. Malo je manjkalo, pa bi dvignil roko in ženo udaril, tako besen je bil. Je pa zato udaril mene. Ker da sem pokvarjena, umazana, da bom šla živa v pekel, ker o takšnih svinjarijah razmišljam. A Anica, njegova žena, ni odstopila niti za las. Vpričo mene mu je povedal več zgodb, ki so krožile po vasi. ''Če bi bila ti, Jani in Marko (starejši brat) kaj vredni, se Eriki ne bi bilo treba bati,'' mu je zabrusila. Te besede so bratu zavezale jezik. Noč sem prespala pri njima, kajti Anica mi ni dovolila oditi, dokler se brat ne pogovori s starši. Vrnil se je šele ponoči. Vstala sem in smuknila po hodniku do njune spalnice v upanju, da bom kaj slišala, kako je opravil. V nekem trenutku je brat začel jokati in Anica ga je morala tolažiti. Vrnila sem se v posteljo. Naslednji dan me je domov pospremila Anica. Starši je niso spustili v hišo. Oče je dejal, da se njej in sinu odpoveduje. A se Anica ni dala. Zabrusila mu je, da bo nadenj poslala miličnike, če se me samo dotakne. Oče je zagrabil rovnico in jo vrgel proti njej. Na srečo je ni zadel ...«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Julius Kugy v gorstvu dežele Kranjske

Peter Colnar

Julius Kugy se je rodil 19. julija 1858 v Gorici. Na Dunaju je doktoriral iz prava. Bil je tržaški veletrgovec, ki je postal in ostal nekakšna legenda slovenskega gorstva.

Po materini in očetovi strani je imel slovenske prednike. Po materi je bil vnuk slovenskega pesnika Koseskega. Svoje gorništvo je že od začetka povezoval z botaniko. Leta 1870 se je povzpel na Dobrač, leta 1875, »ko se pravzaprav pričenja moje življenje gornika«, pa se je z gorenjske strani povzpel na Triglav.

Poleti leta 1877 ga je pri iskanju rože, ki jo je idrijski kirurg Balthasar Hacquet sto let pred njim poimenoval *Scabiosa trenta*, pripeljalo v dolino Trente. Od Bovca ga je v Trento spremljal Anton Tožbar - Špik, znameniti trentarski lovec, ki mu je medved 24. aprila 1871 poškodoval spodnjo čeljust in jezik. Tako je Kugy prvič prišel v Trento. V Julijskih Alpah je opravil veliko vzponov, od teh okoli petdeset prvenstvenih, večino s slovenskimi vodniki, zlasti z vodniki, ki so ga vodili po brezpotjih trentarskih gora, kjer je nenehno iskal *Scabioso trento*. To so bili Andrej in Jože Komac, Anton Tožbar, Anton Ojcinger ... Nanj spominjajo nekatera imena v gorah, na primer Kugyjeva smer, Kugyjeve police.

V teh letih je bilo planinstvo pri Slovencih še povsem v povojih. Slovenske gore so obiskovali predvsem tujci. Na Primorskem je bila zelo aktivna predvsem tržaška podružnica nemško-avstrijskega planinskega društva, ki je poleti leta 1881 postavila na Logu v Trenti Baumbachovo kočo, imenovano po avtorju pesnitve o Zlatorogu, vendar takrat še ni bilo nobene poti, ki bi planince po zahodnem ostenju pripeljala na Triglav.

Osmega avgusta 1881 je Kugy s trentarskim planinskim vodnikom Andrejem Komcem začel iskati trentarski dostop na Triglav in uspelo jima je. Na Triglav se je bilo mogoče odtlej povzpeti tudi po Kugyjevi poti, ki se je iz Trente po dolini Zadnjice in po pobočju Skoka povzpela na planoto Za planjo in od tod na vrh.

Veliko svojih izletov je Kugy popisal, ko pa je nekoč zapisal, da so slovenska imena gora hrapava, je časopisno poročilo (Soča, 1883) presodilo: »Pa tako govorjenje o materinem jeziku svojega deda! ... Kako, da nam je moral šele ''ptujc'' to lepoto odkriti in pokazati.«

Dr. Julius Kugy je vse svoje dolgo življenje vzdrževal sebi lastno razmerje do Julijcev in do ljudi, ki so živeli v tem goratem svetu. O Andreju Komcu, ki je leta 1908 pod Vršičem umrl za srčno kapjo, je zapisal: »Dokler živim in lahko plačujem zvestobo z zvestobo, bo nepozaben živel v mojem spominu.«

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Kranju je 16. 7. 1799 umrl kipar Valentin Vrbnik. Rodil se je okoli leta 1714 v Kranju, kjer je tudi vodil kiparsko delavnico, ki je opremljala predvsem cerkve po Gorenjskem.**
- **V Kropi se je 17. 7. 1866 rodila v drugi največji fužinarski hiši pesnica Kristina Šuler.**
- **V Železnikih se je 17. 7. 1884 rodil inženir in strojnik Josip Boncelj. Bil je vodja in reorganizator Strojne tovarne in livarne v Ljubljani.**
- **V Bohinjski Bistrici se je 19. 7. 1882 rodil turistični delavec in gostinec Alfonz Mencinger.**
- **V Škofji Loki se je 20. 7. 1880 rodil fotograf izumitelj Avgust Berthold. Bil je sin mornariškega oficirja Jožefa Bertholda in Eme Wolkensperg, sestre puštalskega barona.**

GG +

Razgledi

Gumb v ušesu

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Moja najljubša igrača je bil kosmatinček, velik pol metra, v ušesu pa je imel gumb, na katerem je bilo vtisnjeno Steiff. Steiff, zdaj delniška družba, ki ustvari na leto poldrugi milijon kvalitetnih igrač, slavi po svojih plišastih medvedkih že od leta 1905 naprej. Njegova duhovna mati Margarete Steiff, znana po reku: Za otroke je dobro le najboljše, je bila invalidka, rojena leta 1847 v kraju Giengen na reki Brenz na Švabskem. Stara poldrugo leto je dobila otroško paralizo; kljub operaciji nikoli več ni mogla hoditi in tudi desno roko je lahko uporabljala le deloma. V šolo so jo vozili z lojtrnikom, v razred pa nosili. Invalidski voziček je dobila šele čez leta.

Že kot otrok je bila kljub hibi zvedava, družabna in zelo vedoželjna. Pri sedemnajstih je spoznala, da zanjo ozdravljenja ni, a je prepričala starše, da so jo dali v šiviljsko šolo. V svoji delavnici je imela šivalni stroj, prvi v Giengnu. S sestrama je začela šivati predmete in obleke iz polsti. Ker je bila zelo kreativna, je kmalu zaposlila nekaj šivilj, drugim je dajala delo na domu, in svoje sodelavke tudi spodobno plačevala. Nekega dne je našla kroj za slončka, ki je bil blazinica za bucike, izdelala model in odkrila, da je lahko tudi igračka.

Pet od šestih sinov brata Fritza je prepričala, da so ostali v podjetju. Prvi katalog je izšel leta 1892, vpis v register podjetij je sledil 1893. Prva igračka na koleščkih je bila narejena 1898. Nečak Richard je 1902 ustvaril brundajočega plišastega medvedka s steklenimi očmi, ki je bil povsem gibljiv. Leta 1903 je bila zgrajena tovarna, danes kulturna dediščina. Leta 1904 se je Richard ob vedno večji konkurenci domislil, da bi imele igračke zaščitni znak, gumbek v ušesu. V tovarni je bilo štiristo zaposlenih, rekli pa so ji deviški akvarij, saj je bila večina žensk.

Margarete, ki bi bila v svojem času obsojena na životarjenje in miloščino, je z bistrostjo, voljo, vztrajnostjo, srčnostjo in poslovnostjo ustvarila imperij. Zdaj ima v rojstnem kraju, kjer je zaradi pljučnice umrla leta 1911, sijajen muzej, kjer obiskovalci spoznajo zgodovino podjetja, otroci se igrajo, razstavljenih živali je okoli dva tisoč, odrasli pa morajo razvezati mošnjičke.

Medvedkova zmrzlina

Za 8 oseb potrebujemo: *3 rumenjake, 2 celi jajci, 270 g gozdnega medu, 150 ml mleka, 250 ml sladke smetane, prozorno folijo, 1 žlico olja, 100 g sesekljanih mandljev, 50 ml pomarančnega soka, štirioglat model, dolg 20 cm, led.*

V kovinski posodi zmešamo rumenjake, jajci, 120 g medu in z ročnim mešalnikom stepamo nad vodno kopeljo približno 10 minut. Nato damo posodo v ledeno mrzlo vodo in nekajkrat premešamo, da se krema popolnoma ohladi. Smetano trdo stepemo. Previdno vmešamo v kremo. V model, namazan z oljem in obložen s folijo, zlijemo zmes in damo v zamrzovalnik za najmanj 4 ure.

Zmrzlino vzamemo iz zamrzovalnika 15 minut prej, preden jo ponudimo. Zmrzlino zrežemo na rezine in razdelimo na krožnike.

Mandlje popražimo brez maščobe, dodamo pomarančni sok in preostali med, zavremo, polijemo na del krožnika in takoj postrežemo. Zmrzlino lahko pripravimo tudi dan pred slavjem.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Glede na letošnje muhasto poletno vreme, ko bomo, kot se šalijo nekateri, prej zarjaveli kot porjaveli, smo se očitno tudi Slovenci začeli zgledovati po Angležih, ki se menda nikamor ne odpravijo brez dežnika. Nikoli namreč ne veš, kdaj te bo spet presenetila kakšna ploha ali nevihta, zato je pametno imeti dežnik vedno pri roki. Če slučajno ne dežuje, pa lahko pride prav tudi kot zaščita pred soncem. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Svetovni dan čebel, ki so ga prav na slovensko pobudo razglasili Združeni narodi, predstavlja priznanje našim marljivim čebelarjem, ki si prizadevajo za ohranitev čebel, nujnih za življenje celotnega planeta. Medena ponudba in raznolike dejavnosti Čebelarskega centra Gorenjske v Lescah, ki bogatijo čebelarsko dediščino, pa so očitno navdušile tudi simpatičnega čebelarja, ki si je v prijetnem poletnem jutru privoščil okusno medeno kavo – vitaminov in energije bo tako dovolj za ves dan. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (443)

Dragoceni zaklad

Miha Naglič

»Ime mi je Luka Podlipnik, star sem šestnajst let in prihajam iz Slovenije, natančneje iz Rateč. Rateče mejijo z italijansko in z avstrijsko mejo. Tako sem že od malih nog odraščal v kraju, kjer se prepletajo različne kulture. Zato je bila nedvomno pravilna odločitev, da sem po končani Osnovni šoli Josipa Vandota Kranjska Gora odšel na Zvezno gimnazijo in zvezno realno gimnazijo za Slovence v Celovcu. Celovec, pravljično mesto, polno najrazličnejših kultur, mi je prav posebno pri srcu in mi daje še dodatno motivacijo za pisanje. V zadnjem času sem zelo aktiven na literarnih natečajih, pri katerih dobivam priznane nagrade. Najrajši pišem pesmi, eseje na aktualne teme, črtice … Ravno zato sem se odločil, da v letošnjem letu izdam trojezično knjigo z naslovom Dragoceni zaklad. Sprva je knjiga nastala v okviru natečaja, ki vsako leto poteka v Schwanenstadtu, nato pa sem se ob želji prijateljev, priznanih koroških in slovenskih literarnih umetnikov odločil za natis knjige. S pomočjo sponzorjev sem knjigo izpopolnil in jo dal tiskati. Knjiga je uspešno nastala in se bo predvidoma prodajala že septembra, v knjigarnah v Avstriji. Najverjetneje pa se sprašujete, kaj sploh pomeni naslov Dragoceni zaklad in kako sem pravzaprav dobil idejo za pravljico. Ideja se mi je prikradla nekega zimskega večera. Ob družbi prijateljev sem gledal prečudovito, večerno nebo, na katerem se je lesketalo polno zvezd. Med njimi tudi zvezda jutranjica. Nato sem kar hitro prišel do spoznanja, da je prijateljstvo kot zvezda. Je nekaj, kar ne bo nikoli ugasnilo, da je tam tudi takrat, ko je ne vidimo, da je torej simbol prijateljstva, kar je nekaj najdragocenejšega na svetu, za kar je vredno žrtvovati življenje. Iz te ideje je nastala trojezična pravljica z naslovom Dragoceni zaklad.«

Tako je svoj knjižni prvenec, ki prihaja med bralce, predstavil Luka Podlipnik, dijak iz Rateč. Dodana vrednost te prisrčne pravljice, ki jo je avtor tudi sam ilustriral, je v tem, da je trojezična. Kot taka se uvršča med tista dejanja, ki krepijo sodelovanje med tremi narodi, ki sobivajo v vse bolj povezanem prostoru med Gorenjsko, Koroško in Kanalsko dolino. Uvršča se tudi v tisto vejo slovenske književnosti, ki nastaja v zamejstvu, uveljavlja pa se zlasti v nemškem jezikovnem prostoru, kamor so ji pot odprli trije koroški pisatelji slovenskega rodu: Peter Handke, Florjan Lipuš in Maja Haderlap. Mlademu avtorju želimo, da bi šel po njihovih sledeh.

Luka Podlipnik, Dragoceni zaklad / Der wertvolle Schatz / Il tesoro prezioso, Vedi, Celovec, 2018, 28 strani

SKUPAJ JIH IMATA STO

Na Olševku pri Podjedovih in na Visokem pri Končevih sta 7. julija praznovala Abrahama prijatelja Franci Podjed in Vilko Konc. Bilo je zabavno in veselo druženje, manjkala pa ni niti odlična hrana.

Janez Kuhar

Oba sta se rodila 7. julija 1968, a Franci Podjed je uro starejši od Vilka Konca, zato je tudi prvi praznoval. Že v sredo, 4. julija, so prijatelji na Olševku s strojno mehanizacijo postavili pred domačo hišo slavljenca 25 metrov visok mlaj, največje presenečenje pa je bila povorka petdesetih najnovejših traktorjev, ki so jih pripeljali iz šenčurske in še treh sosednjih občin. Prvi je Franciju Podjedu čestital predsednik Krajevne skupnosti Olševek Rajko Perčič in mu zaželel sreče in zdravja ter vsaj še enkrat toliko let, v imenu vaščanov Olševka pa mu je čestitala prijateljica Tatjana Logar, ki je bila skupaj z možem Francijem »odgovorna«, da sta povorka traktorjev in sobotno praznovanje potekala brezhibno.

Skupaj imata sto let: Vilko Konc in Franci Podjed. / Foto: Peter Bukovnik

Slavje ob postavitvi 25 metrov visokega mlaja in povorko petdesetih traktorjev iz štirih občin pa so ponovili že dva dneva kasneje, 6. julija, in sicer na domačiji Vilka Konca na Visokem. Za nemoten potek in organizacijo so bili odgovorni njegovi delavci s Klemnom Koncem na čelu, traktorsko povorko pa sta kot presenečenje odlično izpeljala »ta mlada« Luka in Anže. Pri slovesni postavitvi obeh mlajev so sodelovali tudi prijatelji s konjskimi vpregami.

Franci Podjed z družino. Od leve: hčerka Teja, sinova Jani in Rok, slavljenec Franci in žena Vika. / Foto: Peter Bukovnik

S helikopterjem na Možjanco

Abrahamovec Franci Podjed je praznovanje okrogle obletnice sicer organiziral prav na rojstni dan, 7. julija, ko so se povabljenci zbrali na Jerganovi kmetiji na Možjanci, kamor so se pripeljali z lojtrniki. Slavljenca so presenetili prijatelji in ga na Možjanco pripeljali s helikopterjem. Na praznovanju ni manjkalo dobrega vzdušja in odlične hrane in pijače, za dobro voljo pa so poskrbeli štajerski Grešniki.

Franci se je rodil v kmečki družini na Olševku kot edinec, staršema mami Mariji in očetu Ludviku. Pred dvajsetimi leti se je resno lotil predelave mleka, danes pa to dejavnost uspešno vodita skupaj z ženo Viko.

Vilko Konc pa je praznovanje Abrahama pripravil na Miljah 14. julija, na prostoru za piknike ob reki Kokri, kamor so ga pripeljali z okrašenim zapravljivčkom, kjer so ga že čakali povabljeni gostje. Tudi njegovi gostje so bili zelo zadovoljni z dobro hrano, pijačo in še posebej z dobro voljo, ki je ni manjkalo. Za veselo razpoloženje je dolgo v noč skrbela skupina Galop.

Vilko se je kot tretji otrok rodil v kmečki družini na Visokem, staršema mami Juliji in očetu Jožetu. Leta 1997 je z ženo Anko odprl podjetje z gradbeno mehanizacijo, ki še vedno uspešno deluje.

Vilko Konc z družino. Od leve: hčerka Sanja, žena Anka, slavljenec Vilko in hčerka Maja. / Foto: Joža Hribar

Tako Franci kot Vilko sta verjela, da se z dobrim in poštenim delom marsikaj naredi in da se na dolgi rok dobro delo tudi poplača. Na obeh praznovanjih na Možjanci in na Miljah je bilo več kot sto povabljencev, med njimi pa tudi šenčurski župan Ciril Kozjek, ki je obema slavljencema čestital in zaželel predvsem zdravja. Čestitali so jima tudi vsi domači, prijatelji, vaščani in poslovni partnerji in jima zaželeli, da skupaj dočakata novih skupnih sto let.

Franci Podjed po pristanku s helikopterjem na Možjanci / Foto: Peter Bukovnik

Foto: Joža Hribar

Povorka petdesetih traktorjev za slavljenca Vilka Konca. Podobno presenečenje so pripravili tudi Franciju. Podjedu.

Začenjajo se Blejski dnevi

Turizem Bled ta konec tedna vabi na Jezersko promenado na tradicionalne Blejske dneve. Začeli se bodo danes ob 12. uri s kulinarično ponudbo Okusi Bleda ter sejmom domače in umetnostne obrti, ki bosta potekala tudi jutri in v nedeljo. Danes ob 16. uri bo možno prisluhniti koncertu Glasbene šole Bexley Grammar School, ob 18. uri bo na gladini jezera nastopila Godba Gorje, večer pa bosta zaznamovala raper Nipke in skupina Kingston. Jutri ob 19. uri bo gala koncert dobitnikov nagrad na Blejskem zlatem mikrofonu, ob 21. uri Večer z Big Bandom Bled in gosti Otom Pestnerjem, Alenko Godec in Petrom Savizojem, ob 22. uri pa bodo na jezeru zasvetile lučke. V nedeljo ob 11. uri bo znova možno prisluhniti Godbi Gorje, po 18. uri pa bo za zabavo skrbel ansambel Slovenski pozdrav.

HUMOR, HOROSKOP

Alemars, s. p., vedeževanje
Tanja 090 43 77
Cena minute je 1,69 EUR + DDV.
Alemars vedeževanje, Dolinšek Tanja s.p., Trboje 33, Kranj

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Res imate še veliko dela, a družina bo od vas pričakovala, da se ji maksimalno posvetite. Roko na srce – komaj čakate, da vas partner postavi pred dejstvo, ker zato ne boste imeli slabe vesti. No ja, kakorkoli, obeta se vam prijeten konec tedna.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Pazite na izražanje svojih čustev. Ste prenapeti, zato vaše izjave ne bodo nikogar očarale, temveč prej nasprotno. O svoji bolečini govorite, namesto da jo skrivate v podzavest. Veseli boste sporočila in vabila nekoga, ki ga dolgo niste videli.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Tako duhovno, osebno kot poslovno boste imeli v tem tednu veliko izzivov. Vse to vam bo pogodu, saj ste človek akcije in vedno radi spoznavate nove stvari in si znate vzeti čas za tisto, kar vas veseli. Čaka vas lepo presenečenje.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Posvetili se boste svojim raznolikim hobijem in skušali izkoristiti vsak trenutek samo zase in svojo osebno srečo. Saj veste, vedno se razdajate samo drugim, nase pa pozabite. Veliko stvari se vam bo obrnilo na bolje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Končno boste naredili nekaj zase, pa naj bo to zaradi zdravja oziroma dobrega počutja ali pa nakupovanje novih oblačil. To sta res dve skrajnosti, a vsakih pet minut bo dobrodošlih v vašem napetem, hitrem ritmu vsakdana.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Že dolgo časa nekaj pričakujete, pa se vam nikakor ne rešuje pozitivno. Vaše besede bodo končno naletele na prava ušesa in obeta se vam zmagoslavje. Zaradi nepomembnih stvari boste prišli v navzkriž z nekom, ki vam veliko pomeni.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Poskrbeli boste za svoje zdravje in si v prvi vrsti priskrbeli miren dopust. Slaba vest bo odveč, čeprav vas bo spremljal občutek, da si ne smete privoščiti malce lenarjenja. Pri financah se bremenite, vložili boste več truda in presenečeni boste.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Nekaj časa posvetite kondiciji, lahko je to samo sprehod po poletnem travniku. Počutili se boste veliko bolje kot sicer. V ljubezni boste doživljali vzpone, saj si padcev nič več ne dovolite. Tvegan posel vam bo prinesel dobiček.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Ker še preveč dobro veste, kaj pomeni biti iskren s seboj, boste v prihodnjih dneh težko prenašali ljudi, ki tega še ne razumejo. Bodite mirni in potrpežljivi, vse to vam prinese dobre rezultate. Ne bodite preveč razsipni, umirite se.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Zmanjkovalo vam bo prostega časa, in če boste hoteli imeti trenutek zase, se boste morali kar potruditi. Odvisno bo le, koliko vam bo vse skupaj pomenilo – in odpovedali se boste stvarem, ki naj ne bi bile na prvem mestu.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Mislili boste, da ste čarodej in da ste lahko na različnih mestih naenkrat. Še pravi čas se boste streznili in dodelili naloge tistim, ki imajo več prostega časa kakor vi sami. Nekdo bo končno prišel z besedo na dan in presenečeni boste.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Zamera, ki jo držite v sebi, vam bo samo dvigala pritisk. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste precej ambiciozni. Novice vas bodo razveselile.

TA JE DOBRA

Kranj najlepše mesto
Sredi črne Afrike v savani strmoglavi letalo. Preživijo Rus, Italijan in Slovenec. Ujamejo jih ljudožerci. V kotlu vre, ko Italijan pade na kolena in prosi za milost.
»Prav,« ukaže poglavar Zumba: »Tistega, ki bo povedal, katero je najlepše mesto na svetu, ne bomo pojedli.«
Italijan kot iz topa: »Večni Rim!«
Poglavar: »V kotel z njim.«
Poskusi Rus: »Sankt Peterburg.«
Zumba: »No, ta bo za juho.«
Precej preplašen potiho zine Slovenec: »Kranj.«
Zumba z blaženim nasmehom: »Rešen si, ne bomo te pojedli.«
Potem se Italijan in Rus zadereta iz kotla: »Ne ga srat, poglavar, kdo pa je že kdaj slišal za Kranj!«
Poglavar Zumba: »Vidva bosta meni govorila! V Kranju na FOV sem jaz doktoriral.«

Nove hlače
Ni ga bilo večjega prevaranta, kot je bil krojač, ki mu je Janez dal sešiti nove hlače. Enkrat je založil blago, drugič mera ni bila prava, tretjič se je izgovarjal, da je zmanjkalo elektrike ... in tako je minilo skoraj eno leto.
Nakar Janezu prekipi: »Poglejte, gospod krojač, Bog je v šestih dneh ustvaril svet, vi ste pa moje hlače mečkali celo leto.«
»To drži,« prizna krojač. »Ampak poglejte te čudovite hlače. Kaj je pa nastalo iz sveta?«

Okrogla obljuba
Bog je obljubil moškim, da bodo lahko našli dobre in poslušne žene na vsakem vogalu. Nato je naredil svet okrogel in se je smejal in smejal ...

Aktualni politični
Kaj dobiš, če opereš politika?
Umazano vodo in čistega kriminalca!

LAŽJI SUDOKU

6	9	3	5	7	2			8
		4	6					3
	8				9	7		
1			2				3	
	6	9				5	4	
	3				8			1
		5	8				2	
7					4	1		
3			1	2	5	9	6	

Rešitev:

6	9	3	5	7	2	4	1	8
2	1	4	6	8	7	9	5	3
5	8	7	4	3	9	7	6	2
1	4	8	2	9	6	3	3	5
9	6	9	3	1	4	5	4	7
4	3	5	7	6	8	1	9	6
7	5	2	9	4	1	6	8	4
8	7	6	1	5	3	2	7	9
3	2	1	8	7	5	8	2	1

TEŽJI SUDOKU

3		2			8			5
	5			3			9	6
				9			2	
	1			5				2
9								7
6				4			1	
	7			1				
4	3			7			6	
2			4			9		3

Rešitev:

3	9	2	1	6	8	7	4	5
4	5	7	2	3	9	1	6	8
8	6	1	5	4	7	3	2	9
1	4	6	8	5	9	7	3	2
7	8	5	9	6	4	2	1	3
9	2	3	7	1	5	8	9	6
5	7	9	3	1	6	2	8	4
6	2	5	7	4	3	8	1	9
2	9	8	6	2	1	4	5	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	VLAGA	KRISTUSOV UČENEC	DRŽALO	RIBIŠKI KAVELJČEK	LATINSKI PREVOD BIBLIJE	NEDA UKRADEN	JANEŽ PO LATINSKO	PASJA PASMA	PASJA KOČA	SUŠILEC ZA LASE	POKRAJINA V GRČIJI	BLAGAJNIŠKI LISTEK PRI NAKUPU
NAŠA ŠPORTNA PLEZALKA (M. Č.)								11				
PRIMERNOST (KNJIŽNO)												
GORA V KAMNIŠKO SAVINJSKIH ALPAH		10				SL. IGRALKA (NINA) / EVROPSKA OTOČNA DRŽAVA						
RISTO SAVIN			PROPELER / NASELJE VZHODNO OD ŽALCA						LEPO VEDENJE	IZGOVOR ČRKE Q / KRČEVINA, ROVT	1	
REŽISER VAVRA							KRMILO / STRANICA V TRIKOTNIKU					
TRENJE				KAMEN Z AVALE	VELIKA KAMNITA GMOTA / JAKOST						IGLIČAST GRM Z JAGODAMI	MESTO V ITALIJI
DRŽAVA V ZDA								KMEČKA SOBA / MITOLOŠKI LETALEC				
GORENJSKI GLAS	OTROŠKI VRTILJAK S KONJIČKI	PILOT, LETALEC / NAUK O ATOMIH								ROBERTO SAVIANO / REKA V FRANCIJI		
KARTA PRI TAROKU						ACETATNA CELULOZA / STARA JAP. PRESTOLNICA						
HITRA MITOLOŠKA TEKAČICA						4			MI, VI, ? / POVIŠANJE TEMPERATURE ZRAKA			
ITAL. REŽISER (FRANCESCO)					DRUGO IME ELVISA PRESLEYA / KOŠARKAR LORBEK						PANOŽNA BOLNIŠNICA	KARAMBOL
URŠKA MAJDIČ			KATRAN / ORGAN NEKATERIH ŽUŽELK				FRKLJA (NAREČNO)	MERA ZA RITEM / VULKAN NA HAVAJIH (MAUNA)				
FIN PESEK, MIVKA				PEVEC IRGOLIČ / NAŠ BIVŠI NOGOMETAŠ (JANI)						LUKA REPANŠEK / PEVEC ROBIČ		
POSADKA						MAJHEN PTIČ IZ DRUŽINE ŠČINKAVCEV						

GLAVNO MESTO BOLIVIJE				8		NAŠ KIPAR (ZDENKO) / KRETNJA					9	LESENO OBUVALO	RIBJE JAJČECE	MOJZESOV BRAT	LOMILKA	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	GORENJSKI GLAS	ZARJA	SMUČARKA MAZE	RUDI ŠELIGO	ZAPELJIVEC	ENO LETO STAR OTROK	KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE
AKROMATIN EKARIT PIPALKA SHAW TAKSACIJA	DODAN ALI PRIPISAN DEL BESEDILA	GRŠKA BOG. MODROSTI / MEHKO KOZJA USNJE						VELIKA ZAČETNA ČRKA									OSREDNJI DEL STEBLA	6					
IZBIRA MED DVEMA MOŽNOSTMA							AGAVI PODOBNA RASTLINA	SKLENJEN EL. KROG / POHORSKI GRANIT									ENA OD DIMENZIJ / OZEMLJE, ZEMLJIŠČE						
GRŠKI BOG SMRTI				NEKDANJA AMERIŠKA GLASBENA SKUPINA	PISATELJ DOLENC					SNOV V CELIČNEM JEDRU / RAŠEVINA		7								ZADETEK PRI NOGOMETU / PISNO ŠOLSKO DELO			
IRSKI DRAMATIK (GEORGE BERNARD)					REKA NA HRVAŠKEM / ILUSTRACIJA						PEVKA JURČEVIĆ / SVET, VESOLJE					ETILNI ALKOHOL / JADRANSKI POLOTOK							NAJVEČJA ARTERIJA
TANJA ODAR			ŽLAHTNI PLIN (Ar) / OTOK PRI IRSKI						VELIKA KAČA, UDAV / GODRNJAV ČLOVEK				PRITOK REKE UNE V BOSNI	RAZJEDA NA KOŽI / STARI GERMANI				INDIJSKA BOGINJA ŽIVLJENJA	KOCKA PO LATINSKO	3			
OBRI						SPELEOLOG / JAPONSKA UTEŽNA MERA						UGAŠEN DEL ČESA / REKA V RUSIJI							IGRA NA SREČO / LITINA, ULIV				
IZVOR			2	STATIV, STOJALO / ČRT KANONI						IRSKI PEVEC / DOMINIK KOZARIČ					ČOK ZA SEKANJE DRV / OLIVIA JOHN						NEIL ROBERTS / NICK NOLTE		
MATEMATIČNI IZRAZ							POKAZATELJ										RJAVI PREMOG						
FRANCOSKI ODRSKI PLES							GOZDNI PRIRASTEK LESA PO VRSTAH DREVES								5		PEVKA KRAŠEVEC						

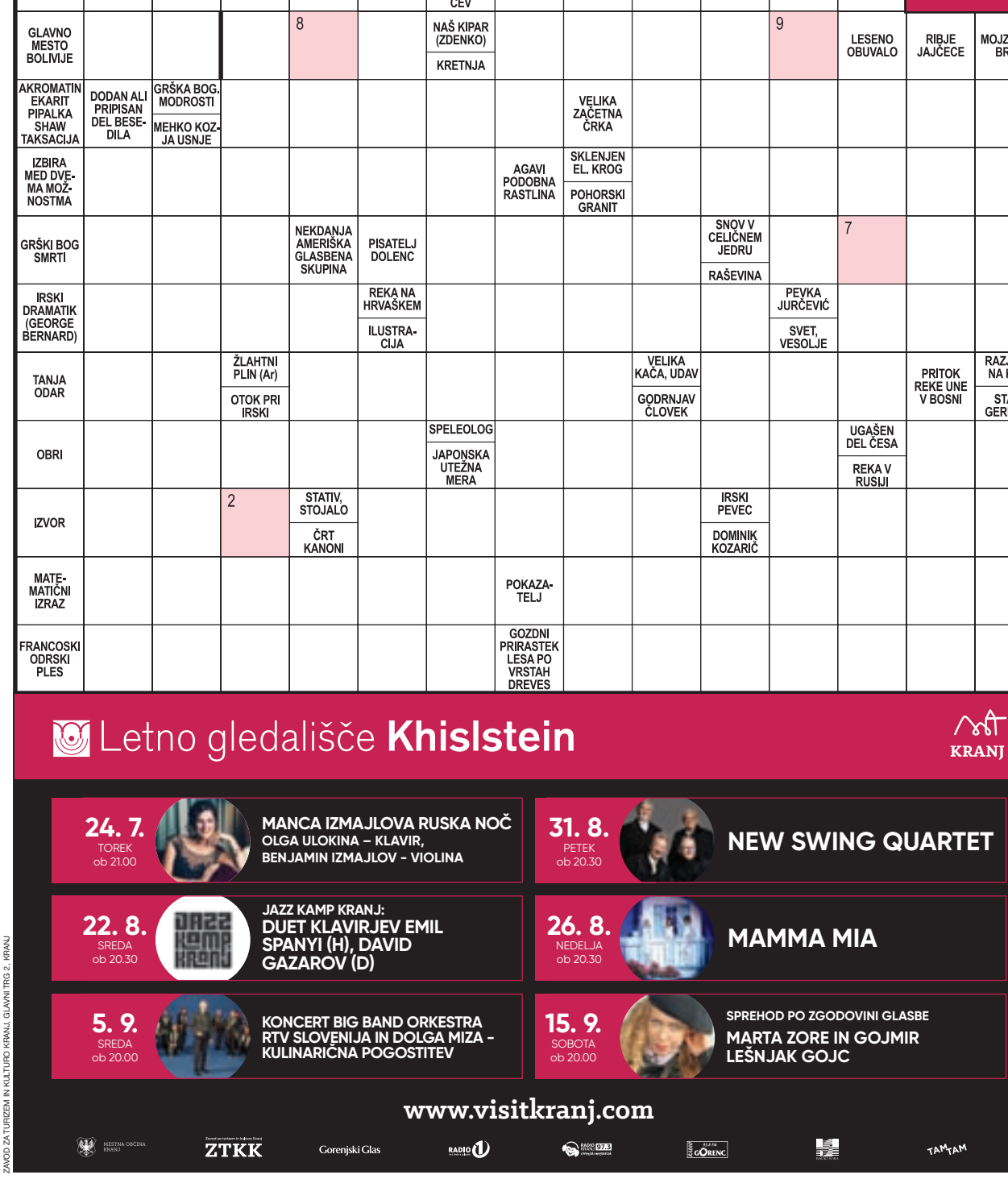

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ, GLAVNI TRG 2, KRANJ

1.–3. nagrada: 2-krat vstopnica za New swing Quartet – 50 let na odru, 31. 8. 2018, Letno gledališče Khislstein

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 1. avgusta 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11					

DRUŽABNA KRONIKA

PEŠ NA PIVO IN CVETJE

Druščina prijateljev iz Poljanske doline se je letos že četrtič peš odpravila na festival Pivo in cvetje v Laško. Po 115 prehojenih kilometrih so fantje prvo pivo popili s še večjim užitkom, kot bi ga sicer.

Ana Šubic

Idejo, da se na Pivo in cvetje odpravita peš, sta pred štirimi leti kot prva uresničila Samo Knafelj in Rok Peternelj, v kasnejših letih so se jim pridružili še drugi. Minuli teden so se v Laško peš odpravili Matej Peternel, David Kovač, Urban Jelovčan, Rok Madjar, Domen Kosmač in že omenjeni Rok Peternelj, približno sedemdeset kilometrov poti pa jih je spremljala tudi njegova sestra Eva, ki se je zaradi prehudih žuljev morala posloviti od fantov. Pot so začeli v sredo popoldne na Hotavljah in še isti večer prišli do Valburge, naslednji dan so prispeli v Izlake, v petek popoldne pa so bili po 115 prehojenih kilometrih že na festivalu v Laškem. Slabo vreme jim še nikoli ni povzročilo toliko težav, kljub temu pa je bil pohod po vzdušju eden najboljših. Držali so se tudi pravil, ki veljajo že od prvega pohoda, in sicer da med potjo ne zapravijo niti evra, da jo v celoti prehodijo in da do prihoda na cilj ne spijejo niti kaplje alkohola.

Na Kokrici pri Kranju smo pred dnevi v objektiv ujeli domačina Renata Verliča, kitarista Hišnega ansambla Avsenik, ki je nekoč igral pri tudi pri Ansamblu bratov Avsenik, ter dolenjskega harmonikarja Davida Brinovca in dobrega poznavalca narodno-zabavne glasbe, Kranjčana Aljaža Miklavčiča - Oberkrainerja. Slednji je dobremu prijatelju z Dolenjske pomagal uresničiti veliko željo, in sicer da spozna legendarnega Avsenikovega kitarista. Brinovec je bil sicer desna roka godca Franca Flereta iz Krtine pri Dompred štirimi leti z zmago na televizijskem natečaju Mlada zvezda rakete.

Če ste spremljali sobotne Melodije morja in sonca (MMS), ste najbrž opazili tudi Marto Zore v vlogi predsednice strokovne žirije. Glasbenica iz Kranja se v zadnjem obdobju skupaj z Gojmirjem Lešnjakom Gojcem veliko posveča projektu Sprehod po zgodovini glasbe. Koncert po aprilski premieri v Ljubljani septembra prihaja v kranjski Khislstein.

Jan Plestenjak pa se medtem pripravlja na oktobrski veliki koncert v Stožicah, s katerim bo praznoval 25-letnico kariere. Na Primorskem živeči Škofjeločan je seveda obiskal tudi nedavni MMS v Avditoriju Portorož.

žalah, ki je od lani pokojni. Že od malih nog mu Fleretova glasba pomeni vse.

Na Štularjevi kmetiji v Strahinju pri Naklem pa so nedavno odprtje novega skladišča pospremili tudi z zabavnim programom. Odprtje je povezovala Jasna Kuljaj, občinstvu pa se je predstavila tudi Marcela Barle s Skaručne pri Vodicah. Mlada pevka je dekle gospodarjevega sina Mihe Štularja. Ima svojo skupino Marcela IN, ki se je začela uveljavljati

Foto: osebni arhiv

Drugi postanek na poti v Laško je bil v Žejah pri Komendi.

Dobro razpoložena druščina ob prihodu na cilj / Foto: osebni arhiv

Foto: Gorazd Kavčič

Legendarni Avsenikov kitarist Renato Verlič, harmonikar David Brinovec in Aljaž Miklavčič - Oberkrainer

Pevka Marcela Barle in voditeljica Jasna Kuljaj na Štularjevi kmetiji v Strahinju pri Naklem / Foto: Primož Pičulin

Foto: Katja Kodba

Marta Zore je vodila žirijo na Melodijah morja in sonca. V Kranju bo pripravila koncert Sprehod po zgodovini glasbe.

Foto: Katja Kodba

Na Melodijah morja in sonca je bil tudi Jan Plestenjak. Na sliki z direktorico Avditorija Portorož Dragico Petrovič.

VRTIMO GLOBUS

Eli Roth in Lorenza Izzo se ločujeta

Režiser **Eli Roth** (46) in igralka **Lorenza Izzo** (29) se po šestih letih zakona ločujeta. »Z izjemno ljubeznijo in spoštovanjem sva se odločila, da se kot par razideva. Za nama je neverjetna pot, ljubiva se in ostajava še naprej dobra prijatelja. Po šestih čudovitih letih se razhajava, ker si želiva kar se da izpopolnjeno in veselo življenje,« sta zapisala v izjavi za javnost. Spoznala sta se leta 2013 med snemanjem filma The Green Inferno in se poročila leto kasneje.

Michelle Williams se zdravi zaradi depresije

Članica skupine Destiny's Child **Michelle Williams** (37) se je zaradi depresije odločila za zdravljenje v psihiatrični bolnišnici. Oktobra lani je v pogovorni oddaji The Talk priznala, da je večkrat razmišljala o samomoru. »Že dolgo se borim proti depresiji. Pri petindvajsetih še nisem vedela, da gre za depresijo, ki se je pri meni pojavila med trinajstim in petnajstim letom,« je priznala pevka, ki je dobila ogromno podpore od svojih oboževalcev.

Zvezdnica Resničnih gospodinj na zdravljenju

Luann de Lesseps (53), zvezdnica resničnostne serije Real Housewives (Resnične gospodinje), se je znova prijavila v center za odvajanje odvisnosti. Igralka se je prvič odločila za zdravljenje alkoholizma decembra lani. Še pred kratkim je oznanila, da praznuje šest mesecev treznosti. Ni znano, ali je z njeno odločitvijo po ponovnem zdravljenju povezan kakšen neprijeten dogodek. Televizijska mreža Bravo, ki ustvarja šov, je podprla njeno odločitev.

Hči Michaela Jacksona biseksualka

Hči pokojnega Michaela Jacksona **Paris Jackson** (20) se sprašuje, čemu taka drama okoli njene spolne usmerjenosti. Kot pravi, je že pri štirinajstih javno spregovorila o tem. »Obstajajo fotografije, ko sem se poljubljala z žensko. Pri osmih letih sem priznala, da sem zatreskana v deklico, pri štirinajstih sem se razkrila pred celim svetom. In ne, nisem biseksualka, enostavno ljubim različne ljudi.«

Mila je glasbenica poljskih korenin, ki živi v Kranju. Na nedavnih Melodijah morja in sonca je nastopila z živahno skladbo Jaz bi šla naprej, ki govori o novih začetkih, zaljubljenosti ... Kot pravi, je pesem zanjo simbolična, saj tudi v svojem življenju ta čas piše nove zgodbe. / Foto: Urša Premik

Izražajo se preko keramike

Trinajsti Mednarodni simpozij umetniške keramike, ki ga organizira Zavod V-oglje pod vodstvom Barbe in Nika Štembergar Zupan, se je zaključil z okroglo mizo na temo Osebno izražanje v keramiki.

Maša Likosar

Okroglo mizo o osebnem izražanju v umetnosti je vodila Ifigenija Simonović (na sliki desno). / Foto: Tina Dokl

Šenčur – Mednarodnega simpozija umetniške keramike V-oglje, ki je namenjen predvsem povezovanju, izobraževanju, izmenjavi znanj in izkušenj ter pogovoru o novodobnih trendih v keramiki, se je letos udeležilo štirinajst umetnikov. "Gostje lahko pridejo le na povabilo, in sicer največ dvakrat v življenju, ostali udeleženci lahko pridejo večkrat, a za maksimalno tri dni. Do sedaj smo imeli sto enaintrideset gostov iz tridesetih držav," pojasni Barba in nadaljuje: "Letos smo imeli tri udeležence iz Amerike, ostali so bili Slovenci. Nenapovedano nas je z obiskom presenetil tudi direktor muzeja keramike iz Berlina Heinz J. Theis, kar nam je bilo v veliko čast."

Na simpoziju ima vsak umetnik proste roke in optimalne pogoje, da lahko izdela tisto, po čemer je prepoznaven in pri čemer je suveren, le tako so res lahko nastale visoke umetnine. "Nastale so skulpture, posode, slike, okraski, krožniki. Letos je bilo precej lončarskih izdelkov, a ne gre za običajno lončevino, kot jo poznamo iz zgodovine, temveč za nadgrajene izdelke z dodano umetniško vrednostjo."

Simpozij so po štirinajstih intenzivnih dnevih ustvarjanja in učenja zaključili z okroglo mizo, ki jo je vodila pesnica, lončarka in predsednica slovenskega centra Pen Ifigenija Simonović, tema je bila osebno izražanje v umetnosti. Vodji simpozija Barbi Štembergar Zupan keramika pomeni način življenja. "S keramiko se ukvarjam tako službeno kot ljubiteljsko in le preko keramike se lahko osebno izrazim. Uporabljam vse tehnike, a predvsem zelo rada delam na lončarskem vretenu. Svoje izdelke doživljam kot lupine, ki jih lahko vsak različno dojame, morda kot dekorativni ali pa uporabni predmet."

Vsi izdelki letošnjega simpozija umetniške keramike bodo od 1. oktobra dalje tri tedne na ogled na pregledni razstavi v Muzeju Občine Šenčur, potem bo od vsakega umetnika eno delo ostalo v muzeju, ostala pa bodo shranjena v zbirki zavoda V-oglje. "Imamo edino stalno zbirko umetniške keramike, ki je na svetovnem nivoju in katere posebnost je, da je vsa nastajala pred našimi očmi in o vsakem izdelku vemo vse," pravi Barba in doda: "Pomembno je vedeti, da je Zavod V-oglje kot center keramike v Sloveniji leta 2011 postal prvi slovenski član svetovnega združenja keramikov International Academy of Ceramics, na kar smo izredno ponosni." Ob koncu simpozija so vsem umetnikom podelili tudi zahvale za udeležbo.

Učenci zbirali odpadno olje

Učenci na Zgornjem Gorenjskem so v posebni akciji zbrali več kot enajst ton odpadnega olja. Zmagovalci so učenci 4.a iz Mojstrane, ki so zbrali kar 53 litrov olja na učenca.

Urša Peternel

Učence so odpeljali na nagradni izlet na morje.

Jesenice – V kar 26 osnovnih šolah na območju Zgornje Gorenjske je v tem šolskem letu potekala akcija zbiranja odpadnega olja. Projekt, ki so ga sofinancirali občine in komunalna podjetja, je vodilo jeseniško javno komunalno podjetje JEKO, sodelovali pa so četrtošolci, ki so k sodelovanju povabili tudi sorodnike, sosede ... Kot so povedali v podjetju JEKO, je bilo najprej izvedeno izobraževanje četrtošolcev, nato pa so učenci odpadno jedilno olje iz gospodinjstev prinašali v zbirne centre. Z rezultati oziroma zbrano količino odpadnega jedilnega olja so v JEKO izredno zadovoljni, saj so učenci zbrali več kot 11,5 tone tega odpadka, največ pa v 4.a razredu Osnovne šole 16. decembra Mojstrana, in sicer v povprečju kar 53 litrov olja na učenca. Za nagrado so pripravili izlet v Piran in iz vsake občine, ki je sodelovala v projektu, tja peljali po en oddelek.

Ker se je takšen način ozaveščanja izkazal za zelo uspešnega, so se občine in komunalna podjetja odločili, da bodo s projektom v takšni obliki nadaljevali tudi v prihodnje.

Kot ob tem poudarjajo v podjetju JEKO, je odpadno jedilno olje treba ločevati in shranjevati posebej, nato pa ga prinesti v lokalni zbirni center. Olja, ki nam ostane po pečenju ali cvrtju, nikakor ne smemo zliti v straniščno školjko, greznico ali odtočni sistem, saj s tem lahko ustvarimo veliko škodo, zamašimo odtočne cevi ali celo čistilne naprave. Reciklirano olje je mogoče predelati v biodizel, torej ekološko gorivo, ki ne onesnažuje okolja.

PREJELI SMO

Gorenjska brez žoge?

Potem ko je padel zastor na sceni svetovnega nogometa, je za ljubitelje tega športa spet na vrsti domača scena. Za nas, Gorenjce, so seveda v ospredju gorenjski klubi in njihovi rezultati. Priznam, da se kot navijač in ljubitelj bojim sezone pred nami.

Prvoligaš Triglav še v eno sezono vstopa brez razsvetljave nad glavnim igriščem. Mesto s šestdesetimi milijoni proračuna ne zmore osnovnega stroška že leta, dejansko je klub v prvi ligi pogojno, ker reflektorje morajo imeti prvoligaški stadioni. Ujetost v zgodbo »ko bo nova tribuna, bodo luči« je seveda tipičen proizvod naše miselnosti – luči imajo v »velemestih«, kot so Krško, Velenje, Celje ... Kranj je v temi. In če bo sezona trda zaradi boja za obstanek, je podatek o mrku pri lučeh seveda dokaz o nekdaj športnem mestu, ki caplja za drugimi.

V drugi ligi Gorenjska sploh nima predstavnika. Katastrofalno, a resnično. Bled ni uspel s prebojem, Zarica je izpadla. Potencialna nogometna središča, kot so Jesenice, Šenčur in še kakšno, so daleč od takih ciljev, ker še v tretji ligi (v prihodnji sezoni bosta le dve v Sloveniji) gorenjski klubi po številčnosti zaostajajo za ljubljanskimi, s katerimi skupaj tekmujejo v ligi desetih moštev. Kje so ambicije, kje potenciali, je težko reči. Njega dni je bilo na drugoligaškem derbiju Triglava in Šenčurja 1500 gledalcev.

Tudi pri mladih je le Triglav stalnica in v prvi ligi je na skupni lestvici vedno bliže vrhu kot dnu. Toda pri dečkih je v zahodni prvi ligi najti le še novinca Savo. Tudi v drugi ligi ni dosti bolje, včasih pa so se v Šenčurju spogledovali s prvo ligo mladih, v Britofu so jo imeli, v Lescah in na Jesenicah in Škofji Loki so bili prebliski – a se je nekaj dogajalo.

Pogoji se bodo v prihodnje še zaostrili, lige bodo številčno manjše in zato bolj zahtevne. Gorenjski nogomet (osredotočam se na Gorenjsko, kot je organizirana v NZS) počasi izgublja še tisti stik s slovenskim, ki ga je imel do zdaj. Zanimivo: vodilni ljudje medobčinske nogometne zveze pa so desetletje in več bolj ali manj isti. Prav neuspešna menjava generacij tudi na tem področju pa je še ena od stalnic gorenjskega nogometa, ki je zdavnaj izgubil središča, kot je Tržič, da o nemoči Jesenic kot ene zibelk gorenjskega nogometa ne pišem.

Napredek pri infrastrukturi so mnogi klubi naredili in igrišča so boljša kot nekoč. Je na njih dovolj mladih in ali je selekcija prava in dobra? Vprašanja, ki se zastavljajo, niso prijetna in odgovori niso lahki: najbolj množičen gorenjski ekipni šport caplja na mestu, o tem ni dvoma. Prehitevajo nas druga okolja in pokrajine, gorenjski nogomet pa je še vedno usmerjen v zapiranje, in ne v iskanje novih ljudi in rešitev. Škoda.

Miran Šubic, univ. dipl. novinar – nekdanji nogometni delavec

Pustolovščina na Krvavcu

Poletno sezono bodo na Krvavcu popestrili z dodatno ponudbo, ki so jo poimenovali Pustolovščina Krvavec.

Aleš Senožetnik

Grad – Na Krvavcu, kjer vse več pozornosti namenjajo tudi poletni sezoni, so turistični ponudbi dodali nov produkt, ki nagovarja družine in vse druge pohodnike, ki iščejo lažje in slikovite pohodne poti ter doživetja v naravi. Pustolovščina Krvavec, kot so ga poimenovali, prinaša tri urejene pohodne poti, ki vodijo po znanih in manj znanih kotičkih Krvavca na kraljevski Zvoh, cvetočo Kriško planino in idilično Dolgo njivo. Vsaka od poti pa ima tudi GPS točke, na katerih se skrivajo t. i. škratorunski simboli. »Pustolovščina Krvavec tako na zanimiv način in slikovito predstavi bistvene značilnosti Krvavca, v njej najdete zanimive informacije tako o bogatem rastlinstvu Krvavca kot o njegovi zgodovini (Plečnikova kapela, RTV stolp), pastirski tradiciji in prelepih kotičkih, ki so bili doslej večini obiskovalcev Krvavca kar nekoliko skriti,« novo ponudbo komentirajo na Krvavcu.

Vse poti se začnejo in končajo na zgornji postaji kabinske žičnice, pri Brunarici Sonček, zemljevid pustolovščine pa je na voljo brezplačno.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 21. 7.
19.15 SICARIO 2: VOJNA BREZ PRAVIL
16.40 NEBOTIČNIK
15.00 UKRADENA PRINCESA, sinhro.
17.30 IZGUBLJENA MED VALOVI
21.30 OCEANOVIH OSEM
20.45 LJUBITI PABLA
13.00, 15.15 NEVERJETNI 2, sinhro.
12.45, 18.30 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO
18.10, 20.20, 22.25 NEBOTIČNIK
14.50 TERMINAL
16.10, 20.50 ANT-MAN IN OSA
13.50, 18.30 ANT-MAN IN OSA, 3D
19.00 PRVO OČIŠČENJE
21.20 IZGUBLJENA MED VALOVI
13.30, 15.30 UKRADENA PRINCESA
19.20 TI LOVIŠ!
21.00 OCEANOVIH OSEM
14.00, 17.30 NEVERJETNI 2, sinhro.
16.30 NEVERJETNI 2, 3D, sinhro.
15.50, 20.30, 22.35 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 21. 7.
18.00, 20.00, 22.25 SICARIO 2: VOJNA BREZ PRAVIL

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 20. 7., sobota, 21. 7., in nedelja, 22. 7.
20.30 TERMINAL

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Ob obletnici prvega vzpona

V počastitev šestdesete obletnice prvega vzpona po smeri Grintovčev steber je pri Češki koči potekal zanimiv dogodek Ujeti ravnovesje.

Aleš Senožetnik

V spomin na šestdeseto obletnico prvega vzpona po smeri Grintovčev steber je Klara Žvokelj z ekipo umetnikov in gornikov pripravila zanimiv dogodek, v sklopu katerega so pot tudi osvetlili z baklami in čelnimi svetilkami. / Foto: Primož Šenk

Ravnotežje v gorah so iskali tudi »slacklinerji«. / Foto: Primož Šenk

Jezersko – Jožef Žvokelj, Vinko Grilc in Štefan Lisec so pred šestdesetimi leti prvič preplezali smer Grintovčevega stebra. V počastitev obletnice je umetnica Klara Žvokelj v sodelovanju z Gorsko reševalno službo Jezersko, Planinskim društvom Jezersko, možem Urošem ter še nekaterimi kulturniki pripravila zanimivo umetniško intervencijo z naslovom Ujeti ravnovesje: Grintovčev steber.

Klara Žvokelj je magistrska študentka kiparstva na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, ki v svoji magistrski nalogi združuje strast do plezanja z umetnostjo. »V magistrski nalogi se ukvarjam s konceptoma doživetja, kot ga razumeta nemška teoretika Georg Simmel in Wilhelm Dilthey. Prvi razlaga, da je življenje najbolj doživeto, ko si na robu, kar je zelo blizu doživljanju alpinistov, medtem ko drugi govori o podoživetju, saj kar doživljamo v trenutku, že prehaja v preteklost, zato je smisel doživetja v podoživljanju, ko se lahko distanciramo od dogodkov. Tako sem sama združila oba koncepta, torej sem podvig prvopristopnikov doživljala skozi plezanje, podoživljala pa skozi skulpturo, ki sem jo postavila,« teoretski vidik razlaga Žvokljeva.

Na Pastirski skali na Zgornjih ravneh nad Češko kočo je že konec junija postavila skulpturo iz kamenja in skal, ki spominja na možica, kakršni v gorah kažejo smer, podrobnosti pa razkrijejo, da prikazuje plezalno smer v Grintovškem stebru, s klini, ki jih je uporabljal Jožef Žvokelj, in konopljevko, vrvjo, ki so jo pred šestdesetimi leti uporabljali alpinisti. V sklopu dogodkov so plezalno smer osvetlili s čelnimi svetilkami, preostanek poti na Grintovec pa z baklami, o čemer je Klarin mož Uroš razmišljal že dlje časa. Land artist oziroma zemeljski umetnik Miha Brinovec, znan kot izvrsten mojster balansiranja kamnov, pa je postavil več manjših skulptur. Svoje so dodali tudi druge vrste mojstri ravnotežja. T. i. slacklinerji, ki hodijo po napetem traku, so se namreč »sprehodili« nad Škrbino.

Drugi del dogodka se je odvil minulo soboto, ko so violinistka Nina Pečar, metalofonist in violinist Gregor Mavčič ter didžeriduist Vasja Stojanovski na Češki koči pripravili glasbeni večer, na ogled pa sta bili tudi razstava fotografij ter videoprojekcija prvega dela projekta. Obakrat pa je artist Klemen Jakopin zaplesal z ognjeno palico.

Za intervencijo, kakršni smo v slovenskih gorah redko priča, je požela precej odobravanja tako lokalne skupnosti na Jezerskem kot tudi kulturnikov in umetnikov, je pa avtorico presenetil negativen odziv nekaterih posameznikov iz vrst planinske organizacije, ki tovrstnih projektov ne podpira. »Zdi se mi pomembno, da spoštujemo tradicijo, hkrati pa je pomembno gledati v sedanjost in prihodnosti. Danes se vzpostavlja gorniška scena, ki ni enaka prejšnji. Ne zdi se mi smiselno tega zanikati, ampak to sceno vključiti v gorniško kulturo,« pravi sogovornica.

Kot pravi Klara Žvokelj, se bo tudi v prihodnje posvečala raziskovanju kulturnega udejstvovanja znotraj gorništva, saj v gorah velikokrat naletimo na znamenja in pomnike, ki jih je iz kulturnih, političnih ali verskih razlogov postavil človek.

Pohodnikom bo skulptura nad Češko kočo na ogled še do konca septembra.

Cona trideset na Cesti Toneta Tomšiča

Urša Peternel

Jesenice – Na Cesti Toneta Tomšiča na Jesenicah bodo vzpostavili cono z omejitvijo trideset kilometrov na uro, in sicer od križišča z regionalno cesto pri gimnaziji do stavbe Cesta Toneta Tomšiča 11.

Kot je pojasnil župan občine Jesenice Tomaž Tom Mencinger, so meritve hitrosti pokazale veliko visokih prekoračitev hitrosti, kar je še posebej alarmantno zato, ker se na tem delu nahaja Osnovna šola Prežihovega Voranca. »Hitrost je bila sicer že prej z znakom omejena na trideset kilometrov na uro, a tega znaka večina voznikov ni upoštevala. Ker cona trideset predvideva tudi strožje kazni, tudi zavoljo otrok, ki vsakodnevno pešačijo po tem območju v šolo in iz nje, upamo, da bodo vozniki omejitev hitrosti upoštevali bolj kot do sedaj,« je dejal župan.

Ohranjali kulturno dediščino

Tradicionalni, že 24. Marjetin sejem na Bohinjski Beli je bil namenjen predvsem predstavitvi naravnih, domačih in kulturnih znamenitosti, jedi in obrti ter nadarjenih ljudi iz njihovega kraja.

Maša Likosar

Otroci iz Vrtca Bohinjska Bela in Društvo žena in deklet na vasi so uprizorili ročno pranje na star način. / Foto: Francka Gregorc

Bohinjska Bela – Cerkev v njihovi vasi je posvečena sv. Marjeti, ki goduje 20. julija. Nedeljo pred godom ali eno za njim Turistično društvo Bohinjska Bela organizira Marjetin sejem. »Letos je leto kulturne dediščine, zato je bila ta tokrat rdeča nit sejma,« pojasni predsednica društva Francka Gregorc.

Na osrednji prireditvi so nastopila domača društva. »Kulturno društvo Bohinjska Bela je poskrbelo za bogat program, Društvo žena in deklet na vasi je pripravilo domače dobrote in prikazalo, kako so perice včasih prale, gasilci so pomagali pri urejanju prostora, nastopil je vokalno-instrumentalni ansambel Bela, ki ga vodi Franc Podjed, otroci iz vrtca in podružnične šole z Bohinjske Bele pa so predstavili stare običaje ter prepevali pesmi, povezane z vodo.« Letošnji posebni goste so bili člani Društva Rovtarji s kolesarjenjem po starem, član Slovenskega okteta Janez Triler ter ansambel Suha špaga. »Vsako leto pripravimo tudi presenečenje, letos je bila to vokalistka in kitaristka Stanka Macur.«

Tudi domača jed, ki so jo pripravljali, je bila na temo kulturne dediščine. »V pokušino smo ponudili jed, značilno za naše kraje, in sicer ajdove krape z dodatkom repe in klobase.« Vsako leto v okviru sejma pripravijo tudi fotografsko razstavo. »Tema je bila letos Bohinjska Bela, saj želimo vas predstaviti tako turistom kot tudi domačinom. Štiriindvajset fotografij je prispevalo devet fotografov in so na ogled od vaškega jedra do šole vse do konca septembra.«

Razstava likovnih in ročnih del devetih ustvarjalcev na Štengarjevem skednju / Foto: Tina Dokl

Letos četrtič pa so na dan sejma na Štengarjevem skednju za obiskovalce odprli tudi razstavo likovnih in ročnih del. Ustvarjalcev je bilo devet. Lastnica skednja in ena od razstavljavk Alenka Žolger pojasni: »Sama sem izdelovala iz žice, Rowena Božič je prispevala grafike, Jožica Vrečko reciklažo in denarnice, Ivan Vrečko ptičnice in stole, Klemen Razinger makete lesenih kozolcev, Luka Zupan lesene sklede, Eli Gradnik predalnike, Nada Hodnik linoreze na majico in Anja Bunderla poslikave na lesu in platnu.« Slednja je prispevala tudi izstopajoče delo razstave. »Gre za sliko, ki poudarja pomembnost ohranjanja in nedotakljivost pašnika Vršče. Oblastniki ga želijo pozidati in narediti camping in glamping, domačini se seveda upiramo. Anja je naslikala pašnik prej in potem, vključila je tudi čebele, ki bi v primeru gradnje izgubile dom.«

Rešili pohodnika in njegovega psa

Simon Šubic

Bohinj – Ekipa za helikoptersko reševanje v gorah je v sredo popoldne na območju Bohinja sodelovala v reševanju planinca in njegovega psa, ki sta na območju Soteske zašla s poti in se znašla na prepadnem območju. Planinec se je sprva skušal rešiti sam, a brez uspeha, za nameček je pri tem izgubil tudi nahrbtnik, ki se je raztreščil več kot sto metrov nižje, je pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. S posredovanjem bohinjskih gorskih reševalcev in dežurne ekipe reševalcev na Brniku so oba rešili s helikopterjem Slovenske vojske in ju nepoškodovana prepeljali v dolino. »Posrečeno je bilo ravnanje psa po pristanku, ki se je bolj kot k lastniku stiskal k rešiteljem,« je dodal Kos.

V sredo zgodaj popoldne so bohinjski gorski reševalci pomagali tudi psu, ki mu je na Hudičevem mostu v koritih Mostnice v Stari Fužini spodrsnilo in je padel v globino. Psa so s tehničnim posegom in z vrvno tehniko dvignili nazaj na most.

Foto: PU Kranj

Pomočnik poveljnika letalske policijske enote Robert Kralj s psom, ki so ga skupaj z lastnikom rešili v Soteski.

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Škofja Loka – V Škofji Loki bo od 23. do 26. julija krvodajalska akcija, v Osnovni šoli Škofja Loka Mesto bo potekala med 6.30 in 12.30. Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka vabi krvodajalce vseh krvnih skupin, med njimi še posebej tiste z 0 in A negativno krvno skupino. Škofjeloško združenje RK je julija priredilo že dve krvodajalski akciji, dvodnevno v Železnikih in enodnevno v Poljanah. V Železnikih so zabeležili 356, v Poljanah 119 krvodajalcev. Kot nam sporoča sekretarka RK v Škofji Loki Fani Mikš, so s krvodajalskimi akcijami začeli že maja v Žireh, kjer je v dveh dneh darovalo kri 323 krvodajalcev.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZOLA: 23., 25., 28. 7.; **DUGI OTOK:** 13.–20. 8.; 3.–7. 9.; **TERME TUHELJ:** 18.–21. 10.; **MEDŽIGORJE Z MANDARINAMI:** 5.–7. 10.; 27.–29. 10.; **MANDARINE:** 5.–7. 10.;12.–14. 10.; 14.–16. 10.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 11.; **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Svečanost ob obletnici požiga Kokre

Kokra – Jutri, v soboto, 21. julija, ob 11. uri pripravlja Občinska organizacija borcev za vrednote NOB Preddvor pri spomeniku ob cesti Preddvor–Jezersko spominsko svečanost ob 76. obletnici požiga vasi Kokra.

Gasilska veselica

Žabnica – PGD Žabnica prireja v soboto in nedeljo, 21. in 22. julija, veliko gasilsko veselico pod šotorom na športnem igrišču v Žabnici. V soboto od 20. ure dalje bo veselica z Raubarji, v nedeljo od 19. ure dalje veselica z ansamblom Modrijani. Za hrano, pijačo in bogat srečelov bodo poskrbeli domači gasilci. Vstopnine ne bo.

Medgeneracijske prireditve

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v petek, 20. julija, ob 18. uri uvodno informativno predavanje o učenju Bruna Gröninga, prav tako ob 18. uri bosta družabni večer z igranjem taroka ter petje ljudskih pesmi. Obvezne prijave za vse tri prireditve zbirajo po telefonu 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Romanje k sv. Ožboltu na Jezersko

Tržič – Dekanija Tržič vabi v nedeljo, 5. avgusta, na organizirano romanje k sv. Ožboltu na Jezersko, kjer bo sv. maša ob 10. uri. Avtobus bo odpeljal iz Loma izpred gasilnega doma ob 8.25, iz Tržiča ob 8.35, z Retenj z avtobusne postaje ob 8.40, z Bistrice ob 8.50 in potem prek Kovorja do cilja. Po sv. maši se bodo romarji pri cerkvi udeležili druženja z domačini. Peš romarji bodo prišli po že ustaljeni poti čez Javorniško sedlo – ob 3.15 bodo štartali izpred cerkve sv. Andreja v Tržiču, v Lomu pa izpred cerkve sv. Katarine ob 4. uri. Vodnik Janez Piskar bo zanje zbiral prijave na tel.: 040 298 180. Ob vrnitvi bodo sedeži zanje v avtobusu preskrbljeni, zato se je treba čim prej prijaviti. Prevoz in organizacijo vodi in prijave sprejema Marija Lavtar, tel.: 031 220 365.

Pohodniški izlet Pavličevo sedlo–graničarska pot

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na pohodniški izlet Pavličevo sedlo–graničarska pot, ki bo v četrtek, 2. avgusta. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Globusa. Hoje bo za približno tri ure. Potrebujete osebni dokument za prestop meje. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 30. julija.

Na kopanje v Portorož

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kopalni izlet v Portorož v torek, 7. avgusta. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Creine, kopanje do 17. ure bo na kopališču pred hotelom Metropol, kjer ni vstopnine, možno pa bo tudi

kopanje v zunanjem hotelskem bazenu, kjer je vstopnina. Prijave z vplačili sprejemajo društveni pisarni do srede, 1. avgusta.

Na Srečanje upokojencev v Pliberku

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na 26. Srečanje upokojencev v Pliberku, ki bo v soboto, 1. septembra. Odhod s posebnim avtobusom ob 7.30 izpred Globusa. Srečanje upokojencev Slovenije in zamejske Koroške bo v šotoru Slovenskega prosvetnega društva Edinost z začetkom ob 10. uri. Vrnitev s prireditvenega prostora bo po dogovoru. Potrebujete osebni dokument za prestop meje. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do srede, 8. avgusta.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 21. julija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Življenje v zgodnji krščanski cerkvi ob 9. uri ter predavanje Posvečene roke ob 10.30.

OBVESTILA

Mesečno srečanje združenja HumanUp

Kranj – Združenje HumanUp vabi na mesečno srečanje, ki bo v ponedeljek, 23. julija, od 19. uri v poslovni hiši TELE-TV in GTV – gorenjske televizije na Oldhamski cesti 1a. Atlasologi združenja bodo opravljali kontrolne in brezplačne preglede atlasa – prvega vratnega vretenca. Možna bo tudi namestitev atlasa. Na tokratnem srečanju se bo Jožica Ramšak z ostalimi soustvarjalci iz Prerojen.si predstavila kot kuharica. Več informacij na številki 041 289 632 (Jožica).

PREDSTAVE

Torkova kinoteka Poletje na Stari Savi 2018

Jesenice – V Kolpernu na Stari Savi si v torek, 24. julija, ob 20. uri lahko ogledate romantično dramo Nevarna razmerja režiserja Rogerja Vadima.

Lepo je biti muzikant

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v nedeljo, 5. avgusta, na ogled gledališke predstave Lepo je biti muzikant (igra z glasbo Slavka in Vilka Avsenika) v letno gledališče na Studenec pri Domžalah. Informacije in prijave zbira do četrtka, 2. avgusta, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Nagrajenke križanke Gorenjskega glasa z geslom: IZLET Z MUZEJSKIM VLAKOM, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu v petek, 29. junija 2018, in prejmejo darilni bon Baldrijan v vrednosti 15 EUR, so: **Jelka Kejžar** in **Marija Lužan** iz Kranja ter **Minka Prevodnik** iz Radovljice. Nagrajenkam čestitamo!

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: IZBRANE PLANINSKE POTI, ki je bila objavljena v Juriju v petek, 6. julija 2018, in prejmejo darilni bon Baldrijan v vrednosti 15 EUR, so: **Sonja Ovnik** in **Uroš Ropret** iz Šenčurja ter **Tanja Ušeničnik** iz Mavčič. Nagrajencem čestitamo!

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 10. julija 2018, je bil **ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ**. Geslo križanke je bilo: OSREDNJI GORENJSKI FESTIVAL. Nagrajenci so: 1. nagrada: dve vstopnici za koncert Mance Izmajlove Ruska noč prejme **Silva Lavtar** iz Križ, 2. nagrada: dve vstopnici za koncert Mance Izmajlove Ruska noč prejme **Dušan Bohinc** iz Medvod, 3. nagrada: dve vstopnici za koncert New Swing Quarteta prejme **Ivanka Kuralt** iz Zgornje Besnice. Nagrajencem čestitamo!

LOTO

Rezultati 57. kroga – 18. julij 2018
10, 14, 17, 27, 28, 33, 38 in 23

Loto PLUS: **4, 11, 21, 24, 31, 34, 35 in 29**
Lotko: **9 8 5 7 4 2**

Sklad 58. kroga za Sedmico: **3.500.000 EUR**
Sklad 58. kroga za PLUS: **80.000 EUR**
Sklad 58. kroga za Lotka: **690.000 EUR**

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

461 strani
155 x 220 mm
mehka vezava
25 EUR
+ poštnina

Uspešnica Ogenj, rit in kače niso za igrače je zabeležila več kot enajst tisoč prodanih izvodov, tri leta zapored kraljuje na prvem mestu po branosti v slovenskih knjižnicah, predstavljena pa je bila na več kot osemstotih literarno-pogovornih dogodkih.
Sedaj je izšel drugi del knjige Ogenj, rit in kače niso za igrače – Babice, hčere, vnukinje. Tako kot prvo tudi to odlikujejo objektivnost, primeren besedni zaklad in spoštljiv odnos do pripovedovalca. Avtorica želi biti le zapisovalka slišanih zgodb in nič drugega.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
Gorenjski Glas

Zbrani recepti so dobrodošla pomoč vsem, ki pravkar začenjajo s samostojnim kuhanjem, drugim pa lahko zanimivo popestrijo jedilnike. Po takih jedeh pogosto zadiši v slovenskih domovih. Za knjigo pa jih je preizkusil kuharski mojster Andrej Goljat.

176 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava
9,90 EUR
+ Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

V KRANJU kupim manjšo hišo z vrtom, lahko tudi polovico, tel.: 031/449-093 18002206

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

NAJAMEM

HIŠO ali stanovanje za cca 10–12 delavcev, v Kranju ali okolici, oddaljenosti do največ 20 km, za obdobje od avgusta 2018 do aprila 2019, tel.: 051/698-950 18002245

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

VIKENDI, APARTMAJI

PRODAM

VIKEND, 3 km od Šmarjeških toplic, lepo vzdrževan, možnost bivanja, tel.: 041/686-713 18002261

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

LOKA nepremičnine d.o.o.
Kapucinski trg 13, Škofja Loka
Tel. : 04/50 60 300, GSM: 041/ 675 123
E-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA VOZILA

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOPED T12 Tomos, 1963, 3 hitrosti, generalno obnovljen, originalni dokumenti, tel.: 041/374-212 18002278

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18002275

VOZILO – poškodovano ali v okvari, od letnika 2002 dalje. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 18002131

STROJI IN ORODJA

PRODAM

LAVOR LKX 40 visokotlačni čistilec na vročo vodo in kiper prikolico, tel.: 04/51-50-400, 041/581-019 18002266

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SUHE smrekove plohe in deske, 18 mm, tel.: 04/57-42-626 18002289

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18002127

BUKOVA in mešana drva, razžagana, z dostavo in jedilni krompir, tel.: 031/282-734 18002284

SUHA borovčeva, bukova in mešana drva, tel.: 031/826-621 18002187

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

ZELO lepo ohranjeno starinsko spalnico, 2 postelji, nočna omarica, predalnik, tel.: 068/193-960 18002291

VRTNA OPREMA

PRODAM

VRTNO mizo in 2 klopi, z litoželeznim ogrodjem, cena 180 EUR, tel.: 040/353-948 18002288

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

TEKAŠKO stezo Xplorer B-PRO 4.1 - tekaški trak, tel.: 04/51-22-387 18002269

VEČ dobro ohranjenih koles, tel.: 041/316-617 18002296

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18002129

ZBIRAM vseh vrst značk, Titove slike, knjige, pokličite, tel.: 041/890-840 18002268

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati; izjemne tehnične, umetnostne, sporočilne in energ. vrednosti, tel.: 040/567-544 18002212

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

SIP pajka 3.5 m, hidravlični dvig, novo manjšo motorko, meč 25 cm, tel.: 041/364-504 18002293

TRAČNI obračalnik Favorit 220 in rotacijsko kosilnico Sip 165, ohranjeno, tel.: 041/840-724 18002250

TRAKTOR Lamborghini R1.55, letnik 2010, malo rabljen, tel.: 041/838-080 18002260

KUPIM

MOTOKULTIVATOR Muta, lahko tudi v okvari, tel.: 041/677-605 18002287

RABLJEN mlin za sadje, tel.: 031/846-674 18002276

PRIDELKI

PRODAM

CVETJE gladijol, kumarice za vlaganje, rdečo peso in stročji fižol. Smolej, Luže 22, Visoko, tel.: 041/789-608 18002196

ČESEN in čebulo, tel.: 04/25-91-294 18002283

EKOLOŠKO pridelano rdečo peso, česen, korenje, stročji fižol, krompir - možna dostava, tel.: 031/311-855 18002280

KOZJE mleko in kupim 10 m^3 suhih bukovih drv, tel.: 031/463-806 18002290

SEME enoletne trave, tel.: 064/253-700 18002264

SLAMO, balirano v kocke, tel.: 041/760-789 18002286

KUPIM

PŠENIČNO slamo, tel.: 031/282-734 18002282

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

11 DNI staro teličko simentalko, tel.: 031/224-998 18002272

2 ČB telici, stari 15 in 20 dni, tel.: 040/616-848 18002298

6 MESECEV brejo telico simentalko, tel.: 041/316-617 18002295

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 041/586-662 18002262

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 041/233-778 18002279

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 18002115

KRAVO simentalko po 1. telitvi, težka 700 kg, tel.: 041/903-412 18002265

KRIŽANO telico LS/ČB, brejo 7 mesecev, tel.: 04/51-82-366, 040/475-350 18002267

TELICO brejo simentalko in silažne bale ali suhe, tel.: 031/585-345 18002246

TELICO LS/LIM, brejo 7 mesecev, cena 1.300 EUR, tel.: 041/695-261 18002259

TELICO limuzin, brejo 9 mesecev, tel.: 04/53-36-138, 031/454-909 18002273

TELIČKO ČB, staro en teden, tel.: 041/275-447 18002270

KUPIM

BIKCA simentalca, težkega od 130 do 170 kg, tel.: 041/935-596 18002257

BIKCA simentalca mesne pasme, težkega od 200 do 400 kg, tel.: 041/242-375 18002258

BIKCA simentalca, starega 4–10 tednov, tel.: 051/441-722 18002285

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh – nove višje cene, eko plus. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18002132

OSTALO

PRODAM

VEČ silažnih bal 1. košnje, tel.: 041/860-791 18002294

ZAPOSLITVE (m/ž)

IŠČEM

IŠČEM DELO – duo Stari sablji se priporoča. Z živo glasbo popestri vaše praznovanje, tel.: 031/325-654 18002251

IŠČEM DELO – voznik C, E in NPK, koda 95, z izkušnjami vožnje kiperja po Sloveniji, tel.: 040/389-518 18002277

V hotelu Marinšek Naklo
zaposlimo **ČISTILKO/SOBARICO**
m/ž. Prošnje sprejemamo na
e-naslovu: info@marinsek.net.
Hotel Marinšek, d.o.o.,
Glavna cesta 2, 4202 Naklo,
T: 031 684 135.

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18002128

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 18002077

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18002120

BELJENJE, sanacija plesni, glajenje in brušenje sten, dekorativni ometi in opleski, barvanje napuščev in fasad vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 18002297

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 18002119

POSEK in spravilo lesa, odkup lesa in nakup gozdnih zemljišč. Žan Miha, n.d.d.k., Pševo 5a, Kranj, tel.: 031/307-115 18002274

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 18002125

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002094

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18002126

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 18002271

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18002121

RAZNO

PRODAM

5 OKENSKIH okrasnih ograjic – kroparsko železo, tel.: 04/25-72-055, 040/918-070 18002281

CISTERNO za vodo, 1000 litrov, cena 50 EUR, tel.: 040/193-028 18002292

NERJAVEČE sode, 25, 60 in 100-litrske, tel.: 031/360-536 18002263

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8 EUR + poštnina

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

Ostali so prelepi spomini, čeprav smo že dolgo živeli v tišini.

ZAHVALA

V 89. letu je za vedno zaspala naša draga mama

Marija Štern

p. d. Predmanova Micka iz Šmartnega

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo prijateljem, sosedom in sorodnikom za izrečena sožalja, cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste našo mamo obiskovali v času njene bolezni in ji stisnili roko. Mami, lepo je bilo živeti s teboj, hvala za vso skrb, ljubezen in dobroto. In ko pride naš čas, ljubljena mami, počakaj nas ...

Sin Miro in hči Milena z družinama

Tvoj dih je zastal, a spomin na tebe bo večno ostal.

ZAHVALA

V 80. letu se je od nas poslovil dragi mož, ata, dedi, brat, stric in tast

Peter Jensterle

p. d. Prezlcov Peter iz Danj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sovaščanom in prijateljem za pomoč, darovanja in izrečena sožalja. Posebna zahvala vsem sosedom, ki so nam stali ob strani in pomagali. Lepa hvala uslužbencema pogrebnega zavoda, pevcem za zelo lepo petje ter harmonikarju za zaigrano žalostinko. Zahvala župniku za lep pogrebni obred ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči domači
Spodnja Besnica, 14. julija 2018

Odgovorov na vprašanja večna ni, spomin je tisto, kar živi.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila

Marija Popovič

roj. Grohar, Katrna Marica iz Sorice

Ob boleči izgubi naše mame, stare mame, babice, prababice in tete se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku Likarju za pogrebni obred in pevcem Kranjskega kvarteta.

Žalujoči: hči Majda, sin Stane in ostalo sorodstvo
Stražišče, julij 2018

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila

Marija Traven

(1938–2018) iz Rakovice pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom Rakovice in Zabukovja, sodelavcem, prijateljem in znancem za vse tople in sočutne besede, pisne izraze sožalja, za podarjene sveče in cvetje. Zahvala tudi osebju Doma Viharnik iz Kranjske Gore ter zdravnikom in zdravstvenemu osebju internističnega oddelka Splošne bolnišnice Jesenice, župniku g. Bojanu Likarju ter pogrebni službi Navček, pevcem in violinistu. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hči Majda ter sinova Boris in Vinko z družinami

Samo to še opravim, samo to še postorim, potem se spočijem in umirim. (T. Kuntner)

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Angela Vevar

Sp. Vevarjeva iz Gorič

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, vaščanom Gorič in Letenic ter članom TD Kokrica, ki so nam izrekli sožalje in ji poklonili sveče, cvetje ter darovali za maše. Hvala duhovniku g. Branku Balažiču za lepo opravljen pogreb, hvala sosedi ge. Jožici Rakovec za poslovilne besede, hvala nosačema, hvala pevcem, praporščakom in KO ZB. Hvala zdravstvenemu osebju Bolnišnice Jesenice in pogrebni službi Jerič. Zahvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njeni

Srce je omagalo, tvoj dih je zastal, a nate spomin bo večno ostal.

ZAHVALA

V 98. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, ded in praded

Frančišek Mrak

iz Kovorja pri Tržiču

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Hvaležni smo vsem, ki ste našega ata pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Kovor, julij 2018

Anketa

Bolj kislo kot vroče poletje

Samo Lesjak

Domala vsakodnevne padavinske osvežitve, pogosto žal močna neurja, so tudi na Gorenjskem vzrok za (za zdaj) bolj kislo poletje. Smo se takšnega vremena že navadili?

Foto: Gorazd Kavčič

Marko Stare, Kranj:

»Vreme letošnjega poletja je prej pomladansko kot pa tisto pravo poletno. Meteorologi sicer obljubljajo manj deževen avgust, morda bodo imeli tokrat prav, pustimo se presenetiti.«

Miro Ambrožič, Kranj:

»Hladnejše vreme z malo vetra in dežja nas športnikov niti ne moti preveč. Upam pa, da bo v naslednjih dneh vreme zdržalo in bodo obiskovalci Kranfesta lahko uživali v tekmah odbojke na mivki.«

David Kolar, Kranj:

»Za zdaj kislo poletje je gotovo marsikomu prekrižalo načrtovani julijski dopust. Pa vendar, ob kolesarjenju ter rekreaciji v čudoviti naravi hitro pozabim tudi na kratke mokre osvežitve.«

Katarina Vodnik, Kranj:

»Konstantni pojav padavin v poletnem času je nekaj povsem naravnega. Treba pa se je zavedati krhkega ekološkega ravnovesja in človekovega vpliva na vremenske spremembe.«

Jure Ropret, Radovljica:

»Na vsakdanji, večinoma popoldanski dež sem se že navadil. Osvežitve so namreč povsem dobrodošle, saj bi se morali v nasprotnem primeru prebijati skozi hudo vročino.«

Noriakija Kasaija je zeblo v Kranjski Gori

Skupina japonskih smučarskih skakalcev je v sklopu poletnih priprav preizkusila tudi krio komoro, v kateri je minus 150 stopinj Celzija. Noriaki Kasai je priznal, da ga je »kar zeblo« ...

Urša Peternel

Kranjska Gora – V Kranjski Gori je bila na poletnih pripravah japonska reprezentanca v smučarskih skokih na čelu z legendarnim Noriakijem Kasaijem. Med drugim so obiskali tudi Laboratorij OiJ v hotelu Ramada H&S, kjer so prvič doživeli blagodejno moč krio energije. Krio komora, v kateri je minus 150 stopinj Celzija, ima po besedah Tadeje Zupan Arsov izredne regenerativne in s tem tudi pomlajevalne učinke. »Tehnologija sproščanja in umirjanja bolečin ter hujšanja prihaja s konca sedemdesetih let iz Japonske, česar pa nihče med njimi ni uganil! Doživetje je bilo polno smeha, vriski v komori na minus 150 stopinj Celzija pa so bili najglasnejši pri nosilki petih medalj Yuki Ito,« je povedala Tadeja Zupan Arsov. Noriaki, ki je najbolj droban med svojimi tudi več kot 25 let mlajšimi kolegi, je priznal, da ga je kar zeblo, a širok nasmešek ni izginil z njegovega obraza. Trener Janne Väätäinen, sicer Finec, pa se je v ledeni komori počutil kot doma in zadovoljen rekel, da se bo na terapijo zagotovo še vrnil, ker bo tako tudi shujšal.

Krio komoro so preizkusili trener Janne Väätäinen in skakalci in skakalke Noriaki Kasai, Yuki Ito, Saori Irie, Masamitu Ito, Mihato Yusuko in Ryoyu Kobayashi.

Japonski skakalci so Gorenjsko zdaj že zapustili, a kot smo izvedeli, 46-letni Noriaki Kasai Kranjsko Goro rad obišče tudi z družino, ženo in dvoinpolletno hčerko, s katero se menda kranjskogorski gostitelji pogovarjajo kar po slovensko.

vremenska napoved

Danes bo dopoldne sončno, popoldne pa bo lahko nastala kakšna vročinska nevihta. Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Popoldne in zvečer bo nastalo nekaj neviht. V nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno, nastajale bodo plohe in nevihte.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
14/29 °C	15/28 °C	15/25 °C

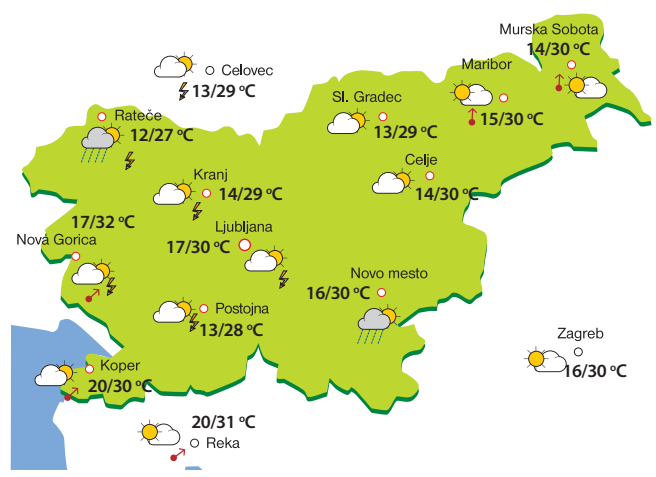

Plaz Čikla se ob deževju premika

Občan, ki redno spremlja stanje plazu Čikla nad Koroško Belo, je poklical na 112 in sporočil, da se plaz premika. Panika ni potrebna, občane pomirja poveljnik občinskega štaba civilne zaščite.

Urša Peternel

Koroška Bela – »Ob 14.39 se je na Koroški Beli, občina Jesenice, zopet začel premikati plaz Čikla. Domnevno zaradi dežja in težkih kamionov, ki vozijo po gozdni cesti žagano hlodovino, poškodovano zaradi lubadarja. Obveščen je bil občinski poveljnik Civilne zaščite Jesenice.« Takšno sporočilo je v sredo objavila Uprava za zaščito in reševanje in takoj sprožila zaskrbljenost, kaj se dogaja na plazovitem območju nad vasjo Koroška Bela. O premikanju plazu je bil obveščen tudi poveljnik jeseniškega občinskega štaba civilne zaščite Igor Arh, ki nam je povedal, da panika ni potrebna. Občan Koroške Bele, ki redno spremlja stanje plazu Čikla, je namreč v sredo poklical na številko 112 in sporočil svoja opažanja o premikih na plazu; na podoben način upravo obvešča redno vsak mesec. Arh je dejal, da je plaz Čikla sicer aktiven, premiki so opazni ob vsakem deževju in tako je bilo tudi tokrat. Stanje spremljajo, obveščena je bila tudi Občina Jesenice. Robert Sušanj iz civilne iniciative Plazovi nad Koroško Belo je potrdil Arhove navedbe, a dodal, da je informacija med prebivalci kljub vsemu povzročila veliko dodatnega strahu. »Nevarnost jemljejo resno, zato so na to še posebej občutljivi. Zato bi bilo nujno na plazišča čim prej postaviti senzorje in detektorje morebitnih premikov, ki bi zaznali dejanske premike in na to pravočasno obvestili krajane ter pristojne službe,« je dejal.

Do konca julija še čas za vložitev napovedi

Kranj – Če zavezanci za vložitev napovedi za odmero dohodnine do 15. junija niso prejeli na dom informativnega izračuna dohodnine, četudi so lani imeli dohodke, ki so obdavčeni z dohodnino, morajo do 31. julija sami vložiti dohodninsko napoved. Obrazec za vložitev napovedi je možno dobiti na vseh finančnih uradih in na spletni strani finančne uprave, napoved pa je možno poslati davčnemu organu tudi v elektronski obliki preko portala eDavki. Kot je znano, je finančna uprava za vse zavezance, za katere je razpolagala s podatki iz uradnih evidenc in podatki, ki so jih ji do 5. februarja poslali izplačevalci dohodkov in zavezanci, sestavila informativni izračun. Zavezanci, ki so prejeli izračun v drugem svežnju, bodo preveč plačano dohodnino prejeli na račun 30. julija, rok za doplačilo premalo plačane dohodnine pa bo potekel 1. avgusta.

Moto zbor v Gorajtah

Škofja Loka – Moto klub Freising riders jutri, v soboto, pripravlja že 19. moto zbor. Potekal bo na piknik prostoru v Gorajtah. Vstop je prost, poskrbljeno bo za hrano in pijačo. Nastopala bosta Gasos Cover Band Celje in Laurylin band. Poleg vsega pa boste v Gorjatah lahko tudi prespali, saj so poskrbeli tudi za prostor za kampiranje, ki bo brezplačen, na voljo pa že od danes.